

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi samt till lag om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (investeringsgottgörelse). Det är fråga om ett nytt riktat skattestöd som utgör statligt stöd ur EU-rättens perspektiv.

Berättigade till investeringsgottgörelse ska enligt förslaget vara bolag som i Finland genomför en sådan stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi vars stödberättigande investeringskostnader är minst 50 miljoner euro. Investeringsgottgörelsen kan omfatta investeringar i produktion av energi från förnybara energikällor, med undantag för elproduktion, och i lagring av energi, investeringar i minskning av växthusgasutsläppen och energianvändningen inom industriella processer samt investeringar i vissa sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi, såsom framställningen av batterier och av nyckelkomponenter och kritiska råvaror för dem.

Enligt förslaget ska investeringsgottgörelsen dras av från den samfundsskatt som bolaget ska betala innan skatten debiteras. Beloppet av investeringsgottgörelse är 20 procent av de stödberättigande investeringskostnaderna. Gottgörelsens maximala belopp är 150 miljoner euro per bolag. För koncerner beräknas gottgörelsens maximala belopp på koncernnivå. Investeringsgottgörelse får dras av från samfundsskatten 2028 och de därpå följande 19 åren. Varje år får emellertid högst tio procent av det totala beloppet av investeringsgottgörelse dras av. Gottgörelsen får dras av tidigast det år då investeringen färdigställs.

Rätten till investeringsgottgörelse ska enligt förslaget sökas på förhand och rätten till gottgörelse beviljas senast vid utgången av 2025. Rätten till investeringsgottgörelse ska sökas innan arbetet i samband med investeringen börjar, vilket innebär att endast nya investeringsprojekt kan vara berättigade till gottgörelse.

Statsbidragsmyndighet för investeringsgottgörelsen är enligt förslaget Innovationsfinansieringsverket Business Finland, som beviljar rätt till gottgörelse och övervakar genomförandet av projekten. Det föreslås att användningen av investeringsgottgörelse ska ske i samband med inkomstbeskattningen av samfund och att Skatteförvaltningen till denna del ska svara för verkställigheten.

I denna proposition föreslås det dessutom att det till lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland fogas en bestämmelse om att Innovationsfinansieringsverket Business Finland ska sköta stödmyndighetens uppgifter i samband med den föreslagna investeringsgottgörelsen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa och Europeiska kommissionen godkänt det föreslagna statliga stödet som förenligt med den gemensamma marknaden. Avsikten är att investeringsgottgörelse ska kunna sökas så snart som möjligt efter det att regeringens proposition har överlämnats. Vid tidpunkten för överlämnandet av propositionen pågår fortfarande diskussionerna med kommissionen om huruvida detta

statliga stöd kan godkännas. Det är möjligt att kommissionen till följd av diskussionerna ännu kommer att förutsätta ändringar i den föreslagna lagen om investeringsgottgörelse och i villkoren för beviljande av stöd.

Bestämmelser om den tidpunkt då lagarna träder i kraft utfärdas enligt förslaget genom förordning.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget	6
2.1 Allmänt om det ekonomiska läget och investeringsläget	6
2.2 Behovet av investeringar i en klimatneutral ekonomi	6
2.3 Offentlig finansiering för investeringar i en klimatneutral ekonomi	8
2.4 Uppmuntran till investeringar genom beskattning	9
2.4.1 Bedömning av Finlands samfundsskattesystems uppmuntrande effekt med avseende på investeringar	9
2.4.2 Ramvillkor för beskattningens investeringsincitament som fastställts på grundval av minimiskatten för stora koncerner	10
2.5 Ramvillkoren för investeringsstöd för en ren omställning enligt EU:s bestämmelser om statligt stöd.....	11
2.5.1 Allmänt om bestämmelserna om statligt stöd.....	11
2.5.2 Villkor för statligt stöd.....	12
2.5.3 Statligt stöd som skatteåtgärd	12
2.5.4 Kommissionens befogenheter.....	13
2.5.5 En tillfällig kris- och omställningsram	13
3 Målsättning.....	19
4 Förslagen och deras konsekvenser	19
4.1 De viktigaste förslagen	19
4.1.1 Allmänt	19
4.1.2 Investeringsgottgörelsens grund och belopp	20
4.1.3 Förfarande för beviljande av gottgörelse	21
4.1.4 Användning av gottgörelsen	22
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	23
4.2.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin.....	23
4.2.2 Konsekvenser för företag.....	24
4.2.3 Konsekvenser för investeringar	24
4.2.4 Konsekvenser för klimatet och miljön.....	25
4.2.5 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	27
4.2.6 Investeringsgottgörelsens förhållande till minimiskatteregleringen.....	27
4.2.7 Kompensation för skatteintäktseffekten	28
5 Alternativa handlingsvägar.....	28
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	28
5.1.1 Direkta stödformer som alternativ	28
5.1.2 Alternativ utformning av investeringsgottgörelsen	30
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	31
5.2.1 Frankrike.....	32
5.2.2 Tyskland	33
5.2.3 Nederländerna.....	34

5.2.4 Sverige	35
5.2.5 Danmark	35
5.2.6 Belgien	35
5.2.7 Italien	36
5.2.8 Förenta staterna	38
6 Remissvar	39
7 Specialmotivering	41
7.1 Lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi	41
7.2 Lag om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland	61
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	61
9 Ikraftträdande	61
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	61
LAGFÖRSLAG	63
1. Lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi	63
BILAGA	75
NYCKELKOMPONENTER SOM AVSES I 19 § 1 MOM. 2 PUNKTEN OCH 3 MOM. I LAGEN	75
2. Lag om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland	80
BILAGA	81
PARALLELLTEXT	81
2. Lag om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland	81

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering har regeringen som mål att stärka attraktionskraften för Finlands investeringsmiljö och öka investeringarna i Finland. Enligt regeringsprogrammet främjar regeringen också framväxten av ett inhemskt mineral- och batterikluster i syfte att gynna den rena omställningen och Europas strategiska oberoende. Enligt regeringsprogrammet främjar regeringen Finlands ställning som föregångare genom att bereda en ny energi- och klimatstrategi som siktar på negativa koldioxidutsläpp och där de centrala åtgärderna är åtgärder för att främja en omställning till ren energi inom industrin samt industriella investeringar. Regeringen påverkar dessutom klimatet genom effektiva utsläppsminskande åtgärder, genom åtgärder för att öka kolsänkorna och genom finländska lösningar för ren ekonomi.

I regeringens ramförhandlingar våren 2024 beslutade regeringen som en del av tillväxtpaketet som stöder en hållbar ekonomisk tillväxt i Finland att införa en tidsbestämd skattegottgörelse för stora industriella investeringar som stöder övergången till en klimatneutral ekonomi.¹ Syftet med den skattegottgörelse som bereds enligt beslutet som togs i ramförhandlingarna är att få igång stora industriella investeringar som utnyttjar el och samtidigt stödja uppbyggnaden av ett ekosystem för omställning till ren industri i Finland. I ramförhandlingarna konstaterades det att skattegottgörelsemodellen genomförs på ett sätt som tryggar den offentliga ekonomins hållbarhet. Enligt beslutet från ramförhandlingarna genomförs skattegottgörelsen så att den uppfyller förutsättningarna enligt EU:s ram för tillfälliga statliga stödåtgärder – Europeiska kommissionens meddelande om en tillfällig kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina 2023/C 101/03, nedan *kris- och omställningsramen*. Beslutet motiverades med att konkurrensen om industriella investeringar har ökat i den nuvarande geopolitiska situationen och i EU:s ändrade politiska förhållanden i fråga om statliga stödåtgärder och att Finlands konkurrensställning i fråga om industriella investeringar har försvagats till följd av de allmänt förekommande programmen med statliga stödåtgärder.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

Utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi har publicerats på statsrådets webbplats den 16 september 2024. Utkastet har varit ute på remiss 16 september–11 oktober 2024. Det kom in 56 remissvar under remissbehandlingen.

Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns på <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> med identifieringskoden [VM082:00/2024](#).

¹ Se Regeringens ramförhandlingar 15–16.4.2024 [Tillväxtpaket: Tillväxtpaketet – Regeringens ramförhandlingar 15–16.4.2024 \(valtioneuvosto.fi\)](#).

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och förvaltning den 10 december 2024.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Allmänt om det ekonomiska läget och investeringsläget

Enligt den ekonomiska översikten sommaren 2024 framtagen av den ekonomiska avdelningen vid finansministeriet håller Finlands ekonomi på att återhämta sig från lågkonjunkturen. Bruttonationalprodukten minskar med ytterligare 0,2 procent under 2024, men den har börjat öka under årets första hälft. Mot slutet av året förväntas den ekonomiska återhämtningen stärkas. Avmattningen av inflationen och de sjunkande räntorna stöder konsumtionen och investeringarna. Åren 2025 och 2026 påskyndas tillväxten och är 1,7 respektive 1,5 procent per år. Besparingar och skattehöjningar som riktas mot de offentliga utgifterna bromsar tillväxten av den inhemska efterfrågan och höjer priserna i början av prognosperioden 2024–2026, medan sysselsättningsåtgärderna ökar utbudet av arbete under hela prognosperioden.

Finlands ekonomiska utveckling har under de senaste åren varit betydligt svagare än genomsnittet i euroområdet. I Finland minskade produktionen efter andra kvartalet 2022 med sammanlagt cirka 2,5 procent fram till slutet av 2023. Bakom produktionsminskningen låg de stigande priserna och räntorna samt de direkta effekterna av Rysslands anfallskrig på Finlands ekonomi. De ogynnsamma effekterna av både kriget och räntehöjningen har varit större i Finland än i euroområdets länder i genomsnitt. Betydelsen av Rysslands ekonomi och handel var större för Finland före anfallet än för de flesta länder i euroområdet.

Investeringarna minskade med 8,8 procent under 2023 och har fortsatt att minska även under första kvartalet 2024. Den största nedgången i investeringarna berodde på byggandet. När det gäller byggandet har 2024 fortfarande varit ett mycket svagt år, men det verkar som om byggandet börjar återhämta sig nästa år. Övriga investeringar har däremot ökat sedan 2020. Investeringarna i maskiner och anordningar fortsätter att öka och påskyndas tack vare energiomställningen och investeringarna i försvaret. År 2024 minskar investeringarna ytterligare med 1,3 procent. Nästa år ökar investeringarna med 5,7 procent och 2026 med 2,8 procent.

Det finns planer på investeringar i den gröna omställningen i Finland för nästan 270 miljarder euro.² De flesta av dessa planer kommer inte att förverkligas, men det finns konkreta planer för de närmaste åren, varav en betydande del kan förverkligas. Till de projekt som genomförs hör i synnerhet investeringar i vindkraft, datacenter och batterier. Särskilt de stora investeringsprojekten och tidsplanen för anskaffningarna är förknippade med osäkerhet.

2.2 Behovet av investeringar i en klimatneutral ekonomi

Finland har förbundit sig att dämpa klimatförändringen och anpassa sig till dess effekter i enlighet med Pariskonventionen som slöts 2015. Utsläppsmålen har skärpts genom reformen av klimatlagen (423/2022), där det anges att Finland ska vara klimatneutralt år 2035. Åtgärder för att dämpa klimatförändringen och anpassa sig till den påverkar kommande generationers välbefinnande, miljöns tillstånd och den offentliga ekonomins långsiktiga hållbarhet i Finland.

² Ekonomisk översikt och EK:s datafönster för gröna investeringar (<https://ek.fi/tutkittua-tietoa/vihreat-investoinnit/>, på finska), läst 3.9.2024.

Arbetsgruppen för finansiering av en grön övergång (2022) bedömer att den gröna omställningen förutsätter en förändring på systemnivå i hela samhället och en övergripande reform av de ekonomiska strukturerna. Företagen, hushållen och den offentliga sektorn behöver göra stora investeringar som bidrar till att begränsa klimatförändringen, stoppa förlusten av den biologiska mångfalden och övergå till en cirkulär ekonomi. Det förändrade geopolitiska läget har påskyndat den gröna omställningen och behovet av att lämna fossilekonomin. Enligt arbetsgruppens bedömning är investeringsbehoven för den gröna omställningen stora i hela samhällsekonomin. Uppskattningarna av investeringsbehoven för den gröna omställningen i Finland åren 2022–2050 varierar från över 100 miljarder euro (3,3 miljarder euro/år) till ytterligare investeringar på upp till 242 miljarder euro (8 miljarder euro/år). På global nivå uppskattas behovet av ytterligare investeringar uppgå till upp till 3 500 miljarder dollar per år. Enligt internationella uppskattningar kan den globala efterfrågan på koldioxidsnåla lösningar öka med minst 20 procent jämfört med nuläget för att genomföra de klimatåtaganden som redan gjorts, vilket enligt arbetsgruppens uppskattning kan innebära en tillväxtmöjlighet på över 3 miljarder euro för Finlands årliga export av investeringsvaror.³

Vikten av investeringar i en ren omställning har ökat ytterligare på grund av att det världspolitiska läget har förändrats. Rysslands angrepp mot Ukraina och användningen av energileveranser som vapen har orsakat en geopolitisk kris som gör det ännu mer brådskande för EU och Finland att minska sitt beroende av fossila bränslen genom att påskynda införandet av förnybar energi, minska koldioxidutsläppen i industrin och öka den egna kapaciteten inom sektorer som är strategiska i övergången till en klimatneutral ekonomi.

Förändringen i det geopolitiska läget har också lett till ökad konkurrens om investeringar i en ren omställning. I augusti 2022 antogs IRA-lagstiftningspaketet (Inflation Reduction Act, nedan kallat *IRA*) i Förenta staterna. På grundval av IRA erbjuds företag inom olika sektorer statligt stöd för hundratals miljarder dollar för att främja inhemsk miljövänlig energiproduktion och teknik, till exempel produktion av elbilar. Förändringen i det geopolitiska läget har också påverkat EU:s politik i fråga om statliga stödåtgärder. Till exempel på grundval av kris- och omställningsramen har medlemsländerna möjlighet att bevilja stöd för att påskynda införandet av förnybar energi, projekt som främjar en koldioxidsnål industri och en klimatneutral ekonomi mer flexibelt än enligt de normala reglerna om statligt stöd. Enligt uppgifter som sammanställts av Centralhandelskammaren godkände kommissionen åren 2023 och 2024 73 stödprogram för investeringar i en ren omställning i EU-länderna, vars sammanlagda summa uppgår till nästan 145 miljarder euro.⁴

I det nuvarande geopolitiska läget och i EU:s förändrade politik i fråga om statliga stödåtgärder har konkurrensen om industriella investeringar ökat. Finlands konkurrensställning vad gäller industriella investeringar har försvagats till följd av de allmänt förekommande statliga stödprogrammen. Även om en betydande mängd investeringar som främjar den rena omställningen planeras i Finland, är antalet egentliga investeringsbeslut fortfarande lågt. Jämfört med de planerade investeringarna i vindkraft och solenergi planeras dessutom få industriella investeringar som förbrukar el. Enligt en utredning som arbets- och näringsministeriet låtit göra år 2023 bör de planerade industriinvesteringarna genomföras till fullo, så att verksamhetsförutsättningarna för industrin och sysselsättningen i Finland bevaras

³ Arbetsgruppen för finansiering av en grön övergång, Slutrapport, Statsrådets publikationer 2022:73.

⁴ https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2024/07/EU-maiden-puhtaan-siirtyman-tuet_Valtiontukianalyysi202475.pdf.

och så att Finlands styrkor förverkligas genom uppkomsten av nya branscher, tekniker, tjänster och mervärde som baserar sig på dem.

Som ett litet land och i det nuvarande läget för den offentliga ekonomin har Finland begränsade ekonomiska möjligheter att svara på den ökande konkurrensen om statligt stöd. Utan tillräckligt stöd är risken samtidigt uppenbar att en betydande del av de investeringsintentioner som redan nu offentliggjorts inte förverkligas eller förverkligas i någon annan stat i stället för i Finland. Särskilt de industriella investeringarna i produkter med högt förädlingsvärde och nya produkter för ren omställning är intressanta för alla länder, och utbudet av stöd för sådana projekt är särskilt stort. Utöver direkta stöd kan ett litet land som Finland delta i stödkonkurrensen med hjälp av beskattning.⁵ I synnerhet om det företag som gjort investeringen endast får skattestöd när investeringen ger vinst, är det bättre än direkt stöd att säkerställa att stödet riktar sig till ekonomiskt lönsam verksamhet.

2.3 Offentlig finansiering för investeringar i en klimatneutral ekonomi

Det offentliga finansieringsstöd som beviljas för investeringar består i huvudsak av företagsfinansiering som beviljas av arbets- och näringsministeriet (ANM) och Innovationsfinansieringsverket Business Finland. Även bland annat NTM-centralerna och EU-institutionerna beviljar direkt stöd till företag. När det gäller att stödja investeringar i en ren omställning i Finland spelar ANM och de myndigheter som hör till dess förvaltningsområde en betydande roll⁶.

Finland har stöttat investeringar i den rena omställningen i synnerhet med energistöd och stöd för stora demonstrationsprojekt med nationell finansiering och EU:s RRF-finansiering. Dessa stöd har under de senaste åren vanligtvis grundat sig på den allmänna gruppundantagsförordningen⁷ eller i vissa fall på avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen.⁸ Stöden är i första hand inriktade på demonstrationsprojekt för ny energiteknik samt småskalig produktion. Huvudmålet har varit att främja förnybar energi och energieffektivitet på lång sikt, särskilt genom att stödja tekniker som bedöms ha stor betydelse för nationella mål och EU:s mål för förnybar energi och koldioxidneutralitet. Syftet har inte varit att påverka placeringsbesluten för industrianläggningar.

För stora demonstrationsprojekt har det beviljats energistöd på sammanlagt nästan 150 miljoner euro under åren 2022–2023. RRF-energiinvesteringsstöd för sammanlagt cirka 378 miljoner euro beviljades till 56 projekt i enlighet med Finlands program för hållbar tillväxt genom ANM:s beslut för åren 2022–2023. Dessutom har Innovationsfinansieringsverket Business Finland beviljat sammanlagt 61,3 miljoner euro i stöd till två projekt för ren vätgas IPCEI (*Important Project of Common European Interest*) och cirka 4,9 miljoner euro till fem projekt för elektrifiering av industrin.

⁵ Ali-Yrkkö, Kuusela, Kuusi (2024): Geopolitiikka muuttaa maailmantaloutta, Etla Raportit 150.

⁶ Stöden för den gröna omställningen från ANM och myndigheterna inom dess förvaltningsområde beskrivs närmare i ANM:s utredning ”Finansiering av grön omställning som en del av tillväxtpolitiken”, Arbets- och näringsministeriets publikationer 2022:41.

⁷ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, nedan *den allmänna gruppundantagsförordningen*.

⁸ Kommissionen har för Finlands del godkänt två stödprogram enligt avsnitt 2.5.1; SA.113693 och SA.105338.

Det bör beaktas att budgeten för energistöden har varit betydande under tidigare år och har gett upphov till flera investeringar. Motsvarande belopp kommer inte att vara tillgängliga under de kommande åren. I juni 2024 beviljade ANM totalt 46,4 miljoner euro i RRF-energiinvesteringsstöd till nio olika projekt. Det finns ännu cirka 30 miljoner euro i obeviljade RRF-stöd för investeringar i ren omställning och cirka 23 miljoner euro för energiinfrastrukturprojekt. Cirka 145 miljoner euro överfördes till 2024 för beviljande av energistöd på nationell nivå (stora demonstrationsprojekt). Den ifrågavarande rätten att bevilja stöd upphörde i september 2023. Från och med 2024 är den årliga fullmakten att bevilja energistöd för nya projekt 14,1 miljoner euro.

Arbets- och näringsministeriet bereder för närvarande samtidigt med investeringsgottgörelsen ett stöd som beviljas i form av statsunderstöd, vars budgetfinansiering ska grunda sig på en näringspolitisk reservering enligt regeringsprogrammet och som också ska riktas till investeringsprojekten enligt avsnitten 2.6 och 2.8 i kris- och omställningsramen.

2.4 Uppmuntran till investeringar genom beskattning

2.4.1 Bedömning av Finlands samfundsskattesystems uppmuntrande effekt med avseende på investeringar

Ett centralt mål för Finlands samfundsskattesystem är att samla in skatteintäkter från företagsverksamhet. Samfundsskatten kompletterar också personbeskattningen genom att säkerställa att intäkter av företagsverksamhet beskattas på önskad nivå inom inkomstkällan. Företagsbeskattningen påverkar samtidigt investeringarnas antal och inriktning: genom att öka avkastningskravet på investeringar kan företagsbeskattningen minska antalet investeringar, vilket i sin tur bromsar den ekonomiska tillväxten. Därför har företagsbeskattning i princip betraktats som en skatteform som är skadlig för den ekonomiska tillväxten. Därför är det viktigt att samfundsskattesystemet är så jämlikt, effektivt och neutralt som möjligt.

Nivån på samfundsbeskattningen i Finland kan allmänt betraktas som internationellt konkurrenskraftig.⁹ Reglerna för beräkning av bolagets beskattningsbara inkomst i Finland har grundat sig på en omfattande skattebas som påverkar den skattskyldiges beslutsfattande och investeringar så lite som möjligt och därmed främjar beskattningens neutralitet och ekonomiska effektivitet. Den omfattande skattebasen har dessutom ansetts främja ett jämlikt, enkelt och administrativt okomplicerat system och därmed bäst uppfylla de krav som ställs på ett bra system för företagsbeskattning.¹⁰

Riktade skatteincitament har varit en avvikelse från den eftersträlvade omfattande skattebasen. Dessutom minskar Finlands låga samfundsskattesats incitamenteffekterna av skatteavdrag jämfört med länder med en hög skattesats. Mot denna bakgrund har man i Finlands skattepolitik förhållit sig återhållsamt till riktade incitament som förverkligas med hjälp av beskattning – särskilt har incitament som utgörs av statliga stöd knappt alls förverkligats genom beskattning.

Till exempel är tonnagebeskattningen¹¹ ett av de fåtal statliga stöd som används i Finland. Vid tonnagebeskattning är det fråga om ett statligt stödprogram som anmälts till kommissionen. Även det tidigare tidsbegränsade skatteincitamentet för forsknings- och

⁹ Kartläggning av beskattningen 2023, Finansministeriets publikationer 2023:15, s. 21 (på finska).

¹⁰ Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän loppuraportti. Finansministeriets publikationer 12/2017.

¹¹ Se Tonnageskattelagen (476/2002).

utvecklingsverksamhet¹² som gällde åren 2013–2014 var ett statligt stöd, men genomfördes i enlighet med den allmänna gruppundantagsförordningen och krävde ingen anmälan.

Användningen av stöd som beviljas genom beskattning som stödinstrument är förknippad med ett särskilt särdrag som ska beaktas på grund av vår grundlag. Enligt 81 § i grundlagen ska bestämmelser om skatt utfärdas genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. På grund av detta skiljer sig det incitament som förverkligas genom beskattning avsevärt från direkta stöd; beskattningen ska grunda sig på reglering på lagnivå och grunderna för stödet och dess belopp ska regleras exakt och noga avgränsat i lagen. Skattestöd kan inte omfattas av ändamålsenlighetsprövning från fall till fall eller per skattskyldig när det gäller beviljande av stöd, utan alla aktörer som uppfyller de förutsättningar som fastställs i lagen ska få tillgång till skatteincitamentet på det sätt som anges i bestämmelserna.

För att stödja investeringar används i Finland för närvarande även allmänna skatteåtgärder som inte betraktas som statligt stöd enligt EU-rätten. Den första av dessa är den temporära lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar skatteåren 2020–2025 (1572/2019), enligt vilken avskrivningarna på en ny maskin, inventarie eller annan jämförbar lös anläggningstillgång under skatteåret får uppgå till högst 50 procent av den icke avskrivna anskaffningskostnaden för maskinen eller utrustningen, istället för den normala årliga avskrivningen på 25 procent.

Dessutom infördes två skatteincitament för forsknings- och utvecklingsverksamhet i Finland under 2020-talet: ett tidsbegränsat så kallat samarbetsavdrag¹³ samt ett så kallat kombinationsavdrag¹⁴ som består av två separata tilläggsavdrag och som gäller tills vidare. Dessa skatteincitament för forsknings- och utvecklingsverksamhet riktar sig inte direkt till materiella investeringar, men kan för sin del bidra positivt, särskilt till investeringar inom innovativa sektorer.

2.4.2 Ramvillkor för beskattningens investeringsincitament som fastställts på grundval av minimiskatten för stora koncerner

Lagen om minimiskatt för stora koncerner (1308/2023), nedan *minimiskattelagen*, trädde i kraft i Finland den 1 januari 2024. Lagen tillämpas första gången på räkenskapsperioder som inleds 31.12.2023 eller senare. Bakom lagen ligger en konsensus om den globala minimiskattenivån som bygger på samarbete mellan OECD och G20-länderna inom ramen för ett inkluderande ramverk (OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS). Syftet med lagen är att säkerställa att storskaliga koncerners globala vinst omfattas av en skattebörda som är minst lika stor som minimiskattesatsen på 15 procent. Den internationella minimiskatten kan påverka effektiviteten av investeringsstöd som beviljas via beskattningen.

Minimiskattelagen tillämpas på internationella och inhemska koncerner vars omsättning på koncernnivå överstiger 750 miljoner euro. Minimiskattesystemet baserar sig på en landsspecifik effektiv skattesats på 15 procent som beräknats på basis av företagens justerade intäkter och

¹² Se Lag om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under åren 2013 och 2014 (992/2012).

¹³ Se lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under skatteåren 2021–2027 (gäller 1.1.2021–31.12.2027) (1078/2020).

¹⁴ Se lagen om tilläggsavdrag baserade på utgifter för forsknings- och utvecklingsverksamhet i beskattningen (1298/2022).

skatter i koncernbokslutet. Systemet fungerar i huvudsak så att koncernenheternas fastställda resultat och förluster i en enskild stat summeras, vilket ger ett fastställt nettoresultat för området. Dessutom summeras dessa enheters justerade skatter som avses i minimiskatteregleringen och som fastställts separat. Den effektiva skattesatsen i jurisdiktionen erhålls genom att dividera de skatter som företaget betalar med dess intäkter. Skattesatsen som beräknats på detta sätt jämförs med minimiskattenivån på 15 procent. Om koncernens beskattning i ett visst område understiger miniminivån på 15 procent, påförs koncernen en så hög tilläggsskatt enligt reglerna så att nivån på 15 procent uppnås i alla koncernens verksamhetsländer. Om koncernens skattenivå i Finland understiger miniminivån, uppbärs tilläggsskatten i Finland i första hand från de finländska koncernbolagen som en så kallad inhemsk tilläggsskatt.

Kompletteringsskatten gäller endast resultat som överstiger rutinintäkten – i systemet säkerställs detta genom att ett substansavdrag som baserar sig på företags materiella tillgångar och personalkostnader görs på det resultat som ligger till grund för beskattningen innan skatten fastställs. Avdraget är fem procent av det landsspecifikt beräknade värdet på de materiella tillgångarna och fem procent av det landsspecifikt beräknade värdet på personalkostnaderna. Med stöd av övergångsbestämmelsen är substansavdraget större under det första året med systemet och minskar gradvis till ovan nämnda fem procent fram till 2033.

Justeringarna av den skattekostnad som används i minimiskatteberäkningen är av stor vikt med tanke på den faktiska skattesatsen, eftersom de påverkar den faktiska skattesatsen mer än justeringarna av resultatet. Skattegottgörelser påverkar i allmänhet skattebeloppet direkt, dvs. de behandlas i princip som avdrag för justerade skatter som ska beaktas. Då påverkar de i princip den faktiska skattesatsen kraftigt. I minimiskatteregleringen föreskrivs det om skattegottgörelser av en särskild kategori, vars behandling vid beräkningen av det fastställda resultatet och den justerade skattekostnaden som ska beaktas avviker från den allmänna behandlingen av skatteavdrag (så kallade skattegottgörelser som uppfyller villkoren och berättigar till återbäring). Skattegottgörelser som uppfyller villkoren för återbäring dras inte av från skatterna vid fastställandet av justerade skatter som ska beaktas, utan de behandlas som en ökning av inkomsten vid beräkningen av det fastställda resultatet eller förlusten. Med en gottgörelse som uppfyller villkoren och berättigar till återbäring avses en sådan skattegottgörelse som betalas kontant eller annars är tillgänglig som en post som motsvarar kontant återbäring inom fyra år från det att koncernenheten har blivit berättigad till återbäring. Skattegottgörelsen behöver alltså inte omedelbart ge rätt till kontant återbäring, utan det räcker att den återbärs kontant eller som en betalning som motsvarar kontant återbäring inom fyra år från det att rätten till återbäring uppkommer.

2.5 Ramvillkoren för investeringsstöd för en ren omställning enligt EU:s bestämmelser om statligt stöd

2.5.1 Allmänt om bestämmelserna om statligt stöd

EU:s reglering av statligt stöd ingår i unionens konkurrensrätt, vars syfte är att garantera jämlika konkurrensvillkor inom hela unionen. Bestämmelser om statligt stöd finns i artiklarna 107–109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nedan *EUF-fördraget*. Regleringen är en viktig del av verksamheten som omfattar den europeiska inre marknaden och dess syfte är att säkerställa att medlemsstaternas myndigheter inte beviljar sådana stöd som snedvrider konkurrensen och därmed inte är förenliga med den inre marknaden. Målet är också att minska stödkonkurrensen mellan medlemsstaterna.

Utöver artiklarna 107–109 i EUF-fördraget har det i EU getts mycket kompletterande reglering och anvisningar i anknytning till rätten till statligt stöd. Kommissionens förordning (EU) nr

1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (den så kallade de minimis-förordningen) samt den allmänna gruppundantagsförordningen. Allmänna anvisningar om tillämpningen av bestämmelser om statligt stöd ingår bland annat i kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C/2016/2946), nedan *tillkännagivandet om begreppet statligt stöd*. Dessutom har kommissionen antagit rikligt med noga avgränsade bestämmelser och anvisningar om sektor- eller ämnesspecifikt statligt stöd, till exempel kommissionens meddelande om energisektorn – Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 (C/2022/481), nedan *energiriktlinjerna*, samt ovan nämnda tillfälliga kris- och omställningsram.

2.5.2 Villkor för statligt stöd

Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. För att stöd ska betraktas som statligt stöd krävs det att de fyra kriterier som nämns i artikeln uppfylls samtidigt: stödet har beviljats med hjälp av statliga medel, det snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion och det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Statligt stöd betraktas som selektivt när det endast riktas till en del av företagen, till exempel ett visst företag eller en viss bransch. Formen av det ekonomiska stödet har ingen betydelse. Statligt stöd kan till exempel vara understöd, lån som är förmånligare än marknadspriset, borgen, kapitalplacering eller kapitalisering som är förmånligare än marknadsvillkoren, skattefrihet, skattesänkning, skatteåterbäring eller en hyra eller ett försäljningspris för en fastighet eller ett markområde som är lägre än marknadspriset. Statligt stöd är däremot inte till exempel åtgärder som riktar sig till alla företag, såsom sänkning av samfundsskattesatsen i beskattningen, eller användning av offentliga medel på marknadsmässiga villkor, till exempel lån eller kapitalplacering till privata kreditgivare eller investerare på liknande villkor.

En statlig åtgärd anses snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen om den kan förbättra stödmottagarens konkurrensställning jämfört med andra företag som det konkurrerar med. I praktiken anses konkurrensen vara snedvriden i enlighet med artikel 107.1 i EUF-fördraget om ett företag får en ekonomisk fördel i en sektor som avreglerats och där det finns eller skulle kunna finnas konkurrens. Det räcker att företaget med hjälp av stödet kan bibehålla en starkare konkurrensställning än vad det hade haft utan stödet. För att stödet ska kunna antas snedvrida konkurrensen anses det i allmänhet vara tillräckligt att stödet ger stödmottagaren en fördel genom att befria stödmottagaren från kostnader som denne annars borde stå för som en del av sin normala affärsverksamhet. Tröskeln för att uppfylla kriteriet om handelspåverkan är låg. I princip uppfylls kriteriet om handelspåverkan om stödmottagaren bedriver ekonomisk verksamhet och är verksam på en marknad där det förekommer handel mellan medlemsstater.

I EUF-fördraget har begreppet företag inte definierats separat, utan begreppets innehåll har preciserats i rättspraxis genom begreppet ekonomisk verksamhet. Ekonomisk verksamhet är all slags verksamhet inriktad på att tillhandahålla varor och tjänster på marknaden. Enligt punkt 11 i avsnitt 2.1 i tillkännagivandet om begreppet statligt stöd kan flera separata juridiska personer anses utgöra en ekonomisk enhet vid tillämpningen av reglerna för statligt stöd. Den ekonomiska enheten betraktas då som det berörda företaget, och förekomsten av bland annat en kontrollerande andel och andra funktionella, ekonomiska eller organiska kopplingar är då relevanta i bedömningen.

2.5.3 Statligt stöd som skatteåtgärd

Enligt kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd ska åtgärder som avviker från det allmänna skattesystemet bedömas bland annat utifrån åtgärdens materiella selektivitet i bedömningen av statligt stöd. Den materiella selektiviteten hos företagens åtgärder för att minska de normala kostnaderna bedöms med hjälp av en trestegsanalys. Först måste referenssystemet utredas och därefter om åtgärden utgör ett undantag från referenssystemet. I princip är undantag från referenssystemet statligt stöd. Om undantagsåtgärden emellertid är motiverad av referenssystemets karaktär och allmänna struktur anses åtgärden inte vara selektiv. Undantagsåtgärden kan då grunda sig till exempel på förebyggande av skatteflykt eller skattebedrägeri, särskilda bokföringskrav eller beskattningens neutralitet.

2.5.4 Kommissionens befogenheter

Syftet med tillsynen av statliga stöd är att säkerställa att de myndigheter som beviljar stöd tillämpar stödprogrammen och enskilda stöd utanför stödprogrammet på rätt sätt när de beviljar dem samt att säkerställa att förutsättningarna för stödets godtagbarhet uppfylls. EU:s reglering av statligt stöd hör till kommissionens befogenhet. Kommissionen har exklusiv befogenhet att avgöra om stödet är lämpligt för den inre marknaden. Kommissionen har antagit flera detaljerade regler om vilka typer av statliga stöd som är godkända för den inre marknaden, till exempel ovan nämnda energiriktlinjer. Stödåtgärden kan i regel inte tas i bruk förrän kommissionen har godkänt stödsystemet.

Den myndighet som beviljar stödet ansvarar själv för att bedöma om åtgärden innehåller stöd enligt EU:s bestämmelser om statligt stöd. Om det är fråga om statligt stöd ska myndigheten innan stödet verkställs utreda om det finns en grund för stödets godtagbarhet och vid behov följa det anmälningsförfarande som lämpar sig för åtgärden. I synnerhet vid omfattande stödprogram och stora enskilda stöd ska myndigheten lämna en förhandsanmälan om stödet till kommissionen. Om stöd beviljas från ett stödprogram som grundar sig på lag, gör ministeriet i fråga bedömningen av stödprogrammets överensstämmelse med reglerna om statligt stöd och ärendet beskrivs i regeringens proposition om stödprogrammet. I detta fall sörjer det behöriga ministeriet också för att förfarandena enligt reglerna om statligt stöd följs samt för att nödvändiga anmälningar görs.

Om en myndighet beviljar stöd för ekonomisk verksamhet som uppfyller förutsättningarna för statligt stöd enligt artikel 107.1 EUF-fördraget och inte iakttar bestämmelserna om förfaranden och godtagbarhet enligt regelverket för statligt stöd, är det statliga stödet i princip olagligt och det kan behöva återkrävas med ränta av företaget.

2.5.5 En tillfällig kris- och omställningsram

Den 23 mars 2022 godkände Europeiska kommissionen tillfälliga regler om statligt stöd för att stödja EU:s ekonomi till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina. Kommissionens tillkännagivande om en tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2022/C 131 I/01) var ett ramverk avsett att vara tillfälligt, som gjorde EU:s statliga stödregler avsevärt mer flexibla.¹⁵ Syftet med krisramen var att med hjälp av statliga stöd hjälpa medlemsstaterna att mildra de negativa ekonomiska konsekvenserna för företagen av kriget i Ukraina och tillhörande sanktioner och motsanktioner. Kommissionen förnyade reglerna i juli 2022 (kommissionens meddelande 2022/C 280/01), då även

¹⁵ Se [Temporary Crisis and Transition Framework - European Commission \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/eu-press-room/2022/03/23/en/statement-2022-03-23-01).

investeringsstöd för förnybar energi och stöd som främjar koldioxidsnålhet inom industrin omfattades av flexibiliteten. I oktober 2022 uppdaterades reglerna igen och en ny version av kommissionens meddelande (2022/C 426/01) trädde i kraft den 28 oktober 2022 och ersatte det föregående meddelandet. I samband med detta höjdes bland annat maximibeloppet för företagsspecifikt stöd och kriterierna för stöd som gäller förhöjda el- och gaspriser gjordes betydligt mer flexibla. Dessutom förlängdes giltighetstiden för reglerna till och med den 31 december 2023.

Den 9 mars 2023 godkände kommissionen en ny tillfällig kris- och omställningsram (2023/C 101/03), som bland annat syftar till att främja stödåtgärder inom sektorer som är centrala för övergången till en klimatneutral ekonomi i enlighet med industriplanen i den gröna given¹⁶. Den nya tillfälliga kris- och omställningsramen ersatte det tidigare meddelandet om en tillfällig krisram. Kris- och omställningsramen har sedan dess ändrats och uppdaterats till vissa delar i november 2023 (C/2023/1188) och i maj 2024 (C/2024/3113), men dessa ändringar har inte berört de delar som gäller investeringsincitament. Avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8 som gäller investeringsincitament enligt den nuvarande kris- och omställningsramen är i kraft till slutet av 2025. När det talas om kris- och omställningsramen nedan i denna proposition avses de ramar med ändringar som godkändes den 9 mars 2023.

Allmänna villkor

I kris- och omställningsramen presenterar kommissionen de kriterier för bedömning av förenligheten med den inre marknaden som den tillfälligt tillämpar på stöd som medlemsstaterna beviljar för att åtgärda en allvarlig störning i medlemsstatens ekonomi. I sitt meddelande preciserar kommissionen kriterierna för bedömning av förenligheten med den inre marknaden, när det gäller de statliga stödåtgärder som medlemsstaterna kan vidta för att avhjälpa de ekonomiska effekterna av Rysslands angrepp mot Ukraina och dess direkta och indirekta följder, inbegripet de motåtgärder som vidtagits, till exempel av Ryssland. Enligt kommissionen är en samordnad ekonomisk reaktion från medlemsstaterna och EU-institutionerna avgörande för att mildra de omedelbara negativa sociala och ekonomiska återverkningarna inom EU för att bevara den ekonomiska verksamheten och arbetstillfällen samt för att underlätta de strukturella anpassningar som krävs för att hantera den nya ekonomiska situationen till följd av Rysslands väpnade angrepp mot Ukraina. Kommissionen anser bland annat att det krävs ytterligare strategiska investeringar i syfte att hantera beroendet av fossila bränslen och att påskynda den gröna omställningen i linje med REPowerEU-målen¹⁷, samtidigt som resiliensen hos EU:s framtida energisystem med låga koldioxidutsläpp tryggas. Detta är i synnerhet relevant i det nuvarande globala sammanhanget, där sådana investeringar riskerar att avledas från EES.

Avsnitten 2.5 och 2.6 i kris- och omställningsramen innehåller relevanta verktyg för att utveckla projekt för produktion av förnybar energi och genomföra industriella åtgärder för minskade koldioxidutsläpp och bättre energieffektivitet. Enligt kommissionen har dessa verktyg en viktig om än indirekt effekt på produktionen av den utrustning och de komponenter som behövs för omställningen till en klimatneutral ekonomi, varför avsnitt 2.8 även ger medlemsstaterna

¹⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern* (COM(2023) 62 final, 1.2.2023).

¹⁷ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_en.

ytterligare möjligheter för att bevilja stöd som direkt stödjer produktiva investeringar i specificerade strategiska varor som är nödvändiga för denna omställning.

I avsnitt 1.3 i kris- och omställningsramen betonas nära samordning på EU-nivå av nationella stödåtgärder för att säkerställa att de nationella stödåtgärderna hjälper företag och arbetstagare som drabbats av den rådande krisen och att åtgärderna bevarar de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Dessutom strävar kommissionen efter att genom EU:s kontroll av statligt stöd säkerställa att EU:s inre marknad inte fragmenteras och att principen om lika villkor förblir oförändrad. I avsnitt 1.4 fastställs förutsättningar för lämpliga statliga stödåtgärder; vissa grundläggande principer i rätten som gäller statligt stöd och EU-rätten får inte brytas, inte ens inom kris- och omställningsramen. För det första får stödet inte förutsätta att stödmottagarens produktionsverksamhet eller annan verksamhet flyttas från ett EES-land till den medlemsstat som beviljar stödet, eftersom en sådan förutsättning skulle påverka den inre marknaden negativt. Stöd får inte heller beviljas företag som omfattas av sanktioner som fastställts av EU. Stödåtgärder får inte på något sätt användas för att försvaga de avsedda effekterna av sanktioner som införts av EU eller dess internationella partner och man ska också undvika att fysiska personer eller sammanslutningar som är föremål för sanktioner får direkta eller indirekta fördelar av stödåtgärderna.

Avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen – Stöd för påskyndande av utbyggnaden av förnybar energi och för lagring av energi som är relevant för REPowerEU

Avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen gäller investeringsstöd för produktion och lagring av förnybar energi. Enligt avsnittet är ett investeringsstöd lämpligt för den inre marknaden om det beviljas för investeringar i produktion av energi från förnybara energikällor, inbegripet produktion av förnybar vätgas och förnybara vätgasbaserade bränslen men undantaget produktion av el från förnybar vätgas, som investeringsstöd för lagring av el eller värme samt som investeringsstöd för lagring av förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen i vilka innehållet till minst 75 procent kommer från en direkt ansluten produktionsanläggning för förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas eller biomassabränslen, på årlig basis.

Avsnitt 2.5.1 ställer särskilda krav på formen av stöd som beviljas samt skyldigheter för medlemsstaternas stödmyndigheter. För det första krävs det att stödet ska få stödmottagaren att göra en investering som denne inte skulle göra, eller som denne skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt, utan stödet. I kris- och omställningsramen konstateras emellertid att kommissionen anser att det, med tanke på de exceptionella ekonomiska utmaningar som företag står inför på grund av den nuvarande krisen, i allmänhet är så att stödmottagarna i frånvaro av stödet skulle fortsätta sin verksamhet utan ändringar, förutsatt att fortsatt verksamhet utan ändringar inte innebär en överträdelse av unionsrätten. Dessutom ska det enskilda stödet grunda sig på ett stödprogram, för vilket det ska ha fastställts en uppskattad kapacitet som stödprogrammets mål samt en på förhand bedömd budget. Stödprogrammet kan begränsas till en eller flera tekniker, men inriktningen av stödet får inte omfatta artificiella begränsningar eller diskriminering. Medlemsstaterna ska säkerställa överensstämmelse med principen om att inte orsaka betydande skada.

Investeringsstöd enligt avsnitt 2.5.1 kan beviljas i form av direkta bidrag, återbetalningspliktiga förskott, lån, garantier eller skatteförmåner, inbegripet skatteavdrag. Investeringsstödet ska beviljas senast den 31 december 2025. Med undantag för teknik för havsbaserad vindkraft ska anläggningarna vara färdigställda och i drift inom 36 månader efter dagen för beviljandet, och kris- och omställningsramen förutsätter att stödordningen bör innehålla ett effektivt

påföljdssystem om denna tidsfrist inte respekteras. Det stödbelopp som beviljas enligt avsnitt 2.5.1 ska fastställas antingen på grundval av ett öppet anbudsförfarande eller administrativt i medlemsstaten. Med ett administrativt fastställt stöd avses att stödet fastställs utifrån investeringskostnaderna för det projekt som stöds. Stöd för produktion av el från solceller, landbaserad och havsbaserad vindkraft och vattenkraft ska endast beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, med undantag av sådana små projekt som fastställs närmare i ramen, för vilka stödet kan fastställas administrativt. Stödnivån får inte överstiga 45 procent av de totala investeringskostnaderna när stödbeloppet fastställs administrativt. Om stödet har fastställts i det anbudsförfarande som avses i avsnittet får stödnivån vara högst 100 procent av de totala investeringskostnaderna.

Stödet enligt avsnitt 2.5.1 ska inriktas på att bygga ny kapacitet eller uppgradera kraftverkets kapacitet. Stödbeloppet ska vara oberoende av den producerade mängden energi. Vid uppgradering av kapaciteten är endast de merkostnader som är förknippade med den uppgraderade kapaciteten stödberättigande. I avsnittet finns uttryckliga specialbestämmelser om beviljande av stöd för produktion av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen samt för produktion av biobränslen, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen.

Stöd får beviljas enligt avsnitt 2.5.1 för investeringar för vilka arbeten påbörjats från och med den 9 mars 2023, med undantag för investeringar som är stödberättigande enligt den tidigare tillfälliga krisramen för vilka bygg- och anläggningsarbeten får ha påbörjats från och med den 20 juli 2022. För projekt som inlemts före den 9 mars 2023, eller före den 20 juli 2022 för investeringar som är stödberättigande enligt den tidigare tillfälliga krisramen, får stöd beviljas om det är nödvändigt för att avsevärt påskynda eller utvidga investeringens omfattning. I sådana fall är endast de ytterligare kostnaderna i samband med de påskyndade insatserna eller den utvidgade omfattningen stödberättigande.

Stöd som beviljas enligt avsnitt 2.5.1 får kumuleras med annat statligt stöd eller med centralt förvaltade medel, förutom med driftsstöd enligt avsnitt 2.5.2 i kris- och omställningsramen, förutsatt att dessa åtgärder avser olika identifierbara stödberättigande kostnader. Stöd får kumuleras med statligt stöd eller med centralt förvaltade medel som gäller samma stödberättigande kostnader, delvis eller helt överlappande, endast om en sådan kumulering inte leder till att den tillåtna stödnivån överskrids.

Avsnitt 2.6 i kris- och omställningsramen – Stöd till utfasning av fossila bränslen i industrins produktionsprocesser genom elektrifiering eller användning av förnybart och vissa typer av elbaserad vätgas som uppfyller vissa villkor och för energieffektivitetsåtgärder

Avsnitt 2.6 i kris- och omställningsramen gäller investeringsstöd för utfasning av fossila bränslen samt energieffektivitetsåtgärder inom industrin. Med stöd av avsnitt 2.6 är det möjligt att stödja investeringar som jämfört med situationen före stödet minskar de direkta växthusgasutsläppen från stödmottagarens industrianläggningar med minst 40 procent och/eller minskar energianvändningen med minst 20 procent, jämfört med situationen före stödet, i industrianläggningar som omfattas av den verksamhet som stödet avser. För investeringar som avser verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter ska stödet leda till en minskning av växthusgasutsläppen från stödmottagarens anläggningar som gör längre än de berörda riktmärken för gratis tilldelning av utsläppsrätter som anges i kommissionens

genomförandeförordning (EU) 2021/447¹⁸. Stöd får inte beviljas enbart för att uppfylla tillämpliga unionsnormer och stödet får inte syfta till att finansiera en ökning av stödmottagarens totala produktionskapacitet. Detta påverkar inte begränsade kapacitetsökningar till följd av tekniska behov. Detta förutsätts vara fallet för kapacitetsökningar som inte överstiger 2 procent, jämfört med situationen före stödet.

I avsnitt 2.6 specificeras även de detaljerade tekniska förutsättningarna för situationer där stöd beviljas för investeringar i industriella åtgärder för minskade koldioxidutsläpp som innebär användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen. Detaljerade förutsättningar är också kopplade till situationer där investeringsstöd beviljas för investeringar i industriella åtgärder för minskade koldioxidutsläpp där vätgas producerad med el används.

Stöd enligt avsnitt 2.6 ska också beviljas på grundval av ett sådant stödprogram som har en preliminär budget. Stödet kan beviljas i form av direkta bidrag, återbetalningspliktiga förskott, lån, garantier eller skatteförmåner, såsom skattegottgörelser. Stödet ska också få stödmottagaren att göra en investering som denne inte skulle göra, eller som denne skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt, utan stödet, fastän det också konstateras i avsnitt 2.6 om projekt för utfasning av fossila bränslen, att det med tanke på de exceptionella ekonomiska utmaningar som företag står inför på grund av den nuvarande krisen, i allmänhet är så att stödmottagarna i frånvaro av stödet skulle fortsätta sin verksamhet utan ändringar, förutsatt att fortsatt verksamhet utan ändringar inte innebär en överträdelse av unionsrätten. Stödet ska beviljas före utgången av 2025 och villkoret är att den anläggning eller utrustning som finansieras med investeringen är färdigställd och i drift inom 36 månader efter dagen för beviljandet. I enlighet med avsnitt 2.5.1 är medlemsstatens stödmyndigheter skyldiga att inrätta ett effektivt påföljdssystem för det fall att denna tidsfrist inte respekteras.

Stöd enligt avsnitt 2.6 får beviljas för investeringar för vilka arbeten påbörjats från och med den 9 mars 2023, med undantag för investeringar som är stödberättigande enligt den tidigare tillfälliga krisramen för vilka bygg- och anläggningsarbeten får ha påbörjats från och med den 20 juli 2022. För projekt som inlemts före den 9 mars 2023, eller före den 20 juli 2022 för investeringar som är stödberättigande enligt den tidigare tillfälliga krisramen, får stöd beviljas om det är nödvändigt för att avsevärt påskynda eller utvidga investeringens omfattning. I sådana fall är endast de ytterligare kostnaderna i samband med de påskyndade insatserna eller den utvidgade omfattningen stödberättigande.

Enligt avsnitt 2.6 får det maximala enskilda stödbelopp som kan beviljas per företag i princip inte överstiga vare sig 10 procent av den sammanlagda budgeten för en sådan ordning eller 200 miljoner euro. Efter lämplig motivering som medlemsstaten ska lämna till kommissionen för bedömning, får kommissionen godkänna stödordningar som föreskriver beviljande av individuella stödbelopp som överstiger 10 procent av den totala tillgängliga budgeten för stödordningen.

Avsnitt 2.6 innehåller alternativa sätt att fastställa stödberättigande kostnader och stödbeloppet. Enligt det första alternativet (punkt 81 n i kris- och omställningsramen) utgör de stödberättigande kostnaderna skillnaden mellan kostnaderna för projektet och kostnadsbesparingarna eller de ytterligare intäkterna, jämfört med situationen utan stöd, under investeringens livstid. Stödordningen ska utformas på ett sätt som gör det möjligt att hantera

¹⁸ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447 om fastställande av reviderade riktmärkesvärden för gratis tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2021–2025 i enlighet med artikel 10a.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

oförutsedda vinster, även i tider av extremt höga el- eller naturgaspriser, genom att införa en på förhand fastställd clawback-mekanism. I detta alternativ får stödnivån vara högst 40 procent av de stödberättigande kostnaderna. Stödnivån får höjas med 10 procentenheter för stöd till medelstora företag och med 20 procentenheter för stöd till små företag. Stödnivån får också ökas med 15 procentenheter för investeringar som leder till en minskning av direkta utsläpp av växthusgaser på minst 55 procent eller av energianvändningen med minst 25 procent jämfört med situationen före investeringen.

Ett annat alternativ är att fastställa stödbeloppet genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som är öppet, tydligt, transparent och icke-diskriminerande (punkt 81 o i kris- och omställningsramen). I anbudsförfarandet ska minst 70 procent av de totala urvalskriterier som används för att rangordna anbuderna definieras som stöd per enhet miljöskydd eller energienhet (som exempelvis euro per ton koldioxidminskning, eller euro per enhet besparad energi). Den budget som hänger samman med anbudsförfarandet ska utgöra en bindande begränsning eftersom det kan förväntas att inte alla anbudsgivare kommer att få stöd.

Som ett tredje alternativ enligt kris- och omställningsramen får de stödberättigande kostnaderna motsvara de investeringskostnader som är kopplade till projektet, särskilt kostnader för utrustning, maskiner eller anläggningar som behövs för elektrifiering, övergång till vätgas eller vätgasbaserade bränslen eller förbättrad energieffektivitet (punkt 81 p i kris- och omställningsramen). I en sådan situation får stödnivån inte överstiga 60 procent av de stödberättigande kostnaderna för andra investeringar i utfasning av fossila bränslen än de som görs för elektrifieringsprojekt. För elektrifieringsprojekt och för investeringar i energieffektivitet får stödnivån inte överstiga 30 procent av de stödberättigande kostnaderna.

Stöd som beviljas enligt avsnitt 2.6 får kumuleras med annat statligt stöd eller med centralt förvaltade medel, förutsatt att dessa åtgärder avser olika identifierbara stödberättigande kostnader. Stöd får kumuleras med statligt stöd eller med centralt förvaltade medel som gäller samma stödberättigande kostnader endast om en sådan kumulering inte leder till att de maximala stödbeloppen eller den tillåtna stödnivån överskrids. Det totala stödbeloppet får under inga omständigheter överstiga 100 procent av de stödberättigande kostnaderna.

Avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen – Stöd till påskyndade investeringar i sektorer som är strategiska för övergången till en klimatneutral ekonomi

Avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen ger medlemsstaterna möjlighet att stödja investeringsprojekt med strategisk betydelse för övergången till en klimatneutral ekonomi.

För att stödet ska vara förenligt med den inre marknaden bör det uppmuntra produktion av relevant utrustning för övergången till en klimatneutral ekonomi, dvs. batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysanläggningar och utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid. Stödet ska beviljas på grundval av stödordningen senast den 31 december 2025, och tillåtna stödformer är direkta bidrag, skattestöd, räntestödslån eller garantier. Stödmottagaren måste ansöka om stöd före arbetets början och lämna den information som krävs enligt bilaga II till detta meddelande till medlemsstaten.

Stödnivån på stödet enligt avsnitt 2.8 får inte överstiga 15 procent av de stödberättigande kostnaderna enligt huvudregeln och det totala stödet per företag per medlemsstat får inte överstiga 150 miljoner euro. För investeringar i C-områden får stödnivån dock höjas till 20 procent av de stödberättigande kostnaderna och det totala stödbeloppet får vara högst 200 miljoner euro per företag per medlemsstat. Vid investeringar i så kallade A-stödområden (EU:s

minst utvecklade områden) får stödnivån höjas till 35 procent av de stödberättigande kostnaderna och det totala stödbeloppet får vara högst 350 miljoner euro per företag per medlemsstat. När stödet beviljas i form av skatteförmåner, lån eller garantier kan de stödnivåer som anges ovan dessutom höjas med 5 procentenheter. För investeringar som görs av små företag får stödnivåerna höjas ytterligare med 20 procentenheter och för investeringar som görs av medelstora företag får stödnivåerna höjas med 10 procentenheter.

Stödmottagaren måste åta sig att ha kvar investeringarna i det berörda området i minst fem år, (tre år för små och medelstora företag), efter det att investeringen slutförts. Innan stödet beviljas måste den beviljande myndigheten kontrollera de konkreta riskerna för att den produktiva investeringen inte äger rum inom EES om stödet inte beviljas. Stödet får inte ges för att underlätta omlokalisering av produktionsverksamhet mellan medlemsstaterna, och det får inte beviljas företag i svårigheter. Medlemsstaterna får inkludera krav som rör miljöskydd eller krav som rör socialt skydd eller arbetsförhållanden för beviljande av stöd. Medlemsstaterna ska, inom 60 dagar från den tidpunkt då stödet beviljas, underrätta kommissionen om datum för beviljande, stödbelopp, stödberättigande kostnader, stödmottagarens identitet samt typ och lokalisering av den investering som stöds.

Utöver vad som anges ovan kan kommissionen i undantagsfall och på grundval av enskilda anmälningar, för produktion av de relevanta varorna för övergången till en klimatneutral ekonomi, godkänna ett individuellt stöd upp till det subventionsbelopp som stödmottagaren bevisligen skulle kunna få för en likvärdig investering i ett tredjelands jurisdiktion utanför EES, förutsatt att de fastställda villkoren är uppfyllda.

Stöd enligt avsnitt 2.8 får kumuleras med statligt stöd avseende samma – helt eller delvis överlappande – stödberättigande kostnader endast om kumuleringen inte leder till att den högsta tillåtna stödnivån eller det högsta stödbelopp som gäller för detta stöd enligt någon av de relevanta reglerna överskrids. Det totala stödbeloppet får under inga omständigheter överstiga 100 procent av de stödberättigande kostnaderna.

3 Målsättning

Syftet med den skattegottgörelse som regeringen beslutade om inom tillväxtpaketet som behandlades i ramförhandlingarna på våren 2024 är att få igång stora industriella investeringar som utnyttjar el och samtidigt stödja uppbyggnaden av ett ekosystem för omställning till ren industri i Finland. I enlighet med ramförhandlingarna är målet även att skattegottgörelsemodellen genomförs på ett sätt som tryggar den offentliga ekonomins hållbarhet.

Mer allmänt syftar regeringens tillväxtåtgärder till att vända de försämrade tillväxt- och investeringsutsikterna. På längre sikt är målet att minska behovet av direkta anpassningsåtgärder. Syftet med skattegottgörelsen är att den ska vara en del av denna helhet och uppmuntra aktörerna att genomföra stora projekt i Finland som är viktiga med tanke på den rena omställningen.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Allmänt

I propositionen föreslås att ett nytt skatteincitament för investeringar i ren omställning ska införas. Modellen för skatteincitamentet föreslås vara i form av en skattegottgörelse, dvs. bolaget får dra av en del av kostnaderna för den investering som gjorts från den samfundsskatt som beräknas på basis av bolagets beskattningsbara inkomst. I förslaget används termen investeringsgottgörelse, eftersom det är fråga om en skattegottgörelse baserad på investeringskostnader. Investeringsgottgörelsen avses utgöra en del av beräkningsgrunden för samfundsskatt, vilket innebär att den ska dras av från det samfundsskattebelopp som beräknats på grundval av bolagets beskattningsbara inkomst innan samfundsskatten som ska betalas blir fastställd. Det är alltså fråga om samma typ av avdrag som till exempel hushållsavdraget som tillämpas i personbeskattningen. Investeringsgottgörelsen kan användas för bolagets beskattningsbara inkomst oberoende av inkomstkällan, även om det kan antas att de bolag som är berättigade till gottgörelsen närmast har inkomst från näringsverksamhetens inkomstkälla. Eftersom det är fråga om ett avdrag från skatten, görs avdraget först efter att förlusterna från tidigare skatteår har dragits av.

Den föreslagna investeringsgottgörelsen är ett stöd som statsstödsrättsligt ska anmälas till Europeiska kommissionen och som omfattas av kommissionens förhandskontroll. Ikraftträdandet av regleringen förutsätter att kommissionen godkänner investeringsgottgörelsen som ett statligt stöd som är förenligt med den inre marknaden. Finland har lämnat en förhandsanmälan om investeringsgottgörelsen (statlig stödordning) till Europeiska kommissionen (kommissionens ärendenummer SA.114934) 5.7.2024. Investeringsgottgörelsen ska ännu lämnas in till kommissionen för slutlig behandling av statligt stöd innan den träder i kraft. Tidpunkten för lagens ikraftträdande ska fastställas genom förordning efter att kommissionen har godkänt det föreslagna statliga stödet.

4.1.2 Investeringsgottgörelsens grund och belopp

Ett bolag som i Finland genomför en investering som syftar till en klimatneutral ekonomi är berättigat till investeringsgottgörelse enligt förslaget. I kris- och omställningsramen finns det tre olika avsnitt som kan betraktas som relevanta för att stödja investeringsprojekt som syftar till en klimatneutral ekonomi, dvs. avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8. Enligt dessa avsnitt kan följande verksamhet stödjas:

— Avsnitt 2.5.1: Produktion av förnybar energi (inklusive vätgas och vätgasbränslen), lagring av el och värme samt lagring av förnybar vätgas, biobränslen, flytande biobränslen, biogas (inklusive biometan) och biomassabränslen.

— Avsnitt 2.6: Utfasning av fossila bränslen i industriella processer och energieffektivitetsåtgärder.

— Avsnitt 2.8: Produktion av utrustning, viktiga komponenter och tillhörande kritiska råvaror som är väsentliga för omställningen till en klimatneutral ekonomi.

Det föreslås att ovan nämnda avsnitt tas i bruk i så stor utsträckning som möjligt. Eftersom syftet med investeringsgottgörelsen emellertid är att i synnerhet få igång investeringar som förbrukar el, framom investeringar som producerar el, och som stöder den rena omställningen,

ska investeringar i elproduktion inte omfattas av gottgörelsens tillämpningsområde. Avgränsningen stöds också av villkoret i avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen (punkt 77 f och g i kris- och omställningsramen), enligt vilket stöd till solcellsanläggningar, landbaserade och havsbaserade vindkraftverk och vattenkraftverk endast ska beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, om det inte är fråga om stöd för små projekt och det företagsspecifika stödet per projekt är högst 30 miljoner euro. Att kombinera anbudsförfarande med ett stöd som investeringsgottgörelse skulle i praktiken vara mycket tekniskt komplicerat, även med tanke på att avsnitt 2.5.1 endast gäller till slutet av 2025.

Den andra föreslagna enskilda avgränsningen gäller avsnitt 2.6. Kris- och omställningsramen gör det också möjligt att stödja investeringar för utfasning av fossila bränslen för industrins produktionsprocesser som utnyttjar vätgas producerad med nätel (inkl. delvis med kärnkraft). Villkoren för statliga stöd som gäller detta är emellertid mycket detaljerade och mycket tunga att tillämpa i praktiken. Dessutom föreligger det en stor risk om tiden för kommissionens godkännande av statliga stöd förlängs för hela stödordningen och även projekt för utfasning av fossila bränslen i industriella produktionsprocesser som använder vätgas producerad med nätel omfattas av tillämpningsområdet. Dessutom har kommissionen i processen med förhandsanmälan som gäller investeringsgottgörelse liksom även i samtalen om de statliga stöd som gäller det understödsprogram som samtidigt är under beredning starkt rekommenderat att vätgas som producerats med nätel inte ska omfattas av understödsbaserade stödprogram. När det gäller att minska koldioxidutsläppen i industrins befintliga produktionsprocesser är det därför ändamålsenligt att fastställa att projekt som använder vätgas producerad med nätel inte ska omfattas av investeringsgottgörelsen för att ett effektivt genomförande av investeringsgottgörelseprogrammet i rätt tid inte ska äventyras.

I kris- och omställningsramen ingår många detaljerade och tekniska förutsättningar för att olika typer av investeringsprojekt ska vara stödberättigande. Dessa förutsättningar beskrivs ovan i beskrivningen av nuläget. När det gäller projekt som stöds bestäms kriterierna för beviljande av investeringsgottgörelse till stor del i enlighet med förutsättningarna i kris- och omställningsramen.

Enligt riktlinjerna i ramförhandlingarna ska investeringsgottgörelsens tillämpningsområde endast omfatta stora investeringar. På grund av kravet på en exakt avgränsning i beskattningen är det motiverat att man definierar en stor investering genom att föreskriva om en tillämpningströskel i euro och inte med kvalitativa kriterier. Tillämpningströskeln föreslås bli fastställd till 50 miljoner euro och granskad per investering. Att definiera en stor investering genom kvalitativa kriterier skulle vara ett administrativt mycket tungt alternativ och lätt leda till svåra tolkningsfrågor och rättstvister, vilket skulle vara utmanande särskilt med tanke på investeringsgottgörelsens korta giltighetstid. Avgränsningen som görs utifrån investeringarnas storlek lindrar också gottgörelsens effekter på skatteintäkterna samt minskar stödmyndighetens administrativa börda genom att begränsa antalet projekt som omfattas av gottgörelsen. Det är viktigt med en tillräckligt hög tillämpningströskel för investeringsgottgörelsen, eftersom ingen övre gräns fastställs för det totala beloppet inom systemet med investeringsgottgörelse på samma sätt som för programmet för direkt stöd, utan gottgörelsen ska beviljas alla bolag som uppfyller kriterierna. Man kan dessutom bedöma att särskilt de internationella investeringsprojekten, som berörs av konkurrensen om statligt stöd och som man har försökt beakta även inom kris- och omställningsramen, är stora.

Investeringsgottgörelsens belopp föreslås vara 20 procent av de investeringskostnader som godkänns som grund för gottgörelsen, dock högst 150 miljoner euro. Det totala beloppet av investeringsgottgörelsen fås således genom investeringskostnader på 750 miljoner euro. De föreslagna gränserna baserar sig på maximibeloppen för stöd som beviljas genom beskattning

enligt avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen. På så sätt blir investeringsgottgörelsens belopp enhetligt nationellt oberoende av investeringstyp och de högre stödnivåerna som möjliggörs i avsnitten 2.5.1 och 2.6 tillämpas inte. På motsvarande sätt avser man varken att införa högre stödnivåer för små och medelstora företag enligt avsnitten 2.5.1 och 2.8 eller högre stödbelopp för investeringar i vissa regionalstödsområden enligt avsnitt 2.8. Enhetliga gränser för alla typer av investeringar förenklar och förenhetligar systemet och är i linje med tillväxtpaketet. Särskilt vad gäller investeringar enligt avsnitt 2.5.1 kan tillämpningen av de höga maximigränserna i kris- och omställningsramen avsevärt öka förlusterna av skatteintäkter som orsakas av gottgörelsen.

Det föreslagna maximala beloppet på 150 miljoner för investeringsgottgörelsen avses gälla per bolag, dvs. i en situation där ett bolag genomför flera investeringar som omfattas av investeringsgottgörelsens tillämpningsområde kan det få sammanlagt högst 150 miljoner euro i gottgörelse för alla projekt. Om bolaget tillhör en koncern, beräknas det maximala beloppet för gottgörelsen koncernspecifikt på grund av de statsstödsrättsliga kraven.

4.1.3 Förfarande för beviljande av gottgörelse

Kris- och omställningsramen innehåller skillnader mellan olika avsnitt i fråga om när arbetet med det investeringsprojekt som stöds kan påbörjas. I avsnitt 2.8 förutsätts det att stödet ska ansökas innan arbetet med projektet påbörjas. Enligt avsnitten 2.5.1 och 2.6 är det däremot möjligt att bevilja stöd för investeringar för vilka arbetet har påbörjats den 9 mars 2023 eller senare. Den allmänna utgångspunkten i rätten som gäller statligt stöd är att stödet ska ha en uppmuntrande effekt. Den uppmuntrande effekten förverkligas bäst om man inte kan få stöd för redan påbörjade projekt. Dessutom ska det beaktas att ett av kraven enligt avsnitt 2.5.1 och 2.6 i kris- och omställningsramen är att stödet ska få stödmottagaren att göra en investering som denne inte skulle göra, eller som denne skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt, utan stödet. Därför föreslås det att investeringsgottgörelse beviljas endast för nya projekt i fråga om alla avsnitt, dvs. för sådana projekt där arbetet påbörjas efter ansökan om investeringsgottgörelse. Enligt förslaget inför man därmed ingen möjlighet att bevilja stöd enligt kris- och omställningsramen för projekt som inlett efter den 9 mars 2023 enligt avsnitten 2.5.1 och 2.6.

Enligt kris- och omställningsramen ska investeringsstöd enligt avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8 beviljas senast den 31 december 2025. Därför ska investeringsgottgörelse ansökas och beslut om beviljande av gottgörelse fattas på förhand redan innan den egentliga användningen av gottgörelsen och separat från det normala samfundsskatteförfarandet. Investeringsgottgörelsen skiljer sig således förfarandemässigt från de stöd som beviljas via beskattningen (såsom FoU-tilläggsavdrag och förhöjda avskrivningar), som vanligtvis ska användas genom skattedeklarationen.

Kriterierna för beviljande av investeringsgottgörelse på grundval av kris- och omställningsramen består delvis av mycket tekniska frågor om investeringarnas klimatpåverkan. För beviljandet av investeringsgottgörelse är det skäl att inrätta ett förfarande där nämnda kriterier i första hand bedöms av en sakkunnigorganisation som kan bedöma ärendena i fråga. Direkta stöd som beviljas enligt motsvarande kriterier bedöms av Innovationsfinansieringsverket Business Finland (*Finansieringsverket*). Därför föreslås det att Finansieringsverket ska vara den myndighet som beviljar investeringsgottgörelse.

Gottgörelsen ska enligt förslaget ansökas hos Finansieringsverket med en skriftlig ansökan. Finansieringsverket behandlar ansökningarna och fattar beslut om beviljande av gottgörelse före utgången av 2025. Finansieringsverket strävar efter att inleda ansökningsförfarandet så snart

som möjligt efter att regeringens proposition lämnats. Vid tidpunkten för lämnandet av regeringspropositionen pågår fortfarande diskussioner med kommissionen om huruvida det statliga stödet kan godtas. Det är möjligt att kommissionen till följd av diskussionerna ännu kräver ändringar i lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar. Dessa ändringar kan också påverka villkoren för beviljande av stöd.

4.1.4 Användning av gottgörelsen

Detaljerna kring användningen av investeringsgottgörelsen kan i stor utsträckning bestämmas nationellt, eftersom det i kris- och omställningsramen inte ställs motsvarande detaljerade ramvillkor för användningen av gottgörelsen som för beviljande av stödet. Ramvillkoren för användningen av investeringsgottgörelsen har i enlighet med regeringens ramförhandlingar utformats så att investeringsgottgörelsen inte äventyrar den offentliga ekonomins hållbarhet. Bolag som har gjort investeringar kan använda investeringsgottgörelsen från den samfundsskatt som fastställs, varför gottgörelsen i princip endast gäller vinstgivande verksamhet. I koncerner kan bolagens beskattningsbara resultat dessutom i princip utjämnas med koncernbidrag, varför investeringsgottgörelsen även kan utnyttjas mot andra koncernbolags vinst i den mån detta tillåts av koncernbidragssystemet.

Enligt regeringens ramförhandlingar kan investeringsgottgörelsen användas första gången det år då investeringen färdigställs, dock tidigast under skatteåret som börjar 2028. Dessutom regleras användningen av investeringsgottgörelsen så att högst tio procent av det totala beloppet av den investeringsgottgörelse som beviljats bolaget kan dras av för varje skatteår. Investeringsgottgörelsen avses kunna användas i sammanlagt 20 år. Den föreslagna tidsfristen på 20 år för användningen av investeringsgottgörelsen räknas från det första skatteåret som börjar 2028, oberoende av när investeringen färdigställs. Enligt förslaget tryggar detta den offentliga ekonomins hållbarhet, eftersom användningen av gottgörelsen fördelas över flera år och är tidsbegränsad. Kopplingen av tidsgränsen på 20 år till 2028 i stället för året då investeringen färdigställs uppmuntrar dessutom till att färdigställa investeringarna inom en rimlig tid, eftersom en fördröjning av färdigställandet kan leda till att användningstiden för investeringsgottgörelsen förkortas.

Användning av investeringsgottgörelsen ska yrkas årligen i samband med att bolagets skattedeklaration lämnas in eller senare inom ramen för de normala tiderna för korrigering av beskattningen och användningen av den ska övervakas av Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen avses inte i sin verksamhet övervaka de frågor som Finansieringsverket ansvarar för. Enligt förslaget ska Skatteförvaltningen därför till exempel inte kontrollera om stödet har beviljats på rätt grunder, om förutsättningarna för investeringsgottgörelse uppfylls för ett företag under senare år eller om stödet ska återkrävas. Dessa ärenden föreslås ingå i Finansieringsverkets befogenheter och tillsyn. Om Finansieringsverket till exempel anser att stödet ska återkrävas, ska detta meddelas separat till Skatteförvaltningen, som återkräver stödet genom korrigeringar av beskattningen. Skatteförvaltningens roll i genomförandet av investeringsgottgörelsen avses således särskilt vara att sörja för det tekniska avdraget av gottgörelsen (på samma sätt som utbetalningen) i samband med beskattningen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Investeringsgottgörelsen ska enligt förslaget dras av från den samfundsskatt som bestäms för samfundet i samband med beskattningen. Investeringsgottgörelsen har således en effekt som

minskar intäkterna som beaktas för samfundsskatten. Investeringsgottgörelsen föreslås utgöra ett nytt skattestöd.

Uppskattningen av gottgörelsens inverkan på intäkterna av samfundsskatten grundar sig i huvudsak på uppgifter som finansministeriet fått från arbets- och näringsministeriet om investeringsplaner som sannolikt eller eventuellt kan omfattas av gottgörelsen. I bedömningen har man dessutom använt uppgifterna i Finlands näringslivs datafönster för gröna investeringar¹⁹. Uppgifterna om investeringarna är oundvikligen vägledande, eftersom det finns många osäkerheter kring projektens uppgifter, tidsplaner och genomförande.

Cirka 15–30 kända investeringsprojekt på minst 50 miljoner euro bedöms kunna omfattas av investeringsgottgörelsen. Om alla dessa projekt får tillgång till investeringsgottgörelsen, kan det sammanlagda beloppet för gottgörelsen – och därmed det belopp som samfundsskatten minskar med – vara sammanlagt cirka 0,9–2,3 miljarder euro i ljuset av dessa uppgifter. Beloppet fördelas som skatteintäktsförluster över en period på flera år.

Av ovan nämnda projekt har 10–20 projekt bedömts vara i enlighet med avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen och deras andel av det ovan uppskattade totala gottgörelsebeloppet är cirka 200–1 000 miljoner euro. Det kan finnas enskilda projekt enligt avsnitt 2.6 som uppgår till minst 50 miljoner euro och deras andel av det totala gottgörelsebeloppet uppskattas vara ringa i jämförelse med de andra avsnitten. Av projekten har cirka 5–15 uppskattats vara i enlighet med avsnitt 2.8 och deras andel av det totala gottgörelsebeloppet är cirka 0,6–1,3 miljarder euro.

Investeringsgottgörelsen får användas i beskattningen från och med 2028 och det årliga maximala beloppet för gottgörelsen är en tiondel av det totala erhållna gottgörelsebeloppet. Således är det totala beloppet av den gottgörelse som kan godkännas i beskattningen, med de begränsningar och antaganden som presenteras här, högst 90–230 miljoner euro per år från och med skatteåret 2028 tills gottgörelserna i sin helhet har använts.

Ovan har man strävat efter att bedöma projekt vars genomförande bedöms vara möjligt med avseende på att få investeringsgottgörelse. På grund av skattegottgörelsens karaktär begränsas inte det totala gottgörelsebeloppet eller antalet projekt som erhåller gottgörelse på förhand. På grund av detta kan konsekvenserna för skatteintäkterna också vara större än vad som anges ovan. Det är möjligt att vissa projekt som inte ingår i ovanstående uppskattningar får investeringsgottgörelse. Om man i bedömningen också beaktar projekt som sannolikt inte kommer att omfattas av gottgörelse, kan uppskattningen av investeringsgottgörelsens totala belopp uppgå till högst 3,2 miljarder euro. Dessutom kan det finnas projekt som tidigare läggs på grund av investeringsgottgörelsen, även om de nu inte ingår i konsekvensbedömningen. Ett projekt kan dessutom vara större än beräknat eller överskrida tröskelvärdet på 50 miljoner euro, även om det nu inte ingår i beräkningen i konsekvensbedömningen. Dessa faktorer kan öka den ovan uppskattade förlusten av skatteintäkter.

Ovanstående uppskattningar av det totala investeringsbeloppet och förlusten av skatteintäkter kan också vara överskattningar av flera skäl. Med beaktande av investeringsprojektens typiska tidsspann och till exempel osäkerheter i anknytning till finansiering eller tillstånd kan det bedömas att inte alla ovan beaktade projekt förverkligas eller förverkligas inom en sådan tidsplan att de kan få tillgång till investeringsgottgörelsen. Det är möjligt att endast en del av projektens anmälda värde är berättigat till investeringsgottgörelse. Det direkta stöd som projekten eventuellt får samt minimiskatten för stora koncerner kan minska

¹⁹ <https://ek.fi/tutkittua-tietoa/vihreat-investoinnit/>.

investeringsgottgörelsens effekt på skatteintäkterna. Dessa faktorer har inte beaktats i bedömningarna ovan. För att investeringsgottgörelsen ska kunna utnyttjas i beskattningen ska det bolag som beviljats investeringsgottgörelse göra en beskattningsbar vinst. Det är möjligt att inte alla projekt leder till vinstgivande verksamhet under investeringsgottgörelsens användningstid.

4.2.2 Konsekvenser för företag

Investeringsgottgörelsen gäller sådana företag eller koncerner som avser att göra investeringar som berättigar till gottgörelse. Eftersom de investeringar som berättigar till gottgörelse är noggrant avgränsade gäller gottgörelsen i praktiken en liten mängd företag. Ovan har man bedömt att cirka 15–30 kända investeringsprojekt kan omfattas av gottgörelsen.

De förutsättningar som anges i kris- och omställningsramen för godtagbarheten av investeringsstöd är på vissa ställen mycket detaljerade och tekniska, och därför är även förutsättningarna för att få den föreslagna investeringsgottgörelsen delvis mycket detaljerade och tekniska. Bolaget ska vid ansökan om investeringsgottgörelse visa att dess investeringsprojekt uppfyller dessa detaljerade och tekniska förutsättningar. För de bolag som är berättigade till investeringsgottgörelse uppstår därmed en administrativ börda i fråga om ansökan om investeringsgottgörelse och utredningar i anslutning till den samt även i fråga om rapportering som gäller uppföljningen av projekten efter att stödet beviljats. Med tanke på omfattningen av och kvaliteten på det stöd som företag eventuellt kan få som extra statligt stöd kan de administrativa skyldigheter som uppstår ändå inte anses vara oskäligen i någon utsträckning, utan nödvändiga för att säkerställa att grunderna för beviljande av det statliga stödet obestridligen föreligger.

4.2.3 Konsekvenser för investeringar

I enlighet med regeringens ramförhandlingar våren 2024 är målet med gottgörelsen att få igång storskaliga industriella investeringar som utnyttjar el och samtidigt stödja uppbyggnaden av ett ekosystem för ren omställning i Finland. Mer allmänt syftar regeringens tillväxtåtgärder till att vända de försämrade tillväxt- och investeringsutsikterna. På längre sikt är målet att minska behovet av direkta anpassningsåtgärder. Målet är att investeringsgottgörelsen ska vara en del av denna helhet och uppmuntra aktörerna att genomföra storskaliga och strategiskt betydande investeringsprojekt i Finland.

Gottgörelsen kan ha positiva indirekta effekter på investeringarna. Genom att minska den samfundsskatt som ska betalas av det investerande företaget uppmuntrar investeringsgottgörelsen till att investera i Finland, öka eller tidigarelägga stora investeringar på över 50 miljoner euro i den rena omställningen i Finland. Därför kan gottgörelsens effekt på det ökade investeringsbeloppet ändå inte bedömas exakt. Investeringsgottgörelsen avses endast utgöra en del av finansieringen av en sådan investering, högst 20 procent av investeringens totala belopp, och detta belopp utnyttjas i beskattningen med fördröjning. Av denna anledning är det möjligt att gottgörelsen inte har en avgörande del i att alla investeringsprojekt som erhåller gottgörelse inleds eller tidigareläggs, och i att gottgörelse kan fås även för sådana projekt som även inleds utan gottgörelse. Det bör också noteras att skattegottgörelsen även kan gälla vinst som uppkommit av företagets övriga verksamhet, och inte av investeringen, vilket minskar den uppmuntrande effekten av skattegottgörelsen.

På grund av tidsfristen för beviljande av investeringsgottgörelse kan det antas att de projekt för vilka gottgörelse söks i huvudsak befinner sig i utrednings- eller planeringsskedet när

regeringen lämnar sin proposition. Investeringsgottgörelse beviljas emellertid endast för sådana projekt för vilka arbetet påbörjas efter ansökan om gottgörelse.

En förutsättning för att få investeringsgottgörelse i enlighet med avsnitten 2.5.1 och 2.6 är uttryckligen att stödet ska få bolaget att göra en investering som denne inte skulle göra alls, eller som denne skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt, utan stödet. När bolaget ansöker om investeringsgottgörelse ska det presentera en motivering till hur gottgörelsen har uppmuntrat det att göra investeringen eller att utvidga eller ändra genomförandesättet.

Investeringsgottgörelsen innehåller element som uppmuntrar till att investeringarna slutförs snabbt och att verksamheten blir vinstgivande. I fråga om avsnitten 2.5.1 och 2.6 ska den anläggning eller utrustning som finansieras med investeringen vara färdigställd och i drift inom 36 månader efter dagen för beviljandet. Om investeringen inte slutförs inom denna tidsplan minskar det totala beloppet av den investeringsgottgörelse som bolaget har tillgång till. Eftersom användningen av investeringsgottgörelsen enligt alla avsnitt fördelas över en period på minst tio år och den ska användas senast under det skatteår som börjar 2047, har det bolag som erhållit gottgörelsen ett incitament att så snart som möjligt se till att verksamheten börjar generera beskattningsbar vinst.

4.2.4 Konsekvenser för klimatet och miljön

Syftet med den investeringsgottgörelse som bereds är att få igång stora industriella investeringar som utnyttjar el och samtidigt stödja uppbyggnaden av ett ekosystem för omställning till ren industri i Finland.

Ett av målen med kommissionens kris- och omställningsram som investeringsgottgörelsen baserar sig på är att främja stödåtgärder inom sektorer som är centrala för övergången till en klimatneutral ekonomi i enlighet med industriplanen i den gröna given.

Investeringsgottgörelsen omfattar ett antal förutsättningar för att säkerställa att de investeringar för vilka gottgörelse beviljas antingen har en positiv inverkan på miljön och klimatet eller inte är väsentligt skadliga.

När det gäller investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi som berättigar till investeringsgottgörelse ska bolaget visa att investeringsprojektet genomförs i enlighet med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH-principen). Då får projektet inte orsaka betydande skada för bekämpningen av klimatförändringen, anpassningen till klimatförändringen, den hållbara användningen och skyddet av vattenresurser och marina naturresurser, övergången till cirkulär ekonomi, förebyggandet och minskningen av miljöförorenningar eller skyddet och återställandet av den biologiska mångfalden och ekosystemen.

När investeringen avser produktion av förnybar vätgas eller produktion av förnybara vätgasbaserade bränslen ska bolaget visa att vätgas och bränslen som produceras av vätgas produceras från förnybara energikällor. När investeringen avser produktion av biobränslen, flytande biobränslen, biogas, biometan eller biomassabränslen måste bolaget visa att de producerade bränslena uppfyller hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskning av växthusgasutsläpp.

Av investeringar i utfasning av fossila bränslen eller energieffektivitetsåtgärder som berättigar till investeringsgottgörelse krävs det att antingen bolagets direkta utsläpp av växthusgaser från en industrianläggning som använder fossila bränslen som energikälla eller råvara minskar med

minst 40 procent eller att industrianläggningens energiförbrukning minskar med minst 20 procent för den stödda verksamheten jämfört med situationen före stödet. Eftersom målet är att minska koldioxidutsläppen eller öka energieffektiviteten bör gottgörelsen inte ges i syfte att öka bolagets totala produktionskapacitet (med undantag för en ökning på högst två procent som är nödvändig av tekniska skäl). Dessutom anges särskilda förutsättningar för användning av förnybar vätgas, användning av förnybara vätgasbaserade bränslen samt användning av vätgas som produceras med el. När det gäller investeringar i utfasning av fossila bränslen eller ökning av energieffektiviteten i verksamhet som omfattas av utsläppshandelssystemet ska utsläppen av växthusgaser minska så att de underskrider de referensvärden för gratis tilldelning som kommissionen fastställt.

Eftersom det inte har varit möjligt att bedöma vilken andel av investeringarna som fått investeringsgottgörelse som skulle ha genomförts i Finland även utan gottgörelse eller i vilken utsträckning gottgörelsen eventuellt påverkar tidpunkten för investeringsprojekten, är det inte heller möjligt att exakt bedöma gottgörelsens konsekvenser för Finlands utsläppsmål, miljön eller klimatet.

I den mån investeringsgottgörelsen uppmuntrar till att öka eller tidigarelägga investeringar som ersätter produktion som orsakar utsläpp av växthusgaser i Finland, kan ändringen bedömas ha en effekt som minskar Finlands beräknade nettoutsläpp. Till vissa delar, till exempel genom att uppmuntra till ökad produktion av ny utrustning, nya komponenter eller råvaror, kan förändringen också öka växthusgasutsläppen.

Ändringens inverkan på de globala utsläppen av växthusgaser bedöms bli mindre än den beräknade minskningen av Finlands utsläpp av växthusgaser. I den mån gottgörelsen påverkar placeringen av investeringen i Finland i stället för i ett annat land bedöms förslaget inte ha någon betydande inverkan på de globala utsläppen. Effekten av gottgörelsen gäller framför allt utsläppshandelssektorn, där mängden utsläppsätter inte nödvändigtvis minskar alls på grund av åtgärden.

Förslaget kan ha indirekta miljökonsekvenser i Finland till den del förslaget uppmuntrar till ökad ny produktionskapacitet eller ökad produktion av utrustning, komponenter eller råvaror.

I den mån gottgörelsen påverkar placeringen av investeringen i Finland i stället för i ett annat land bedöms miljökonsekvenserna på global nivå vara små.

4.2.5 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Konsekvenser för Innovationsfinansieringsverket Business Finlands verksamhet

Det är fråga om en ny myndighetsuppgift för Finansieringsverket. Enligt förslaget ska Finansieringsverket inleda stödprogramsansökan, behandla ansökningar om skattegottgörelse, besluta om beviljande av gottgörelse samt ansvara för uppföljningen av investeringsprojekten och andra uppgifter i anslutning till beviljande av gottgörelse och uppföljning av projekt.

För genomförandet av investeringsgottgörelsen bedömer man på Finansieringsverket att personalresurser på sammanlagt 8,5 årsverken binds upp på viss tid under åren 2025–2028 samt 75 000 euro till ändringar i informationssystemet. Kostnaderna för ändringen av informationssystemen och de personalresurser som behövs genomförs genom interna arrangemang av befintliga resurser.

Konsekvenser för Skatteförvaltningens verksamhet

Ändringsförslaget bedöms ha ringa konsekvenser för Skatteförvaltningens funktioner, såsom blanketter och informationssystem. Enligt Skatteförvaltningens uppskattning uppgår de engångskostnader som ändringarna i informationssystemen orsakar till cirka 100 000 euro. Kostnaderna för att ändra informationssystemen täcks med befintliga resurser.

4.2.6 Investeringsgottgörelsens förhållande till minimiskatteregleringen

Den internationella minimiskatten kan påverka effektiviteten av stöd som beviljas via beskattningen, såsom den föreslagna investeringsgottgörelsen. Med tanke på att den föreslagna gottgörelsen avser stora investeringar på över 50 miljoner euro kan man bedöma att investeringsgottgörelsen ofta kommer att utnyttjas i koncerner som anses vara stora koncerner enligt minimiskatteregleringen och därmed omfattas av minimiskatteregleringen.

Den föreslagna gottgörelsen kan medföra en skyldighet att betala tilläggsskatt för stora koncerner om den effektiva skattesatsen i Finland som beräknats i enlighet med minimiskatteregleringen för koncerner sjunker till under 15 procent på grund av investeringsgottgörelsen. Eftersom den nu föreslagna skattegottgörelsen för investeringar inte berättigar till kontant återbäring, utan ska dras av från de samfundsskatter som bolaget ska betala i framtiden, behandlas gottgörelsen som ett skatteavdrag i minimiskatteberäkningen. Investeringsgottgörelsen kan således kraftigt minska den effektiva skattesatsen för det bolag som använder gottgörelsen. Det kan dock variera mellan koncernerna hur investeringsgottgörelsen påverkar koncernens effektiva skattesats i Finland. Eftersom den faktiska skattenivån granskas statsspecifikt kan gottgörelsens inverkan på minimiskatteberäkningen också bero på om koncernen har annan verksamhet i Finland. En skattebörda i enlighet med samfundsskattesatsen (20 procent) för sådan annan verksamhet kan delvis kompensera för effekten av gottgörelsen, varvid den effektiva skattesatsen som helhet inte nödvändigtvis går väsentligt under 15 procent i Finland. Det kan uppskattas att investeringsgottgörelsens effekter på den faktiska skattenivån i Finland är större i sådana koncerner som inte har någon annan verksamhet i Finland förutom investeringen som berättigar till gottgörelse. Investeringsgottgörelsens inverkan på den faktiska skattenivån kan i sin tur vara mindre i sådana koncerner som har annan vinstgivande verksamhet i Finland för vilken koncernen betalar samfundsskatt.

Investeringsgottgörelsens inverkan på skyldigheten att betala tilläggsskatt enligt minimiskatteregleringen kan också mildras genom ett så kallat substansavdrag som görs vid beräkningen av tilläggsskattens belopp. Ett substansavdrag görs på basis av personalkostnader och materiella tillgångar. När det gäller materiella tillgångar är avdraget 5 procent av bokföringsvärdet för den materiella tillgång som beaktas. Materiella tillgångar som beaktas är bland annat materiella anläggningstillgångar. Eftersom investeringsgottgörelsen gäller stora industriella investeringar kan man bedöma att en betydande del av investeringskostnaderna är sådana materiella tillgångar som berättigar till substansavdrag i minimiskattesystemet. Om en koncern som är berättigad till gottgörelse dessutom har annan verksamhet i Finland, kan även materiella tillgångar och personalutgifter som anknyter till denna verksamhet minska beloppet av den tilläggsskatt som investeringsgottgörelsen orsakar. Även av denna anledning kan gottgörelsens inverkan på minimibeskattningen bedömas vara mindre för en sådan koncern som även har annan verksamhet i Finland med tillhörande personalkostnader och materiella tillgångar.

4.2.7 Kompensation för skatteintäktseffekten

Enligt regeringsprogrammet för Petteri Orpos regering ska kommunerna kompenseras för de ändringar av skattegrunderna som påverkar den kommunala ekonomin. Finansieringsverket fattar beslut om beviljande av investeringsgottgörelse före utgången av år 2025, varvid det sammanlagda maximala beviljade investeringsgottgörelsebeloppet framgår. Den teoretiska maximala effekten av investeringsgottgörelserna på samfundsskatteintäkterna kan således beräknas år 2026. Den faktiska inverkan på samfundsskatteintäkterna beror på flera faktorer, till exempel om investeringarna slutförs i tid (förseningspåföljder) och när företaget genererar tillräckligt med skattepliktig inkomst så att investeringsgottgörelsen kan dras av från den skatt som fastställs. Effekterna av samfundsskatteintäkterna börjar uppstå från och med år 2028, då investeringsgottgörelsen kan börja användas. Det föreslås att en separat regeringsproposition om kompensation av skatteintäkter lämnas innan användningstiden för investeringsgottgörelsen börjar, när uppgifterna om beviljade investeringsgottgörelser är tillgängliga.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Under beredningen har man också övervägt alternativa metoder för den föreslagna regleringen och utvärderat dem särskilt med tanke på genomförandet av de föreslagna målen. Syftet med förslaget är att uppmuntra företag att genomföra storskaliga och strategiskt betydande industriella investeringar som utnyttjar el i Finland. När man allmänt talar om att uppmuntra investeringar kan man sträva efter att förverkliga målen på många olika sätt. Dessa kan till exempel vara mer allmänna åtgärder inom beskattningen, såsom sänkning av skattesatsen eller utveckling av avskrivningssystemet, riktade skatteincitament, olika former av direkt stöd eller andra stödformer, såsom lånegarantier eller andra allmänna åtgärder som förbättrar verksamhetsförutsättningarna inom branschen, såsom effektivisering av tillståndprocesserna. Den föreslagna investeringsgottgörelsen som ska dras av från skatten är till sin natur en riktad stödåtgärd, så i detta avsnitt presenteras endast vissa riktade alternativa lösningar närmare vad gäller alternativen; direkt stöd samt vissa alternativ till lösningar som gäller utformningen av skattegottgörelsen för investeringar. Åtgärder på en mer allmän nivå för skattesystemet eller verksamhetsförutsättningarna för industriell verksamhet skulle vara av en annan typ än den nu föreslagna riktade investeringsgottgörelsen.

5.1.1 Direkta stödformer som alternativ

I Finland har industriella investeringar traditionellt stötts i huvudsak med direkta stödformer, och för närvarande finns det inga riktade skatteincitament för investeringar i Finland med undantag för de förhöjda avskrivningarna och F&U-skatteincitamentet som beskrivs ovan och har en mer allmän karaktär. Som en parallell åtgärd till investeringsgottgörelsen enligt detta förslag bereder regeringen ett stödprogram för ett investeringsstöd som ska beviljas som ett direkt stöd. Det understödsbaserade stödprogrammet avses gälla strategiskt betydande investeringsprojekt:

— för utfasning av fossila bränslen i industrins produktionsprocesser genom elektrifiering och/eller användning av förnybar och elbaserad vätgas som uppfyller vissa villkor samt för ökad energieffektivitet (avsnitt 2.6 i kris- och omställningsramen) samt

— påskynda nya investeringar i sektorer som är strategiska för övergången till en klimatneutral ekonomi (avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen).

Det understödsformade stödprogrammet och investeringsgottgörelsen grundar sig således delvis på samma EU-rättsliga grund, dvs. avsnitten 2.6 och 2.8 i kris- och omställningsramen. I Finland gäller dessutom stödprogram för projekt inom förnybar energi som baserar sig på avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen. Det är således möjligt att samma investeringsprojekt kan omfattas av tillämpningsområdet för både stödprogrammen för direkta stöd och skattegottgörelsen för investeringar. I samband med beredningen har man som alternativ till incitament i form av skattegottgörelse utvärderat kanalisering av stöd till investeringsprojekt som rent direkta stöd, till exempel genom att öka budgeten för stödprogrammen för direkta stöd.

Fördelen med direkta stöd jämfört med det föreslagna skatteincitamentet är att stödet kan riktas mer specifikt än den föreslagna investeringsgottgörelsen från skatten, varvid det är möjligt att som föremål för offentlig finansiering välja de investeringsprojekt som bedöms ha den mest betydande inverkan på till exempel klimatmålen samt den internationella konkurrensfördelen och den ökade produktiviteten i den offentliga ekonomin. Samtidigt är stödprocessen för direkta stöd ofta administrativt tyngre än för skattestöd, vilket ökar den administrativa bördan för både stödmottagaren och stödmyndigheterna. Den föreslagna investeringsgottgörelsen är dock ett nytt slags instrument i Finlands skattesystem som ett stöd enligt kris- och omställningsramen, eftersom stödprocessen på grund av den detaljerade och mycket tekniska regleringen i kris- och omställningsramen och ramens strikta giltighetstid inte som sådan kan ingå i skattedeklarationsprocessen på samma sätt som man har gjort i fråga om skatteincitament i allmänhet. Därför föreslås det nu att man i fråga om den föreslagna investeringsgottgörelsen kombinerar ansökningsförfarandet enligt stödprocessen för direkta stöd som är mer bekant och administrativt tyngre och den relativt okomplicerade slutliga bearbetningen av stödet inom skatteberäkningen, som är typisk för skattestöd i skattedeklarationsprocessen och som innebär ringa prövningsrätt.

När det gäller fördelningen riktas skattestöden i större utsträckning än direkta stöd till alla aktörer som uppfyller de förutsättningar som anges för stödet i lagen, och skattestöden kan således i bästa fall riktas till områden som inte omfattas av de direkta stöden. Det planerade direkta stödet och skattegottgörelsen för investeringar kan dessutom fungera som kompletterande stödformer för samma investering så att det direkta stödet i synnerhet kan förbättra investeringarnas kassaflödessituation i början av investeringarna, medan investeringsgottgörelsen kan förbättra investeringarnas lönsamhet på längre sikt. På grund av den breda inriktningen kan skattestöd emellertid i sin helhet bli betydligt dyrare statsekonomiskt än de direkta stöden. Till exempel ska programmet för direkt stöd som nu samtidigt bereds ha en noga avgränsad budget, medan man i fråga om det föreslagna skattestödet endast kan göra riktgivande uppskattningar om vilken slutlig minskande effekt den har på skatteintäkterna.

Samtidigt kan en bredare inriktning också betraktas som en fördel med den föreslagna skattegottgörelsen för investeringar jämfört med direkta stöd. Eftersom det finns en noggrann budget för programmet för direkta stöd kan stödet inte nödvändigtvis, åtminstone inte i sin helhet, riktas till alla investeringsprojekt som det kan anses vara motiverat att understöda till exempel med tanke på Finlands förbättrade investerings- och tillväxtutsikter. När det gäller direkta stöd finns det dessutom en risk att stödet åtminstone delvis riktas till projekt som i slutändan inte ger den samhällsnytta som projektet ursprungligen bedömdes ha. Investeringsgottgörelsen kan endast användas i vinstdrivande verksamhet för vilken man betalar samfundsskatt. På så sätt kan investeringsgottgörelsen riktas mer specifikt till ekonomiskt lönsamma investeringar än direkta stöd. En fördel med den föreslagna investeringsgottgörelsen jämfört med det direkta stödet kan också anses vara att dess direkta effekter på den offentliga ekonomins hållbarhet är mer begränsade, vilket kan betraktas som viktigt i den nuvarande statsekonomiska situationen. Den föreslagna investeringsgottgörelsen dras av från den inkomstskatt som bestäms för bolaget fördelat på minst 10 år. Då fördelas dess effekter på den

offentliga ekonomin över en längre tidsperiod än vad effekterna av direkta stöd normalt skulle fördelas.

5.1.2 Alternativ utformning av investeringsgottgörelsen

Den föreslagna investeringsgottgörelsen och i synnerhet dess tillämpningsområde och förutsättningarna för beviljande av gottgörelse för olika investeringar har till stor del formulerats i enlighet med de förutsättningar som anges i kris- och övergångsramarna. Till vissa delar tillåter ramen ändå nationellt spelrum; till exempel stödets maximala belopp och stödnivåerna har uttryckts som maximala värden, vilket gör det möjligt att tillämpa lägre stödbelopp nationellt. Vart och ett av avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8 i kris- och omställningsramen innehåller också sina särskilda förutsättningar; från vissa av dem kan man avvika, men vissa är tvingande eller villkorliga begränsningar.

I den föreslagna utformningen av investeringsgottgörelsen har man i princip strävat efter att stödprogrammet ska vara så tydligt och begripligt som möjligt samt jämlikt och uppmuntrande, även med beaktande av statsekonomins hållbarhet och stödinstrumentets ändamålsenlighet i förhållande till de mål som ställts upp för det. För tydlighetens skull har man beslutat att presentera investeringsgottgörelsen i en form där så många element som möjligt harmoniseras mellan stöden enligt de olika avsnitten i kris- och omställningsramen; till exempel föreslås stödets maximala belopp och tillåtna stödnivå vara desamma för alla avsnitt, även om kris- och omställningsramen ger möjlighet att använda högre eurobelopp eller nivåer för investeringsprojekt enligt avsnitten 2.5.1 och 2.6. På samma grunder föreslås det att möjligheterna enligt kris- och omställningsramen att höja stödbeloppen och stödnivåerna i fastställda stödområden samt för små och medelstora företag inte tas i bruk. Syftet med investeringsgottgörelse är att locka särskilt strategiskt betydande, storskaliga industriella investeringar till Finland, varför man inte har ansett det nödvändigt att ha särskilda tilläggsincitament för små eller medelstora aktörer jämfört med större aktörer. Olika gränser gör även stödprogrammet komplicerat och kan öppna upp nya tolkningsfrågor vid tolkning av gränssfall. Särskilt vad gäller investeringar enligt avsnitt 2.5.1 kan tillämpningen av de höga maximigränserna i kris- och omställningsramen också avsevärt öka förlusterna av skatteintäkter som orsakas av gottgörelsen.

Nationellt har det också ansetts viktigt att stödet är genuint uppmuntrande, det vill säga att det riktas särskilt till sådana investeringsprojekt som annars inte skulle förverkligas i Finland eller som skulle förverkligas på ett väsentligt annorlunda sätt eller inom en annan tidsplan utan stöd. För avsnitten 2.5.1 och 2.6 har kommissionen uttryckligen gjort det möjligt att bevilja stöd till projekt som har inletts redan före den nuvarande kris- och omställningsramens ikraftträdande. Denna möjlighet att utvidga stödet till redan påbörjade projekt föreslås dock inte tas i bruk nationellt för att stödet verkligen ska vara uppmuntrande. Dessutom behandlas då alla projekt enligt de tre avsnitten jämlikt, eftersom det i avsnitt 2.8 uttryckligen förutsätts att arbeten i anknytning till projektet inte får ha påbörjats innan stödet ansöks.

I samband med beredningen har man också utvärderat olika alternativ för hur investeringsgottgörelsen kan dras av från samfundsskatten. Man har strävat efter att fastställa ramvillkoren så att de är tillräckligt enkla och flexibla ur bolagets perspektiv, men samtidigt så att de i tillräcklig utsträckning tryggar den offentliga ekonomins hållbarhet. I samband med beredningen har man bland annat utvärderat ett alternativ där gottgörelsen skulle utnyttjas mot samfundsskatt i enlighet med hur skyldigheten att betala samfundsskatt uppstår i stället för att gottgörelsen periodiseras och dras av under 10 år. Denna lösning valdes emellertid inte för att trygga den offentliga ekonomins hållbarhet, eftersom konsekvenserna för den offentliga ekonomin skulle fördelas jämnare och mer förutsägbart på längre sikt enligt den föreslagna

periodiseringen på 10 år. När det gäller användningstiden för gottgörelsen har olika lösningar övervägts i samband med beredningen (kortare användningstid, obegränsad användningstid), men man har kommit fram till en användningstid på 20 år. Detta har bedömts vara en tillräckligt lång tid för att de skattskyldiga med tillräckligt stor sannolikhet ska hinna utnyttja investeringsgottgörelsen. Samtidigt har det ansetts vara motiverat med en begränsad användningstid på grund av den administrativa börda som systemunderhållet medför.

Utgångspunkten för beredningen av investeringsgottgörelsen har enligt ramförhandlingarna varit att gottgörelsen i första hand ska gälla lönsam affärsverksamhet. Den föreslagna investeringsgottgörelsen kan endast dras av från den samfundsskatt som bestäms för det bolag som gjort investeringen. I en situation där bolaget har andra verksamheter, till exempel annan lönsam affärsverksamhet, utöver det projekt som berättigar till gottgörelse är det möjligt att bolaget kan dra nytta av gottgörelsen även om det projekt som berättigade till gottgörelsen ännu inte var lönsamt. Begränsning av gottgörelsen till endast investeringsprojekt som berättigar till gottgörelse kräver dock separat redovisning för investeringsprojektet i fråga. Krav på separat redovisning gör systemet komplicerat, orsakar besvärliga tolkningsfrågor och ökar den administrativa bördan för både bolagen och myndigheterna och har därför inte föreslagits. I koncerner kan bolagens beskattningsbara resultat i princip utjämnas med koncernbidrag. Utan separat begränsning kan investeringsgottgörelsen således också utnyttjas mot andra koncernbolags vinst. Införandet av en begränsning som hindrar utnyttjandet av ett separat koncernbidrag kan styra koncernstrukturerna i en icke-optimal riktning med tanke på affärsverksamheten, och begränsningen har därför inte ansetts motiverad.

Den föreslagna investeringsgottgörelsen dras endast av från samfundsskatten, dvs. utnyttjandet av den förutsätter att bolaget får beskattningsbar inkomst. Den föreslagna skattegottgörelsen för investeringar är då inte en skattegottgörelse som kan återbäras enligt villkoren i minimiskattelagen. För att gottgörelsen ska uppfylla definitionen i minimiskattelagen ska skattegottgörelsen, eller den del av den som inte kan användas mot den skatt som ska betalas, betalas till den skattskyldige som direkt kontant återbäring inom fyra år från det att gottgörelsen intjänats. En sådan gottgörelse kan i hög grad liknas vid ett direkt kontantstöd och dess budgeteffekt kan bli tyngre än en sådan gottgörelse som föreslås, som endast är avdragsgill från skatten. Det föreslagna stödet baserar sig också enbart på stöd för vinstgivande investeringar, eftersom utnyttjandet av det förutsätter en beskattningsbar vinst. Stöd som betalas ut som återbäring skulle inte ha samma effekt, varvid dess tillgänglighet skulle kunna leda till stöd för investeringar som annars inte är ekonomiskt livskraftiga, vilket inte kan betraktas som ett önskvärt slutresultat.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

I detta avsnitt presenteras i korthet de skatteincitament för investeringar som används i några andra länder, särskilt till den del andra EU-medlemsländer har infört skattestöd enligt kris- och omställningsramen i likhet med den föreslagna investeringsgottgörelsen. Även direkta stöd enligt motsvarande avsnitt i kris- och omställningsramen har utretts till tillämpliga delar. Som underlag för jämförelsen har bland annat använts andra länders nationella myndigheters webbplatser, The International Bureau of Fiscal Documentation (*IBFD*)-bibliotekets

landsspecifika sammanfattningar om företagsbeskattning samt kommissionens databas över anmälda statliga stödprogram enligt kris- och omställningsramen²⁰.

5.2.1 Frankrike

Frankrike har utnyttjat kris- och omställningsramen för att stödja investeringar för att främja övergången till en klimatneutral ekonomi, både i form av skattestöd och direkt stöd. Sedan mars 2024 har Frankrike tillämpat en skattegottgörelse för investeringar i grön industri enligt avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen, ”Crédit d'Impôt au titre des Investissements dans l'Industrie Verte, C3IV”, som syftar till att främja genomförandet av gröna industriprojekt. I Frankrike används dessutom direkt stöd enligt avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen, verksamhetsstöd enligt avsnitt 2.5.2 för att påskynda införandet av förnybar energi och lagring av energi samt direkt stöd enligt avsnitt 2.6.

Skattegottgörelsen för investeringar i grön industri enligt avsnitt 2.8 är avsedd för investeringar i produktion av batterier, solpaneler, vindturbiner och värmepumpar som behövs för övergången till en klimatneutral ekonomi, produktion av centrala komponenter som är direkt avsedda för tillverkningen av dessa anläggningar och som i första hand används där samt produktion eller återvinning av kritiska råvaror som behövs för produktionen av dessa anläggningar och komponenter. Företag som producerar viktiga komponenter och råvaror måste visa att minst 50 procent av projektets omsättning kommer från företag som producerar batterier, solpaneler, vindturbiner och värmepumpar i slutet av produktionskedjan för att skattegottgörelsen ska gälla.

Skattegottgörelsen riktar sig till små och medelstora företag samt stora företag. Skattegottgörelsen är 20 procent av de stödberättigande kostnaderna, dock högst 150 miljoner euro per företag. Gottgörelsen kan höjas för investeringar som gjorts i vissa områden, beroende på placeringen av investeringen, till antingen 25 procent, varvid det maximala stödbeloppet per företag stiger till 200 miljoner euro, eller till 40 procent, varvid det maximala stödbeloppet per företag är 350 miljoner euro. Dessutom kan gottgörelsen höjas med 20 procentenheter för investeringar som görs av små företag och med 10 procentenheter för investeringar som görs av medelstora företag. De maximala beloppen för skattegottgörelse motsvarar de maximala beloppen i kris- och omställningsramen.

Skattegottgörelsen dras av från den inkomstskatt eller samfundsskatt som den skattskyldige ska betala för det skatteår eller den räkenskapsperiod då de utgifter som avses i investeringsplanen har orsakats. Om skattegottgörelsens andel överstiger den skatt som ska betalas för räkenskapsperioden eller skatteåret, återbärs överskottet till den skattskyldige. Skattegottgörelsen kan återbäras även om den skattskyldiges resultat förblir negativt.

Tillämpningen av skattegottgörelsen förutsätter godkännande av generaldirektoratet för offentliga finanser (DGFiP) samt ett positivt utlåtande om projektets stödberättigande av Miljö- och energiförvaltningsverket (ADEME). Ansökan ska göras innan byggarbetena påbörjas.

Skattegottgörelsen kan tillämpas på ansökningar som lämnats in från och med den 27 september 2023 och gottgörelse kan beviljas fram till den 31 december 2025.

²⁰ En förteckning över anmälda statliga stödprogram finns på kommissionens webbplats om kris- och omställningsramen https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/temporary-crisis-and-transition-framework_en.

Syftet med det direkta stödet enligt avsnitt 2.6 är att minska industrins utsläpp av växthusgaser för att främja övergången till en klimatneutral ekonomi genom att stödja investeringar i energieffektivitet samt investeringar i elektrifiering av industriella processer. Stödet gäller till och med den 31 december 2025. Företag av alla storlekar som är verksamma inom industrisektorn i Frankrike är berättigade till stödet. Kreditinstitut och andra finansiella institut omfattas inte av stödet. Stödberättigande elektrifieringsprojekt måste minska industriprocessernas utsläpp av växthusgaser med minst 40 procent jämfört med nuläget genom att ersätta fossila bränslen med el, medan energieffektivitetsprojekt måste minska energiförbrukningen i industriprocesserna med minst 20 procent jämfört med nuläget. För investeringar som avser verksamhet som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter ska stödet leda till en minskning av utsläppen av växthusgaser från stödmottagarens anläggningar som gör längre än de berörda riktmärken för gratis tilldelning av utsläppsrätter som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447. Underlåtenhet att uppfylla utsläppsmålen leder till att stödbeloppet minskas och beräknas på nytt. Investeringsprojektet ska vara färdigställt och i drift inom 36 månader från den dag då stödet beviljades. Om projektet försenas ska en påföljdsavgift betalas för varje försenad månad. Ansökan om stöd ska lämnas in innan arbetet påbörjas. Stöd får beviljas för projekt där arbetet påbörjats från och med den 9 mars 2023, med undantag för investeringar som är stödberättigande enligt den tidigare tillfälliga krisramen för vilka bygg- och anläggningsarbeten får ha påbörjats från och med den 20 juli 2022. Stöd kan också beviljas för projekt som inlett före den 9 mars 2023, eller före den 20 juli 2022 för investeringar som är stödberättigande enligt den tidigare tillfälliga krisramen, om det är nödvändigt för att avsevärt påskynda eller utvidga investeringens omfattning. Projektet anses ha påskyndats avsevärt om dess ibruktagande på grund av stödet tidigare läggs ett år jämfört med vad som ursprungligen planerats. På motsvarande sätt anses en minskning av växthusgasutsläppen eller energiförbrukningen med minst 25 procent jämfört med den motsvarande minskning som planerades i början av arbetet vara en utvidgning av projektets tillämpningsområde. Stödbeloppet är högst 30 procent av investeringskostnaderna, dock högst 400 miljoner euro per företag. Det totala stödbeloppet beräknas i samband med behandlingen av stödansökan, men stödet betalas ut till stödmottagaren i rater.

5.2.2 Tyskland

I Tyskland har statliga stödprogram införts enligt avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8 i kris- och omställningsramen.

Målet med det direkta stödet enligt avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen är att stödja produktionen och lagringen av vätgas för att främja övergången till en klimatneutral ekonomi. Stödet är avsett för att bygga upp ny produktions- och lagringskapacitet för förnybar vätgas. Stödbeloppet är högst 45 procent av de totala investeringskostnaderna. Stöd kan beviljas för investeringar där arbetet har påbörjats den 9 mars 2023 eller senare. Investeringarna ska vara färdigställda och i drift inom 36 månader från det datum då stödet beviljades. Om tidsfristen på 36 månader inte respekteras ska det beviljade stödet minskas för varje försenad hel månad. Stöd kan beviljas fram till den 31 december 2025.

Målet med det direkta stödet enligt avsnitt 2.6 är att stödja investeringar i elektrifiering av industriella processer samt investeringar som gör det möjligt att ersätta fossila bränslen med förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen för att främja övergången till en klimatneutral ekonomi. Stödet är avsett för företag som använder fossila bränslen som energikälla eller råvara för industrins produktionsprocesser i Tyskland. De stödberättigande projekten måste minska växthusgasutsläppen från produktionsprocesserna med minst 40 procent jämfört med dagens nivå. En förutsättning för stödberättigande är att företagen antingen

elektrifierar sina produktionsprocesser eller övergår från fossila bränslen till förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen. Stödbeloppet är högst 60 procent av de stödberättigande kostnaderna när det gäller investeringar i övergången till förnybar vätgas eller vätgasbaserade förnybara bränslen och 30 procent när det gäller investeringar i elektrifiering. Högst 200 miljoner euro kan beviljas i stöd per företag. Förutsättningen för stödberättigande är att investeringarna genomförs i Tyskland; investeringarna ska vara inriktade på investeringar i befintliga industrianläggningar och investeringarnas storlek måste vara minst 500 000 euro för små och medelstora företag och över en miljon euro för övriga företag. Stöd kan beviljas för investeringar där arbetet har påbörjats den 9 mars 2023 eller senare. Stödet gäller till och med den 31 december 2025.

Stödet enligt avsnitt 2.8 är avsett för produktion av batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysutrustning samt utrustning för utvinning och lagring av kol som behövs för övergången till en klimatneutral ekonomi. Stödet gäller dessutom produktionen av centrala komponenter som är direkt avsedda för tillverkningen av dessa anläggningar och som i första hand används där, samt produktion eller återvinning av kritiska råvaror som behövs för tillverkningen av dessa anläggningar och komponenter. Stödet kan beviljas som direkt stöd, skatteförmåner, räntestöd för nya lån eller borgen för nya lån. Stöd kan beviljas fram till den 31 december 2025 och det beviljade stödet kan betalas ut till år 2031. Företag i svårigheter, kreditinstitut och andra finansiella institut omfattas inte av stödet. Kreditinstitut eller andra finansiella institut kan emellertid förmedla stöd i form av lån och borgen som finansieringsförmedlare till de slutliga stödmottagarna. Stödet ska sökas innan arbetet påbörjas. Stödbeloppet är högst 15 procent av de stödberättigande kostnaderna och stödet kan vara högst 150 miljoner euro per företag. För investeringar i vissa områden kan stödet emellertid uppgå till 20 procent och högst 200 miljoner euro per företag. Om stödet beviljas som skatteförmån, lån eller borgen kan stödet höjas med 5 procentenheter. För investeringar som görs av små företag kan stödet höjas med ytterligare 20 procentenheter och för medelstora företag med 10 procentenheter.

I Tyskland finns dessutom flera investeringsstöd för företag utanför kris- och omställningsramen. Bland annat stöds energi- och resurseffektivitet i form av direkta stöd. I Tyskland finns också ett investeringsavdrag, "Investitionsabzugsbetrag", som små och medelstora företag kan utnyttja för att köpa eller tillverka lösa anläggningstillgångar.

5.2.3 Nederländerna

I Nederländerna finns det ett direkt stöd för utfasning av fossila bränslen i industriella produktionsprocesser genom elektrifiering i enlighet med avsnitt 2.6 i kris- och omställningsramen. Stödberättigande projekt måste minska de direkta utsläppen av växthusgaser från industrianläggningar som använder fossila bränslen som energikälla eller råvara med minst 40 procent genom elektrifiering av produktionsprocesser, och projekten måste dessutom före 2030 minska utsläppen av växthusgaser till en nivå som är minst 0,1 miljoner ton lägre än de minimigränsvärden som fastställts för den nationella CO₂-avgiften. Stödets maximala belopp per företag är 200 miljoner euro. Stödets maximala belopp är antingen ett belopp som motsvarar finansieringsunderskottet eller 30 procent av projektets stödberättigande kostnader, beroende på vilket av dessa som är lägst.

I Nederländerna finns det dessutom flera skatteincitament som stöder investeringsverksamhet utanför kris- och omställningsramen i syfte att påskynda övergången till en hållbar ekonomi. Företag som har investerat minst 2 500 euro i energibesparande tillgångar eller förnybara energikällor kan dra nytta av energiinvesteringsavdraget "Energie-investeringsaftrek (EIA)". Avdraget är 40 procent av de totala energiinvesteringarna upp till 149 miljoner euro.

Miljöinvesteringsavdraget ”Milieu-investeringsaftrek (MIA)” kan under vissa förutsättningar beviljas för investeringar som främjar miljöskydd. Investeringarna måste överstiga 2 500 euro. Avdraget kan vara 45 procent, 36 procent eller 27 procent beroende på typen av investering, dock högst 50 miljoner euro. Det är inte möjligt att kombinera dessa två avdrag. Utöver avdraget för miljöinvesteringar kan företag däremot göra avskrivningar på investeringar som är viktiga för miljöskyddet i en snabbare takt ”Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil)”. Högst 75 procent av investeringens anskaffnings- och utvecklingskostnader kan avskrivas vid en tidpunkt som företaget själv väljer. För resterande 25 procent gäller sedvanliga avskrivningsregler.

5.2.4 Sverige

Sverige har inte infört statliga stödprogram som möjliggörs av kris- och omställningsramen för att uppmuntra investeringar, och Sverige har inte heller särskilda skatteincitament för industriinvesteringar för företag.

5.2.5 Danmark

Danmark har ett stöd enligt avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen, som kan beviljas som direkt stöd, räntestöd för nya lån eller räntestödd borgen för nya lån. Syftet med stödet är att stödja investeringar som är väsentliga för övergången till en klimatneutral ekonomi, vilket inkluderar produktion av vindturbiner och elektrolysutrustning samt produktion av viktiga komponenter som är direkt avsedda för och främst används för tillverkningen av denna utrustning och produktion eller återvinning av kritiska råvaror. Stöd kan beviljas fram till den 31 december 2025. Stödet administreras av Danmarks export- och investeringsfond, Export and Investment Fund of Denmark (EIFO). Stödet är avsett för alla branscher utom finans-, jordbruks- och fiskesektorn. Stödmottagaren ska ansöka om stödet innan arbetet påbörjas. Stödet som beviljas som direkt stöd kan uppgå till högst 15 procent av de stödberättigande investeringskostnaderna och det totala stödbeloppet kan uppgå till högst 150 miljoner euro per företag. Stödet i form av lån och borgen kan uppgå till högst 20 procent av de stödberättigande investeringskostnaderna, högst 150 miljoner euro per företag. Det ansökta stödet måste uppgå till minst 10 miljoner danska kronor (ca 1,3 miljoner euro). För att få stöd måste den sökande visa att det i en annan EU-medlemsstat eller utanför EU finns stödmöjligheter som möjliggör samma stödbelopp för den aktuella projekttypen. I Danmark kan företag ansöka om stöd som motsvarar det högsta tillåtna stödbeloppet som kan ansökas i en annan EU-medlemsstat eller utanför EU, utan att det påverkar tillämpningen av ovan nämnda maximala belopp för stöd.

I Danmark har man också infört skatteincitament för företag för att främja den gröna omställningen. Företagen har bland annat kunnat göra ytterligare avskrivningar på investeringar i nya gröna anläggningstillgångar som gjorts under perioden 23.11.2020–31.12.2022.

5.2.6 Belgien

I Belgien används ett investeringsavdrag för privatpersoner och företag. Bestämmelserna om investeringsavdraget förnyades år 2024 och de nya avdragsprocentsatserna tillämpas från början av 2025. Syftet med det förnyade investeringsavdraget är att främja särskilt gröna investeringar. Investeringar med negativ klimat- och miljöpåverkan är inte avdragsgilla. För små och medelstora företag gäller ett investeringsavdrag på 10 procent. Utöver detta grundavdrag på 10 procent tillämpas ett förhöjt investeringsavdrag på 30 procent för stora företag och 40 procent för små och medelstora företag. Det förhöjda avdraget gäller miljövänliga investeringar, investeringar i effektiv användning av energi och förnybara energikällor samt investeringar i utsläppsfria transporter. Dessutom gäller det förhöjda avdraget stöd för digitala investeringar i

anslutning till ovan nämnda investeringar. Företagen kan dessutom dra nytta av ett teknikavdrag på antingen 13,5 procent i form av ett engångsavdrag eller 20,5 procent för ett graderat avdrag. Teknikavdraget kan tillämpas på patent och vissa anläggningstillgångar i syfte att främja forskning och utveckling av nya produkter. Dessutom används ett digitalt avdrag på 20 procent för anläggningstillgångar. Avdraget gäller små och medelstora företag. Avdraget gäller investeringar i programvara och utrustning som stöder digitala betalnings- och faktureringsystem, digitala bokföringssystem, digitala CRM-system, digitala plattformssystem för elektronisk handel samt digitala säkerhetssystem för informations- och kommunikationsteknik.

Belgien har dessutom direkt stöd enligt avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen, som gäller till och med den 31 december 2025. Syftet med stödet är att stödja investeringar i produktion av batterier och elektrolysutrustning och tillhörande nyckelkomponenter och råvaror i området Vallonien för att främja övergången till en klimatneutral ekonomi. Stödbeloppet är högst 15 procent av de stödberättigande kostnaderna. För investeringar i vissa områden kan stödet höjas till antingen 20 procent eller 35 procent av de stödberättigande kostnaderna, beroende på i vilket område investeringen görs. Högst 20 miljoner euro kan beviljas per projekt.

I Belgien finns också ett stödprogram för förnybar havsbaserad vindkraft i enlighet med avsnitt 2.5.2.

5.2.7 Italien

Italien har infört skattegottgörelse för investeringar som syftar till att spara energi. Skattegottgörelse kan beviljas företag som investerar i nya kravenliga materiella och immateriella tillgångar i produktionsanläggningar i Italien under 2024 och 2025 som en del av investeringsprojekt som sparar minst 3 procent energi i produktionsanläggningar eller 5 procent i produktionsprocesser. Gottgörelsen är 35 procent av investeringskostnaderna upp till 2,5 miljoner euro, 15 procent mellan 2,5 och 10 miljoner euro och 5 procent av investeringskostnaderna mellan 10 och 50 miljoner euro. Gottgörelsen kan ökas till 40, 20 och 10 procent om energibesparingen i produktionsanläggningarna är större än 6 procent eller energibesparingen i produktionsprocesserna är större än 10 procent. Dessutom kan gottgörelsen ökas till 45, 25 och 15 procent om energibesparingarna i produktionsanläggningarna är större än 10 procent eller energibesparingarna i produktionsprocesserna är större än 15 procent.

I Italien används dessutom direkt stöd enligt avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8 i kris- och omställningsramen.

Syftet med det direkta stödet enligt avsnitt 2.8 är att stödja investeringar i produktion av batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysutrustning och utrustning för utvinning och lagring av kol samt viktiga komponenter och råvaror som är kopplade till sådan utrustning. Investeringarna kan genomföras av antingen ett eller flera företag, dock högst fem företag per projekt. Investeringarna ska vara färdigställda inom 36 månader från anmälan om beslut om stöd. De stödberättigande kostnaderna för investeringsprojekt måste överstiga 20 miljoner euro. Om flera företag deltar i investeringsprojektet ska det stödsökande företags stödberättigande kostnader vara över 10 miljoner euro och de övriga företagens kostnader i projektet ska vara över 1,5 miljoner euro. Stödet kan vara högst 15 procent av de stödberättigande kostnaderna och högst 150 miljoner euro per företag. För investeringar i vissa områden kan stödbeloppet höjas till 20 procent av de stödberättigande kostnaderna och högst 200 miljoner euro eller 35 procent och högst 350 miljoner euro beroende på i vilket område investeringen görs. För små företag kan stödet höjas med 20 procentenheter och för medelstora företag med 10 procentenheter. Stödet gäller till och med den 31 december 2025.

Det andra direkta stödet enligt avsnitt 2.8 är avsett för investeringar i produktion av elektrolysutrustning. De stödberättigande investeringarna ska gälla inrättande av en ny produktionsenhet, utbyggnad av en befintlig produktionsenhet eller omvandling av en befintlig produktionsenhet för att diversifiera produktionen till produkter som inte omfattas av samma branschklassificering som produkter som redan tillverkas i samma produktionsenhet. Villkoren är bland annat att de stödberättigande kostnaderna ska vara minst 10 miljoner euro, att arbetet ska vara slutfört senast den 11 maj 2026 och att de stödberättigande investeringarna ska gälla elektrolysutrustning som förbrukar mindre än 58 MWh/tH₂ och producerar förnybar vätgas. Stödbeloppet är högst 15 procent av de stödberättigande kostnaderna och högst 150 miljoner euro per företag. För investeringar i vissa områden kan stödbeloppet höjas till 20 procent av de stödberättigande kostnaderna och högst 200 miljoner euro eller 35 procent och högst 300 miljoner euro beroende på i vilket område investeringen görs. För små företag kan stödintensiteten höjas med 20 procentenheter och för medelstora företag med 10 procentenheter. Stödet gäller till och med den 31 december 2025.

Direkt stöd enligt avsnitt 2.6 stöder investeringar i utfasning av fossila bränslen i produktionsprocesser med hjälp av förnybar vätgas eller elektrifiering samt energieffektivitetsåtgärder. Stöd kan beviljas fram till den 31 december 2025. Stödet är avsett för företag av alla storlekar som är verksamma inom vissa industrier. Kreditinstitut och andra finansiella institut omfattas inte av stödet. En förutsättning för att investeringarna ska vara stödberättigande är att de berör stödmottagare som för närvarande använder fossila bränslen som energikälla eller råvara i sina produktionsprocesser och att de kan minska växthusgasutsläppen avsevärt genom elektrifiering av produktionsprocesser, övergång till förnybar vätgas eller minskad energiförbrukning. Minst 10 procent av de fossila bränslena måste ersättas med vätgas. Stödberättigande investeringsprojekt ska minska industrianläggningarnas direkta utsläpp av växthusgaser med minst 40 procent jämfört med situationen före stödet eller minska industrianläggningarnas energiförbrukning med minst 20 procent jämfört med situationen före stödet. Stödet till projekt som syftar till att minska växthusgasutsläppen är högst 60 procent av de stödberättigande kostnaderna för investeringar i anslutning till övergången till förnybar vätgas och 30 procent av de stödberättigande kostnaderna för investeringar i elektrifiering. För projekt som strävar till energibesparingsmålet begränsas stödet till 30 procent för alla investeringar. Det enskilda stödet per företag är högst 200 miljoner euro. En förutsättning för beviljande av stöd är att den anläggning eller utrustning som finansieras genom investeringen är färdigställd och i drift inom 36 månader från den dag stödet beviljas, senast den 11 maj 2026. Om tidsplanen på 36 månader inte respekteras återkallas det beviljade stödet för de försenade månaderna.

Även det andra stödet i enlighet med avsnitt 2.6 är avsett för energieffektivitetsåtgärder samt för att stödja utfasning av fossila bränslen i industriella produktionsprocesser genom elektrifiering och/eller införande av förnybar vätgas eller vätgasbaserade förnybara bränslen. Stöd kan beviljas som direkt stöd och i form av räntestödda lån. Av investeringen förutsätts antingen en minskning av växthusgasutsläppen med minst 40 procent eller en minskning av energiförbrukningen med 20 procent. För att stöd ska beviljas för investeringar i projekt för utfasning av koldioxid krävs det en investering på minst 20 miljoner euro. Stöd för investeringar i energieffektivitet kan fås för investeringar på över 3 miljoner euro. Det maximala stödbeloppet är 200 miljoner euro per företag. Stödets maximala stödintensitet varierar beroende på investeringens typ och storlek. För investeringsprojekt vars stödberättigande kostnader uppgår till högst 50 miljoner euro är den maximala stödintensiteten 30 procent. För investeringar i utfasning av fossila bränslen som gäller övergång till förnybar vätgas eller vätgasbaserade förnybara bränslen är den maximala stödintensiteten emellertid 60 procent. I investeringsprojekt vars stödberättigande kostnader överstiger 50 miljoner euro är stödintensiteten högst 40 procent av de stödberättigande kostnaderna, dock så att stödintensiteten är bunden till höjningar som

beviljas små och medelstora företag. Dessutom kan stödintensiteten höjas om investeringen leder till en minskning av växthusgasutsläppen med mer än 55 procent eller energibesparingar med mer än 25 procent.

Syftet med det direkta stödet enligt avsnitt 2.5.1 är att stödja produktionen av förnybar vätgas. Syftet med stödet är att påskynda införandet och lagringen av förnybar energi. Stödbeloppet är högst 20 miljoner euro per projekt. För projekt som kräver att olika parter genomför olika delar av projektet är det möjligt att göra gemensamma stödansökningar när det finns högst fem stödsökande. Projekt som inlett före stödansökan är inte stödberättigade. Arbetet i de projekt som stöds ska påbörjas inom 18 månader efter att stödet beviljats. Projekten ska vara färdigställda och i drift inom 36 eller 30 månader från beslutet om beviljande av stöd, beroende på projektets karaktär. De projekt som stöds ska vara färdigställda och vara i drift senast den 30 juni 2026. Om projekten inte är färdigställda och i drift inom den föreskrivna tidsplanen kan det beviljade stödbeloppet återkallas helt eller delvis. Stödmottagarna ska var sjätte månad fram till slutdatumet för byggnadsarbetena lämna en redogörelse om projektets framsteg.

5.2.8 Förenta staterna

I Förenta staterna används i stor utsträckning investeringsincitament i form av skatteåterbärningar i företagsbeskattningen. Inflation Reduction Act (*IRA*) som infördes 2022 innehåller ett antal skatteincitament i form av gottgörelse, särskilt för investeringar i ren energi, varav en del är nya och en del är utökningar av gamla gottgörelser²¹.

IRA:s skatteincitament har betydande ekonomiska konsekvenser. I samband med antagandet av lagpaketet bedömde kongressens budgetbyrå att kostnaderna för IRA:s energi- och klimatåtgärder under dess tioåriga giltighetstid kommer att uppgå till knappt 400 miljarder amerikanska dollar. Beloppet inkluderar skatteincitament, direkta stöd samt understöd och lån. Av detta belopp var cirka 270 miljarder dollar olika skattestöd. Andelen skattestöd riktade till företag var cirka 216 miljarder och andelen skattestöd riktade till konsumenter cirka 43 miljarder. Sedan dess har uppskattningarna av kostnadseffekterna av IRA:s skattestöd ökat. I olika utredningar har effekterna bedömts till och med vara flerfaldiga jämfört med de ursprungliga uppskattningarna.²²

IRA:s skattegottgörelser för ren energi kan grovt delas upp i skattegottgörelser för produktion och skattegottgörelser för investeringar. De är i huvudsak alternativa stödformer så att man inte kan få båda skattegottgörelserna för samma investering. Skattegottgörelser för produktion gäller bland annat produktion av ren vätgas, produktion av ren energiteknik (till exempel solpaneler, vindturbiner, batterier och kritiska batterimineraler), kärnkraftsproduktion och produktion av ren el. Skattegottgörelsens belopp är inte bundet till investeringskostnaderna när det gäller skattegottgörelse för produktion, utan beloppet av skattegottgörelsen för till exempel ren

²¹ Se beskrivning av de olika stödinstrumenten: https://bipartisanpolicy.org/download/?file=/wp-content/uploads/2022/08/Energy-IRA-Brief_R04-9.26.22.pdf.

²² Se t.ex. Tankesmedjan Brookings Institutions bedömning: <https://www.brookings.edu/articles/economic-implications-of-the-climate-provisions-of-the-inflation-reduction-act/>, Goldman Sachs bedömning: <https://www.goldmansachs.com/pdfs/insights/pages/gs-research/carbonomics-the-third-american-energy-revolution/report.pdf> samt Wharton Universitys budgetmodell: <https://budgetmodel.wharton.upenn.edu/estimates/2023/4/27/update-cost-climate-and-energy-inflation-reduction-act>.

elproduktion är ett visst belopp per kilowattimme.²³ Skattegottgörelser för investeringar gäller bland annat investeringar i ren energi²⁴ och avancerade energiprojekt. Skattegottgörelsen beräknas som en andel av investeringskostnaderna. Skattegottgörelsen för till exempel investeringar i ren el som tillämpas från och med 2025 är 30 procent av investeringskostnaden. Gottgörelsen erhålls under det år då investeringen tas i bruk.

Båda stödformerna är vanligtvis förknippade med flera olika bonuselement. Till exempel är det så kallade grundbeloppet för skattegottgörelsen för investeringar i ren el 6 procent. För att få 30 procent i gottgörelse måste projektet uppfylla vissa krav på lönenivå och utbildning för arbetstagarna. Detta bonuselement är alltså fem gånger högre än grundnivån för gottgörelsen. Flera av gottgörelserna är dessutom förknippade med höjningar om företaget uppfyller vissa krav vad gäller inhemskt ursprung i fråga om investeringen eller om produktionen placeras i ett område med hög produktion av fossila bränslen eller i ett område med låg inkomstnivå.

En stor del av IRA:s skattegottgörelser kan antingen direkt återbäras eller överföras. Rätten till återbäring gäller främst skattefria samfund och vissa offentliga samfund – de kan alltså få tillbaka skatteåterbäringen i pengar om de inte är i skattebetalningsposition. Överförbarhet innebär att skattegottgörelsen kan säljas till utomstående om man inte själv kan utnyttja den. Giltighetstiderna för olika skattegottgörelser varierar, men flera av gottgörelserna gäller minst till slutet av år 2032. Utöver gottgörelser för ren energi berörs företagen bland annat av flera skattegottgörelser för produktion av rena bränslen, skattegottgörelse för anskaffning av elbil samt skattegottgörelse för kolåtervinning.

6 Remissvar

Sammanlagt gavs 56 remissvar om utkastet till proposition.²⁵ Remissvar om utkastet till proposition gavs av justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, miljöministeriet, Ålands landskapsregering, Korsholms kommun, Näringslivets forskningsinstitut Etna, Statens ekonomiska forskningscentral, Skatteförvaltningen, Akkuteollisuus ry, Bioenergi rf, Business Finland, Finlands Näringsliv EK, Näringslivets delegation, Livsmedelsindustriförbundet rf, Stiftelsen för det levande Östersjön sr (Baltic Sea Action Group BSAG), Finsk Energiindustri rf, Finnwatch ry, Hämeen kauppakamari, Gruvindustri rf, Kemiindustrin KI rf, Centralhandelskammaren, Metallinjalostajat ry, Skogsindustrin rf, Oulun kauppakamari, Päijänne-Tavastlands förbund, Suomalaiset kehitysyritykset - Finnish Development NGOs Fingo ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Suomen Asianajajaliitto, Suomen Biokiertäjä ja Biokaasu ry, Finlands Naturskyddsförbund rf, Finlands Närenergiförbund rf, Energianvändare i Finland rf, Finlands förnybara rf, Suomen Veroasiantuntijat ry, Finlands Vätekluster, Företagarna i Finland rf, Tekniska Handelsförbundet rf, Teknologiateollisuus ry, VTT Technical Research Centre of Finland, Flexens Oy Ab, Fortum Abp, Green North Energy Oy, Helen Oy, Kemijoki Oy, Neste Abp, P2X Solutions Oy, Finlands Malmförädling Ab, Suomen Voima Oy, UPM-Kymmene Abp, Valio Oy, Vanda Energi Ab, professor Juha Lindgren, professor Kalle Määttä, professor Pekka Nykänen, Assistant Professor Moritz Scherleitner och Senior Fellow Timo Viherkenttä.

²³ År 2023 är gottgörelsen för flera projekt 2,75 cent per kilowattimme, se

<https://www.projectfinance.law/tax-equity-news/2023/june/ptc-inflation-adjustment/>.

²⁴ Den tekniskspecifika Energy Investment Tax Credit fram till 2024 och den teknikneutrala Clean Electricity Investment Tax Credit från och med 2025.

²⁵ <https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=fc4c1495-6abc-4f98-bfe8-4b0521510612>.

I remissvaren understöddes allmänt den föreslagna skattegottgörelsen för investeringar för att påskynda investeringarna. Man har förhållit sig reserverade till EU-ländernas konkurrens om statligt stöd, men den föreslagna skattegottgörelsen har ansetts vara en nödvändig åtgärd med tanke på de rådande omständigheterna för att Finland ska kunna svara på de konkurrensförhållanden som förändrats i och med de statliga stöden. I flera remissvar ansågs det emellertid att en skattegottgörelse inte är det mest effektiva stödinstrumentet för att stödja stora investeringar i den gröna omställningen, utan direkt stöd bör övervägas i stället för skattegottgörelse.

I flera remissvar har det lyfts fram att det är svårt att bedöma lagförslagets ekonomiska konsekvenser och att skatteförlusterna kan vara större än uppskattat när det inte finns någon övre gräns för anslaget för skattegottgörelse. Statens ekonomiska forskningscentral har i sitt utlåtande ansett att gottgörelsen inte kan förväntas ge upphov till betydande långsiktiga tillväxteffekter eller balansera den offentliga ekonomin. Även stödets uppmuntrande effekt har kommenterats av flera remissinstanser. Enligt utlåtandena kan det vara utmanande att säkerställa stödets uppmuntrande effekt och det förblir oklart utifrån propositionen genom vilka metoder man avser säkerställa att investeringsgottgörelsen endast riktas till sådana projekt som inte skulle förverkligas utan den. Skattegottgörelsens förhållande till minimiskattelagen har kommenterats i flera remissvar och i svaren har det lyfts fram att investeringsgottgörelsen sänker koncernens effektiva skattesats och därmed eventuellt utlöser en skyldighet att betala tilläggsskatt.

I de flesta remissvaren har den föreslagna minimigränsen för investeringen på 50 miljoner euro ansetts vara för hög och det har föreslagits att minimigränsen för investeringen i euro sänks till så lite som 1 miljon euro. Kravet på den föreslagna minimigränsen på 50 miljoner euro har ansetts gynna särskilt stora bolag och utesluta nya mindre bolag i tillväxtfasen, samtidigt som deras relativa ställning försvagas. I remissvaren har det dessutom kommenterats att minimistorleksgränsen för investeringen bör granskas på koncernnivå i stället för per bolag och anläggning i enlighet med förslaget. Enligt Korsholms kommuns remissvar bör man överväga att höja gränsen på 50 miljoner euro.

Angående tillämpningsområdet och -kriterierna för den föreslagna skattegottgörelsen kommenterades i synnerhet ställningen för vätgas producerad med nätel. I flera remissvar, särskilt från industriföretag och intresseorganisationer som representerar dessa, har det kritiserats att projekt som använder vätgas som producerats med nätel inte omfattas av investeringsgottgörelsen. I remissvaren framfördes det att elen i Finlands elnät idag är nästan utsläppsfri och att regleringen eller stödmekanismerna i allmänhet inte bör utesluta nätel när det gäller vätgasproduktion. Dessutom har det betonats i flera remissvar att kris- och omställningsramen också gör det möjligt att stödja investeringar för utfasning av fossila bränslen för industrins produktionsprocesser som utnyttjar vätgas producerad med nätel (inkl. delvis med kärnkraft), och att man i Finland ska tillämpa avsnitt 2.6 i den omfattning det är möjligt. I flera remissvar betonades dessutom att nästan utsläppsfri nätel är en av Finlands viktigaste nationella konkurrensfördelar. Arbets- och näringsministeriet ansåg att tillämpningsområdet för förnybar energi var brett. Särskilt i civilsamhällesorganisationernas och miljöorganisationernas remissvar betonades det att de föreslagna kraven på utsläppsminskning skulle kunna vara strängare med beaktande av Finlands klimatmål.

Vad gäller de kostnader som godkänns som grund för investeringsgottgörelse kommenterades särskilt att löner och allmänna kostnader inte ingår i de godtagbara investeringskostnaderna. Detta kritiserades i flera remissvar från industriföretag och intresseorganisationer som representerar dem. Dessutom har det i några remissvar kommenterats att avtal som ingåtts innan stödansökan lämnades in ska räknas som godtagbara kostnader. Kravet i den föreslagna lagen

på att investeringskostnaderna som berättigar till gottgörelse ska vara rimliga har ansetts vara tolkningsbart och i flera remissvar har det föreslagits att kravet stryks.

I flera remissvar har man kommenterat kravet på att en anläggning som stöds genom gottgörelse ska vara klar inom 36 månader, vilket direkt följer av kris- och omställningsramen och gäller projekt för förnybar energi och projekt för utfasning av fossila bränslen för industrins produktionsprocesser och energieffektivitet. I flera remissvar konstaterades det att denna tidsfrist på 36 månader hotar att utesluta stora och omfattande projekt. En kort tidsfrist har ansetts minska möjligheterna att utnyttja gottgörelsen och gynna projekt som redan är under planering snarare än att stödet skulle vara genuint uppmuntrande. I några remissvar har det föreslagits att Finland till fullo ska utnyttja de tidsmässiga ramvillkor som krisramen medger och att förslaget bör tillåta att stöd beviljas även för projekt som har inletts den 9 mars 2023 eller senare.

Ramvillkoren för användningen av skattegottgörelsen har också kommenterats i remissvaren. I några remissvar ansågs användningen av gottgörelsen tidsbestämt under 20 år vara positivt med tanke på tryggheten av den offentliga ekonomin. En relativt lång användningstid har emellertid i investeringsberäkningar bedömts försvaga nuvärdet av den ekonomiska nyttan av investeringsgottgörelsen till skillnad från direkt stöd som beviljas enligt en snabbare tidsplan. En lång användningsperiod har också bedömts minska incitamenteffekten. I några remissvar föreslogs en höjning av den årliga minskningsgränsen på tio procent samt en förlängning av användningstiden för gottgörelsen. Det har även föreslagits att det bör vara möjligt att utnyttja gottgörelsen redan före år 2028. I vissa remissvar har man ansett att gottgörelsen bör behandlas som en skatteåterbäring som uppfyller villkoren i minimiskattelagen och som berättigar till återbäring för att återbäringen ska vara mer förenlig med minimiskatteregleringen. I flera remissvar har man dessutom kommenterat att de föreslagna bestämmelserna om ägarbyten och företagsomstruktureringar är oproportionerligt stränga och i flera remissvar har man föreslagit att dessa bestämmelser ska strykas.

I sitt remissvar fäste justitieministeriet avseende vid det föreslagna bemyndigandet för Finansieringsverket att meddela föreskrifter samt bestämmelserna om lagens ikraftträdande genom förordning, och enligt justitieministeriet bör deras grundlagsenlighet ännu behandlas i regeringens proposition. I några remissvar kommenterades avsaknaden av tidsfrister för beslut om återkrav och Skatteförvaltningens rättelsebeslut enligt den föreslagna lagen, och det ansågs att detta leder till en situation som är oklar och otillfredsställande med tanke på rättssäkerheten och att det därför i lagen bör fastställas en rimlig och entydig tidsfrist för att fatta rättelsebeslut. Skatteförvaltningen har dessutom framfört flera kommentarer om förfarandet för ändringsökande. Dessutom innehöll remissvaren vissa tekniska anmärkningar om paragraferna och motiveringarna.

Några industriföretag och intresseorganisationer har i sina utlåtanden fäst uppmärksamhet vid att den föreslagna investeringsgottgörelsen inte beaktar Mankala-bolagen och att Mankala-bolagen inte kan utnyttja den föreslagna skattegottgörelsen.

Enligt Ålands landskapsregering har landskapsregeringen endast fått del av den inledande sammanfattningen på svenska, varför förutsättningarna för att bereda och lämna ett remissvar är mycket begränsade och landskapsregeringen kan därför inte ta ställning till om lagförslaget faktiskt gäller statligt stöd som omfattas av landskapets befogenheter eller samfundsbeskattning där landskapet och riket har delad befogenhet. Landskapsregeringen bedömer att lagen främst kommer att påverka större företag och inte gälla de flesta företagen på Åland.

I propositionen har man till vissa delar beaktat de frågor som lyfts fram under remissbehandlingen. Bestämmelserna om ägarbytenas och företagsomstruktureringarnas inverkan på minskningen av investeringsgottgörelsen har strukits. Till propositionen har fogats en bedömning av förslagets förhållande till grundlagen. Dessutom har de föreslagna bestämmelserna och specialmotiveringen preciserats på basis av remissvaren.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen fastställs den föreslagna lagens allmänna tillämpningsområde. I paragrafens konstateras det att denna lag innehåller bestämmelser om bolags rätt till gottgörelse för kostnaderna för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (i den föreslagna lagen investeringsgottgörelse). Det föreslås att investeringsgottgörelsen dras av från beloppet av den samfundsskatt som beräknas för bolaget innan samfundsskatten debiteras. Gottgörelsen ska endast kunna dras av från sådan samfunds inkomstskatt som påförs med stöd av inkomstskattelagen. Den kan inte dras av från rundradioskatten för samfund eller från medieavgiften på Åland. Det belopp som får dras av begränsas till beloppet av samfundsskatt som ska debiteras. Bolaget ska inte ha rätt till återbäring för den kalkylerade skatten i en situation där det maximibelopp av investeringsgottgörelse som dras av under skatteåret överskrider beloppet av samfundsskatt som ska debiteras av bolaget.

2 §. Definitioner. I 1 punkten i den föreslagna paragrafen definieras stora investeringar. Med stora investeringar avses sådana investeringsprojekt i fråga om vilka kostnaderna uppgår till minst 50 miljoner euro. Vid beräkningen av detta gränsvärde på 50 miljoner euro ska man enligt definitionen beakta endast de kostnader som utgör beräkningsgrunden för investeringsgottgörelse. Bedömningen av huruvida gränsvärdet uppnås ska göras separat för varje investeringsprojekt. Trots att den föreslagna miniminivån på 50 miljoner euro för investerings storlek är en nationell avgränsning, kan man i fråga om begreppet investering söka vägledning i kris- och omställningsramen och de krav som ställs på investeringarna där. Avsikten är att bedömningen av förutsättningarna för tillämpning av kris- och omställningsramen och av huruvida gränsvärdet på 50 miljoner euro uppnås ska ske på samma nivå. Bedömningen av huruvida det föreslagna gränsvärdet på 50 miljoner euro uppnås ska göras för samma investering i fråga om vilken förutsättningarna för tillämpning enligt kris- och omställningsramen och den föreslagna lagen bedöms. Till exempel ska en *anläggning* som finansieras med investeringen enligt punkt 77 d i avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen vara färdigställd inom 36 månader. Ett motsvarande krav på att en *anläggning* eller *utrustning* ska vara färdigställd finns i punkt 81 j i avsnitt 2.6. Enligt punkt 81 led d i i avsnitt 2.6 krävs det att en investering leder till att växthusgasutsläppen från en *industrianläggning* minskar med 40 procent. Enligt punkt 85 led i i avsnitt 2.8 krävs det att stödmottagare har kvar investeringarna i det aktuella området, vilket dock inte ska hindra dem från att ersätta en *anläggning* eller *utrustning* som blivit föråldrad eller gått sönder. Bedömningen av kraven enligt kris- och omställningsramen ska således i regel inte omfatta mer än en enda produktionsanläggning. På motsvarande sätt ska också det föreslagna gränsvärdet på 50 miljoner euro bedömas så att bedömningen omfattar en investering som gäller en viss geografisk plats, det vill säga en produktionsanläggning. Bedömningen ska inte omfatta mer än en enda produktionsanläggning.

I 2 punkten i den föreslagna paragrafen definieras bolag. Med bolag avses aktiebolag eller andelslag som är allmänt skattskyldiga i Finland samt samfund som är begränsat skattskyldiga i Finland och som för bedrivande av näringsverksamhet i Finland har ett fast driftställe.

I 3 punkten i den föreslagna paragrafen definieras koncern. Definitionen av koncern omfattar bolag som är i intressegemenskap med varandra på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

I 4, 5 och 6 punkten i den föreslagna paragrafen definieras lagring av el, lagring av värme och förnybara vätgasbaserade bränslen. Definitionerna grundar sig på definitionerna i kris- och omställningsramen.

I 7 punkten i den föreslagna paragrafen definieras principen orsaka inte betydande skada. Eftersom det är fråga om en teknisk och mångfasetterad definition, som det inte skulle vara ändamålsenligt att redogöra för i detalj i den föreslagna lagens paragrafer, tas det i lagen in en hänvisning till EU-lagstiftningen, genom vilken principen orsaka inte betydande skada definieras. Principen orsaka inte betydande skada omnämns ofta med förkortningen DNSH, som står för den engelska termen ”Do No Significant Harm”. Förkortningen används även i denna proposition.

I den föreslagna 7 punkten hänvisas det i fråga om DNSH-principen till artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens, nedan *återhämtningsförordningen*. I artikel 2.6 i återhämtningsförordningen hänvisas det i sin tur till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088, nedan *taxonomiförordningen*. I taxonomiförordningen ingår det en närmare förteckning över verksamhet som kan orsaka ett visst miljömål sådan betydande skada som är förbjuden enligt DNSH-principen.

Enligt artikel 2.6 i återhämtningsförordningen, som det hänvisas till i den föreslagna lagen, avses med principen orsaka inte betydande skada att man inte bedriver eller stödjer ekonomisk verksamhet som i fråga om någon av de situationer som nämns i artikel 17 i taxonomiförordningen orsakar miljömålen sådan betydande skada som avses i den artikeln. I artikel 17 i taxonomiförordningen fastställs vidare vad som avses med betydande skada när det gäller sex olika miljömål. Följande miljömål anges i artikeln:

1. begränsning av klimatförändringar,
2. anpassning till klimatförändringar,
3. hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser,
4. den cirkulära ekonomin, inklusive förebyggande och materialåtervinning av avfall,
5. förebyggande och begränsning av miljöföroreningar, och
6. skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

I artikel 17 i taxonomiförordningen anges kriterier för bedömning av när betydande skada ska anses ha orsakats ett visst miljömål. Enligt artikel 17.1 a anses till exempel den ekonomiska verksamheten orsaka betydande skada för begränsning av klimatförändringar om verksamheten leder till betydande växthusgasutsläpp.

I 8 punkten i den föreslagna paragrafen definieras begreppet arbetets början. Definitionen grundar sig på definitionen av arbetets början i fotnot 145 i kris- och omställningsramen. Med arbetets början avses inledandet av bygg- och anläggningsarbetena i samband med investeringen eller det första rättsligt bindande åtagandet att beställa utrustning eller ett annat åtagande som gör investeringen oåterkallelig, beroende på vilket som inträffar först. Köp av mark och förberedande arbete, som att utverka tillstånd och utföra preliminära genomförbarhetsstudier anses dock inte innebära att arbetet börjar.

När det gäller begreppet arbetets början i kris- och omställningsramen finns det ännu inte någon uttrycklig rättspraxis eller annan tolkningspraxis. Ett motsvarande krav på att stöd ska sökas innan arbetet inleds ingår dock också i andra regler om statligt stöd som kommissionen har utfärdat, till exempel den allmänna gruppundantagsförordningen och energiriktlinjerna, i vilka definitionerna för de begrepp som avser arbetets början till sina ordalydelser i stor utsträckning motsvarar definitionen av arbetets början i kris- och omställningsramen.²⁶ En variation av begreppet arbetets början som i stor utsträckning grundar sig på den allmänna gruppundantagsförordningen tillämpas i Finland till exempel fråga om energistöd.²⁷

I Europeiska unionens domstols (EU-domstolen) rättspraxis har begreppet inledande av arbetena behandlats i mål C-11/22 *Est Wind Power Oü mot Elering AS*. Den rättsliga grunden för målet utgjordes av 2014 års riktlinjer för stöd till miljöskydd och energi.²⁸ EU-domstolen konstaterade i sin dom att byggnadsarbeten som är nödvändiga för att investeringsprojektet ska fungera, såsom, i det nationella målet, uppförande av vindmätningmaster och anslutning till eldistributionen, inte utgör förberedande arbete och således kan omfattas av begreppet ”inledande av arbetena”.

I sitt avgörande i mål C-349/17 (*Eesti Pagar*) tog EU-domstolen ställning till vad som avses med ett sådant rättsligt bindande åtagande som ingår i begreppet inledande av arbeten enligt den allmänna gruppundantagsförordningen. Enligt domen anses arbetet ha inletts om en beställning av utrustning för projektet eller verksamheten har gjorts genom ett ovillkorligt och rättsligt bindande åtagande innan ansökan om stöd lämnats in, oavsett vilka de eventuella kostnaderna för att frånträda åtagandet är. I domen konstateras det dessutom att ett avtal om köp av utrustning som ingåtts under förutsättning att det stöd som det ska ansökas om erhålls inte ska betraktas som inledande av arbetena.

²⁶ Enligt artikel 2.23 i den allmänna gruppundantagsförordningen avses med *inledande av arbeten* antingen inledandet av bygg- och anläggningsarbeten som avser investeringen eller det första bindande åtagandet att beställa utrustning eller ett annat åtagande som gör investeringen oåterkallelig, beroende på vilket som inträffar först. Markförvärv och förberedande arbeten såsom att erhålla tillstånd och utföra genomförbarhetsstudier anses inte som inledande av arbeten. Enligt punkt 19 led 82 i avsnitt 2.4 i energiriktlinjerna avses med *arbetets början*: det första fasta åtagandet (t.ex. att beställa utrustning eller påbörja byggarbetet) som gör en investering oåterkallelig. Markinköp och förberedande arbete såsom erhållande av tillstånd och utförande av genomförbarhetsstudier betraktas inte som arbetets början.

²⁷ Se till exempel statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av energistöd åren 2018–2022 (1098/2017, gäller från och med den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2022). I fråga om energistöd är kravet dock delvis strängare än kraven enligt den allmänna gruppundantagsförordningen och kris- och omställningsramen, eftersom en förutsättning för sådant stöd är att det har beviljats innan projektets arbeten inleds.

²⁸ Meddelande från kommissionen, Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 (2014/C 200/01).

Kommissionen har i flera icke-bindande inofficiella ställningstaganden om den allmänna gruppundantagsförordningen kommenterat frågan om när ett åtagande är sådant att det gör investeringen oåterkallelig. Kommissionen har konstaterat att detta avser ett bindande rättsligt åtagande som stödmottagaren frivilligt har förbundit sig till och som inte kan återkallas ensidigt utan att någon form av skadeståndsskyldighet uppkommer. Om man undertecknat ett sådant bindande avtal innan man sökt stöd, visar det enligt kommissionen att man eftersträvar en investering också utan stöd, vilket i sin tur gör stödets pådrivande effekt ifrågasättbar. Kommissionen har i sina icke-bindande inofficiella ställningstaganden också konstaterat att rätten att ensidigt säga upp ett avtal inte kan vara den avgörande faktorn vid bedömningen av huruvida det är fråga om en oåterkallelig investering, eftersom nästan alla avtal innehåller rätten att på vissa villkor säga upp det. Om det orsakar stödmottagaren betydande ekonomiska förluster att säga upp avtalet, kan avtalet ändå betraktas som ett fast åtagande att fortsätta med investeringen utan statligt stöd.

Enligt kommissionens icke-bindande inofficiella ställningstaganden kan markköp, vilket inte betraktas som inledande av arbeten, också inbegripa förvärv av bebyggd mark. Alla byggnadsarbeten som består av bearbetning och anpassning av byggnader och markområden inför en investering för vilken statligt stöd beviljats betraktas däremot som inledande av arbeten enligt definitionen i den allmänna gruppundantagsförordningen. Enligt kommissionen betraktas även förvärv av bebyggd mark som inledande av arbeten, om kostnaderna för de bebyggda markområdena ingår i projektets stödberättigande kostnader. Utifrån dessa ställningstaganden är det möjligt att dra slutsatsen att alla markbyggnadsarbeten (till exempel utjämning och pålning av tomten) bör anses vara sådana byggnadsarbeten som betraktas som inledande av arbetena i samband med investeringen.

Stöd för hur begreppet arbetets början enligt kris- och omställningsramen ska tolkas kan fås från de motsvarande ovan beskrivna begrepp som ingår i andra bestämmelser om statligt stöd samt från tolkningarna av de begreppen.

I 9 punkten i den föreslagna paragrafen definieras råvaror av avgörande betydelse. Definitionen omfattar de råvaror som anges i bilaga IV till den allmänna gruppundantagsförordningen.

I 10 punkten i den föreslagna paragrafen definieras anläggningar. I fråga om verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter motsvarar begreppet anläggning definitionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, nedan *utsläppshandelsdirektivet*. I fråga om verksamhet som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter betraktas som anläggning en sådan fast, teknisk enhet som är jämförbar med en anläggning enligt utsläppshandelsdirektivet.

I 11 punkten i den föreslagna paragrafen definieras industrianläggningar som sådana anläggningar där den huvudsakliga verksamheten är en industriell process.

3 §. Investeringar som berättigar till investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om sådana investeringar vars investeringskostnader berättigar till gottgörelse. I paragrafen föreslås det att investeringsgottgörelse beviljas på ansökan bolag som i Finland genomför en stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi och som uppfyller villkoren enligt den föreslagna lagen. Investeringen kan gälla någon av tre olika projekttyper, som grundar sig på de stödberättigande projekt som avses i och möjliggörs av avsnitt 2.5.1, 2.6 och 2.8 i kris- och omställningsramen. Dessa projekttyper fastställs i punkterna i paragrafen. I 1 punkten beskrivs det att det första möjliga alternativet till gottgörelsegrund är investeringsprojekt som gäller produktion av energi från förnybara energikällor eller lagring av

energi. Bestämmelsen i punkten utgår från de projekttyper som anges i avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen. Bestämmelser om de särskilda villkoren för sådana projekttyper finns i 2 kap. i den föreslagna lagen. Enligt 2 punkten är ett annat alternativ till gottgörelsegrund investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser. Dessa investeringstyper utgår från avsnitt 2.6 i kris- och omställningsramen. Bestämmelser om de särskilda villkoren för sådana investeringar finns i 3 kap. i den föreslagna lagen. I enlighet med 3 punkten är den tredje möjliga gottgörelsegrunden sådana investeringar enligt avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen som gäller sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi. Närmare bestämmelser om de särskilda villkoren för sådana investeringar finns i 4 kap. i den föreslagna lagen.

4 §. Avgränsning av tillämpningsområdet för investeringsgottgörelse. I paragrafen föreslås det avgränsningar av tillämpningsområdet för investeringsgottgörelse. Avgränsningarna ska bedömas på koncernnivå, om bolaget hör till en koncern. Enligt 1 punkten får gottgörelse inte beviljas företag i svårigheter. Företag i svårigheter definieras i Europeiska kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (2014/C 249/01). Enligt punkt 20 i meddelandet anses ett företag vara i svårigheter om a) över hälften av aktiekapitalet har försvunnit på grund av ackumulerade förluster (gäller aktiebolag), b) över hälften av det bokförda egna kapitalet har försvunnit på grund av ackumulerade förluster (gäller företag där åtminstone några ägare har obegränsat ansvar för företagets skuld), c) företaget är föremål för ett kollektivt insolvensförfarande, eller d) företagets skuldsättningsgrad har varit högre än 7,5 och dess rörelseresultat före räntor, skatter och avskrivningar har legat under 1,0 i förhållande till nettofinansieringskostnaderna under de senaste två åren (gäller andra än små och medelstora företag).

I 2 punkten i den föreslagna paragrafen föreskrivs det att investeringsgottgörelse inte får beviljas företag som är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett statligt stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Kommissionen förutsätter att medlemsstaternas myndigheter förbinder sig att avbryta utbetalningen av statligt stöd till alla företag som tidigare fått olagligt stöd som genom kommissionens beslut har förklarats oförenligt med den gemensamma marknaden tills företaget i fråga har återbetalat det olagliga stödet helt, inklusive räntan för det (se kommissionens tillkännagivande om återkrav av olagligt och oförenligt statligt stöd C/2019/5396). I 1 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001) föreskrivs det om det nationella förfarandet i Finland när kommissionen fattat ett beslut om avbrott i utbetalningen eller återkrav av stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Ett beslut av kommissionen ska verkställas utan dröjsmål i Finland genom ett beslut av den myndighet som ansvarar för återkravet.

Enligt 3 punkten i den föreslagna paragrafen får investeringsgottgörelse inte beviljas kreditinstitut eller andra finansiella institut.

I 4 punkten i den föreslagna paragrafen föreskrivs det i enlighet med punkt 52 i kris- och omställningsramen att investeringsgottgörelse inte får beviljas, om antingen företaget eller den ägare som utövar faktiskt bestämmande inflytande över företaget finns på Europeiska unionens sanktionsförteckning.

5 §. Allmänna villkor för investeringskostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller i fråga om alla investeringar som berättigar till investeringsgottgörelse bestämmelser om principerna för hur investeringskostnaderna ska beaktas som grunder för investeringsgottgörelse. Förutom dessa allmänna villkor finns det i kapitlet om de olika typerna av investeringsprojekt bestämmelser

om särskilda villkor för godkännande som grund för investeringsgottgörelse av kostnaderna för den typen av investeringsprojekt som behandlas i det kapitlet. De allmänna villkoren enligt denna paragraf ska tillämpas utöver de särskilda villkoren i ovannämnda kapitel.

I 1 mom. i paragrafen föreslås det att det som grund för investeringsgottgörelse endast kan godkännas sådana skäliga investeringskostnader som faktiskt betalats av det bolag som är berättigat till gottgörelse och som redovisats i det bolagets bokföring. Sådana godtagbara investeringskostnader kan, beroende på projekttyp, vara till exempel kostnader

- för anskaffning och installation av maskiner och utrustning,
- för byggnader,
- för byggnadstekniska arbeten och övervakning av byggnadsarbetena,
- för anskaffning av markområden som direkt hänför sig till investeringen samt för röjnings- och jordbyggnadsarbeten,
- för förberedelser inför och planering av investeringsprojektet (när det gäller kostnader för arbeten som skaffats som köpta tjänster),
- för idrifttagning och utbildning av den driftspersonal som idrifttagningen förutsätter.

Dessutom förutsätts det att kostnaderna ska ha uppstått som ett resultat av investeringen under investeringstiden. Således kan investeringsgottgörelsen omfatta endast sådana kostnader som på prestationsbasis hänför sig till den tid då investeringen genomförs. Kostnader som uppkommit medan anläggningen är i drift, efter det att investeringen har färdigställts, ska alltså inte berättiga till investeringsgottgörelse. Därutöver ska kostnaderna ha uppstått till följd av anskaffning av anläggningstillgångar, varvid till exempel kostnader för förvärv av omsättningstillgångar inte kan beaktas som grund för investeringsgottgörelse. Vidare ska kostnaderna redovisas som tillgång i anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna, och därmed kan inte verksamhetskostnader som uppstår under projektiden och bokförs som löpande kostnader räknas till investeringsgottgörelsens kostnadsgrund.

I syfte att säkerställa investeringsgottgörelsens verkkningsfullhet föreslås det i 2 mom. att det som grund för investeringsgottgörelse endast kan godkännas anskaffningar och arbeten i fråga om vilka en skriftlig beställning har gjorts eller ett skriftligt avtal ingåtts efter inlämnandet av ansökan om gottgörelse. I undantagsfall kan som grund för gottgörelsen även godkännas kostnader som föranleds av beställningar som gjorts eller avtal som ingåtts före inlämnandet av ansökan. Detta förutsätter att anskaffningen i fråga är bunden till huruvida investeringsgottgörelse beviljas så att avtalet innefattar rätten att låta anskaffningen återgå om investeringsgottgörelse inte beviljas. Även i detta fall kan som grund för investeringsgottgörelse godkännas enbart kostnader som uppstått efter det att gottgörelsen sökts.

I 3 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det om villkoren för godtagbarheten av kostnader för anskaffningar som gjorts hos en part som är i intressegemenskap med mottagaren av investeringsgottgörelse. Sådana anskaffningar förbjuds inte, men av kostnaderna för dem kan endast den del som bolaget kan visa att motsvarar självkostnadspriset godkännas i beräkningsgrunden för investeringsgottgörelse. Vilka kostnader som är godtagbara avgörs på samma sätt som i fråga om mottagaren av gottgörelse. Således kan till exempel lönekostnaderna för en part som är i intressegemenskap med mottagaren av gottgörelse inte godkännas. Intressegemenskap definieras i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

6 §. *Investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse.* Den föreslagna paragrafen innehåller en för investeringsstöd typisk förteckning över kostnader som inte kan betraktas som godtagbara kostnader för investeringsgottgörelse. Förteckningen motsvarar till exempel den i statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av energistöd åren 2023–2027 (262/2023) och den i stödordningen för direkt stöd, som har beretts samtidigt som investeringsgottgörelsen. Kostnader som inte ska godkännas är löner som betalats av mottagaren av investeringsgottgörelse, allmänna kostnader, representationsutgifter, räntor och andra finansieringskostnader, avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) (till exempel avgift för miljötillstånd), avsättningar med tanke på kostnader, mottagarens resekostnader och mervärdesskatter som mottagaren betalat som en del av anskaffningspriset för varor eller tjänster. Det primära syftet med investeringsgottgörelsen är att stödja investeringar, och därmed ska stödet i första hand riktas till investeringskostnader, det vill säga till anskaffning av maskiner och utrustning samt byggnader. Investeringsgottgörelsen är avsedd för rätt så stora investeringar, så lönekostnadernas andel av en investerings totalkostnader är troligtvis i sin helhet rätt liten. Att godkänna löner skulle förutsätta bland annat uppföljning på timnivå och projektvisa specifikationer. Genom att inte räkna löner som godtagbara kostnader kan man minska den administrativa bördan för såväl mottagare av gottgörelse som myndigheter.

7 §. *Beloppet av investeringsgottgörelse.* Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om beloppet av investeringsgottgörelse. Enligt 1 mom. i paragrafen är beloppet av investeringsgottgörelse 20 procent av de kostnader för investeringen som godkänns som grund för gottgörelsen.

I 2 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det om investeringsgottgörelsens maximala belopp i euro. Investeringsgottgörelsens maximala belopp föreslås vara 150 miljoner euro per bolag. Det föreslagna maximala beloppet på 150 miljoner euro beror på de krav som ställs i avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen och ska tillämpas i fråga om alla investeringar.

I 3 mom. i paragrafen föreslås det att investeringsgottgörelsens maximala belopp beräknas på koncernnivå om bolaget hör till en koncern. Detta följer av den rättsliga bedömningen enligt vilken en koncern i sin helhet i regel ska betraktas som ett enda företag när det gäller statligt stöd. Enligt punkt 11 i avsnitt 2.1 i tillkännagivandet om begreppet statligt stöd kan flera separata juridiska personer anses utgöra en ekonomisk enhet vid tillämpningen av reglerna för statligt stöd. Den ekonomiska enheten betraktas då som det berörda företaget. Europeiska unionens domstol har i sin rättspraxis ansett att det relevanta vid bedömningen av huruvida det är fråga om en ekonomisk enhet är förekomsten av en kontrollerande andel och andra funktionella, ekonomiska eller organiska kopplingar. I EU-domstolens rättspraxis framgår det också att en enhet som äger en kontrollerande andel av ett bolag och som faktiskt utöver detta bestämmande inflytande genom att direkt eller indirekt påverka hur bolaget styrs ska anses delta i den ekonomiska verksamheten i det bolag som enheten kontrollerar.

Eftersom maximibeloppet beräknas på koncernnivå innebär det att en koncern som genomför flera investeringar som berättigar till skattegottgörelse kan sammanlagt få högst 150 miljoner euro i investeringsgottgörelse. I en situation där flera bolag som hör till samma koncern genomför investeringar som berättigar till skattegottgörelse, ska de bolag som ansöker om investeringsgottgörelse i första hand i ansökningsskedet fastställa till vilket projekt och bolag investeringsgottgörelsen ska riktas i en situation där den övre gränsen på 150 miljoner överskrids på koncernnivå.

I 4 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det om beloppet av investeringsgottgörelse i en situation där annat offentligt stöd har beviljats för den investering som investeringsgottgörelsen

gäller och detta andra offentliga stöd tillsammans med investeringsgottgörelsen kan leda till att maximigränserna för kumulering av statligt stöd enligt kris- och omställningsramen överskrids. I så fall beviljas investeringsgottgörelse till ett belopp som är mindre än maximibeloppen på 20 procent och 150 miljoner euro.

8 §. Behörig myndighet. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om de behöriga myndigheterna när det gäller investeringsgottgörelse och om deras uppgiftsfördelning. Finansieringsverket föreslås vara den myndighet som beviljar investeringsgottgörelse. Finansieringsverket ska behandla ansökan om gottgörelse samt svara för kontrollen av projekten efter det att gottgörelsen beviljats. Till denna del motsvarar uppgiftsbeskrivningen det normala förfarandet för statsunderstöd som Finansieringsverket beviljar. Det tekniska genomförandet av den faktiska användningen av investeringsgottgörelse ska ske i samband med förfarandet för samfundsskatt. Det föreslås att Skatteförvaltningen ska svara för detta som behörig myndighet.

2 kap. Investeringar i produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi

I 2 kap. i den föreslagna lagen finns det bestämmelser om sådan investeringsgottgörelse för produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi som möjliggörs i avsnitt 2.5.1 i EU:s kris- och omställningsram.

9 §. Investeringsprojekt som hänför sig till produktion eller lagring av energi och som berättigar till investeringsgottgörelse. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om villkoren för att investeringar i produktion av förnybar energi och lagring av energi ska berättiga till investeringsgottgörelse. Beskrivningen av de godtagbara investeringsprojekten motsvarar de situationer som anges i punkt 77 led a i avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen, med vissa avgränsningar.

I 1 punkten i den föreslagna paragrafen föreskrivs det att investeringsprojekt som gäller produktion av energi från förnybara energikällor berättigar till investeringsgottgörelse. Den föreslagna ordalydelsen motsvarar i huvudsak definitionen enligt punkt 77 led a i i kris- och omställningsramen, men som ett nationellt undantag från det som ramen möjliggör föreslås det att tillämpningsområdet avgränsas så att det inte omfattar investeringar i produktion av el från förnybara energikällor. Med hänsyn till den nationella avgränsningen i den föreslagna lagen avser de ”investeringar för produktion av energi från förnybara energikällor” som nämns i punkt 77 led a i i kris- och omställningsramen således till exempel produktion av värmeenergi från förnybara energikällor, produktion av förnybar vätgas och förnybara vätgasbaserade bränslen samt produktion av biodrivmedel och biogas. Gottgörelsen ska endast gälla produktion av energi från förnybara energikällor. Till exempel i situationer där det i en produktionsanläggning utöver förnybar energi (inklusive de bränslen som nämns i lagen) produceras andra produkter får gottgörelsen endast gälla den del av investeringskostnaderna som hänför sig till produktion av energi från förnybara energikällor.

Till investeringsgottgörelse ska enligt 2 och 3 punkten i den föreslagna paragrafen, och i enlighet med ordalydelsen i kris- och omställningsramen, också berättiga investeringar i lagring av el eller lagring av värme samt investeringar i lagring av förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas, biometan och biomassabränslen i vilka det innehåll som lagras till minst 75 procent på årsnivå kommer från en direkt ansluten produktionsanläggning för förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas eller biomassabränslen.

10 §. Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi. Den föreslagna paragrafen innehåller

bestämmelser om vilka kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för sådana investeringsprojekt som gäller produktion av förnybar energi eller lagring av energi. Avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen kräver inga uttryckliga avgränsningar när det gäller de stödberättigande kostnadernas typ eller art, men enligt punkt 77 led l i ramen ska stödet beviljas för nyinstallerad eller uppgraderad kapacitet. I en fotnot i ramen preciseras det att uppgradering avser uppgradering av kraftverk som producerar förnybar energi, inklusive helt eller delvist utbyte av anläggningar eller driftsystem och driftsutrustning, i syfte att ersätta kapacitet eller att öka anläggningens effektivitet eller kapacitet. Trots att ordet kraftverk i allmänspråket särskilt avser en anläggning som producerar el, kan kris- och omställningsramen tolkas så att stöd också får beviljas för uppgradering av kapaciteten vid anläggningar som producerar värmeenergi. Eftersom produktionen av förnybar el nationellt har lämnats utanför den föreslagna investeringsgottgörelsen, kan kostnader för uppgradering av kapaciteten berättiga till investeringsgottgörelse när det gäller reinvesteringar i värmeproducerande anläggningar.

I ramen konstateras det vidare att för uppgraderad kapacitet är endast de extra kostnader som hör samman med den uppgraderade kapaciteten stödberättigande. Därmed föreslås det i paragrafen att det som grund för investeringsgottgörelse endast kan godkännas kostnader som gäller byggande av ny kapacitet eller uppgradering av den nuvarande kapaciteten.

11 §. Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om särskilda villkor för gottgörelse för investeringar i förnybar energi i enlighet med kraven i kris- och omställningsramen.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan investeringsgottgörelse beviljas endast sådana investeringsprojekt som bolaget inte skulle genomföra eller som det skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt utan gottgörelsen. Detta krav härrör från punkt 77 led p i kris- och omställningsramen och det reflekterar den grundläggande rättsliga principen för statligt stöd om att stödet ska ha en pådrivande effekt. Bolaget ska i sin ansökan om investeringsgottgörelse visa att detta krav uppfylls genom lönsamhetskalkyler för investeringsprojektet utan gottgörelse och med gottgörelse.

I 2 mom. i paragrafen föreslås det i enlighet med kris- och omställningsramen att den anläggning eller utrustning som finansieras med investeringsgottgörelse ska vara färdigställd och i drift inom 36 månader från den dag då investeringsgottgörelsen beviljades. Detta krav härrör uttryckligen från punkt 77 led d i kris- och omställningsramen, där inget nationellt handlingsutrymme ges i fråga om kravet. När anläggningen eller utrustningen anses vara färdigställd och i drift definieras inte i kris- och omställningsramen, utan det får definieras närmare på nationell nivå. Vid beredningen av propositionen har det bedömts att det på grund av det rätt breda tillämpningsområdet för investeringsgottgörelsen inte är möjligt eller ändamålsenligt att i detalj definiera vad som i fråga om investeringsgottgörelsen avses med att anläggningen eller utrustningen ska vara färdigställd och i drift. Det kan finnas rätt stora skillnader mellan de projekt som kan få stöd, så det måste bedömas från fall till fall när en investering är i ett sådant skede att den kan anses vara färdigställd och i drift. I fråga om till exempel projekt för förnybar energi kan den avgörande tidpunkten vara då anläggningen börjar producera värme till fjärrvärmenätet eller biogas till gasnätet. Även det sätt på vilket anläggningstillgångar behandlas i bokföringen kan ges vikt vid bedömningen av huruvida anläggningen är färdigställd och i drift. Anläggningen är färdigställd och i drift senast då man i

fråga om de anläggningstillgångar vars kostnader utgör grunden för beviljande av investeringsgottgörelse börjar göra avskrivningar enligt plan i bokföringen.²⁹

I ramen förutsätts det dessutom att stödordningen innehåller ett effektivt påföljdssystem om tidsfristen inte respekteras. Det föreskrivs om detta påföljdssystem i det föreslagna momentets andra mening. Enligt den andra meningen ska beloppet av investeringsgottgörelse minskas med en procent av beloppet för varje hel kalendermånad som överskrider tidsfristen på 36 månader, om denna tidsfrist inte iakttas. Beloppet minskas ändå inte, om orsaken till att investeringen inte har färdigställts i tid inte beror på bolaget och inte kunde förutses. Dessutom förutsätts det att förseningen är sådan att bolaget inte skulle ha kunnat undvika den genom att iakta tillbörlig aktsamhet. Som sådana orsaker kan betraktas sådana betydande förändringar i omständigheterna som bolaget inte har kunnat påverka genom sin normala verksamhet och som den inte rimligen har kunnat förutse när investeringsprojektet planerades. Förseningen kan dock inte anses bero på oförutsedda orsaker som inte beror på bolaget i situationer där man redan vid planeringen av tidtabellen för projektet kände till att investeringen inte är genomförbar inom den föreskrivna tidsfristen på 36 månader.

Kommissionen förutsätter att påföljdssystemet är effektivt, vilket kan ta sig uttryck som att påföljdens belopp och dess effekt ökar om dröjsmålet fortsätter. Kris- och omställningsramen lämnar nationellt handlingsutrymme för utformningen av påföljdssystemet. Därmed har man vid beredningen av den föreslagna lagen försökt utforma ett system som är skäligt, men ändå konsekvent och tillräckligt effektivt.

Eftersom investeringsgottgörelsen enligt förslaget kan användas först efter det att investeringen har färdigställts, kommer man redan vid verkställandet av beskattningen i regel att veta huruvida tidsfristen har iakttagits eller inte. Således är det relativt tydligt om påföljdssystemet tillämpas så att den investeringsgottgörelse som ska beaktas vid beskattningen alltid minskar med påföljdsbeloppet, utan att det uppkommer situationer där ett bolag till exempel skulle bli tvunget att återbetala redan erhållet stöd på grund av dröjsmål.

I 3 mom. i paragrafen föreslås det likaså i enlighet med kris- och omställningsramen att principen orsaka inte betydande skada ska iakttas vid genomförandet av investeringen. Principen orsaka inte betydande skada ska tillämpas i enlighet med kommissionens tillkännagivande om teknisk vägledning om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada inom ramen för förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens (2021/C 58/01). I Finland har Finlands miljöcentral utarbetat anvisningar och bedömningsscheman för DNSH-bedömning som stöd för olika ansökningar i fråga om projekt som finansieras genom programmet för hållbar tillväxt och som bakgrundsmaterial för dem som ansvarar för finansieringsprogrammen. Genom DNSH-bedömning på projektnivå säkerställs det att projekten inte motarbetar till exempel begränsningen av klimatförändringar, övergången till en cirkulär ekonomi eller skyddet av den biologiska mångfalden. Enligt Finlands miljöcentrals webbplats³⁰ kan bedömningsmetoderna användas inte bara för projekt inom ramen för Finlands plan för återhämtning och resiliens, utan också till tillämpliga delar för andra projekt som förutsätter DNSH-bedömning.

²⁹ Avskrivningar enligt plan inleds i regel från den tidpunkt då tillgången tas i drift, se Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani, Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta, 2023, s. 117. Även inom näringsbeskattningen inleds avskrivningen av anläggningstillgångar det år då tillgången tas i drift. Se Andersson, Edward & Penttilä, Seppo, Elinkeinoverolain kommentaari, 2014, s. 563.

³⁰ <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ei-merkittavaa-haittaa-periaate> (på finska).

12 §. Särskilda villkor för förnybar vätgas. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om särskilda villkor för situationer där ett bolags investering gäller produktion av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen. I sådana fall ska skattskyldiga i enlighet med punkt 77 led j i kris- och omställningsramen visa att vätgasen och de vätgasbaserade bränslena produceras från förnybara energikällor i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *direktivet om förnybar energi*, och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

13 §. Särskilda villkor för biodrivmedel. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om särskilda villkor i enlighet med punkt 77 led k i kris- och omställningsramen för situationer där investeringen gäller produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas, biometan eller biomassabränslen. I sådana fall förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse att de bränslen som produceras uppfyller de kriterier för hållbarhet och minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

3 kap. Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser

14 §. Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar som berättigar till investeringsgottgörelse. I 1 mom. 1 punkten i paragrafen föreslås det i enlighet med punkt 81 led d i kris- och omställningsramen att till investeringsgottgörelse berättigar för det första en investering som möjliggör det att de direkta växthusgasutsläppen från en av bolagets industrianläggningar där fossila bränslen används som energikälla eller råvara minskar med minst 40 procent jämfört med situationen före investeringen genom elektrifiering av produktionsprocesser eller övergång till användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen i syfte att ersätta fossila bränslen. Således kan gottgörelse endast beviljas sådana projekt där en minskning av växthusgasutsläppen uppnås genom elektrifiering eller övergång till användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen. Detta innebär att till exempel ett investeringsprojekt där minskningen av växthusgasutsläppen uppnås genom avskiljning av koldioxid inte räknas som ett sådant projekt för utfasning av fossila bränslen för vilket investeringsgottgörelse kan beviljas. När det gäller utfasningen av fossila bränslen inom industrin med hjälp av vätgas eller vätgasbaserade bränslen, gäller det föreslagna 3 kap. endast den del av investeringen som gäller anpassning av produktionsprocessen till användning av vätgas eller vätgasbaserade bränslen. Om en del av investeringen består i att bolaget självt framställer den vätgas som används i produktionsprocessen, ingår inte denna del av investeringen i tillämpningsområdet enligt avsnitt 2.6 i kris- och omställningsramen och 3 kap. i den föreslagna lagen. Investeringar i framställning av vätgas kan i sig dock berättiga till gottgörelse med stöd av avsnitt 2.5.1 i kris- och omställningsramen och 2 kap. i den föreslagna lagen, om de villkor som ställs på investeringen i det kapitlet uppfylls. För det andra kan investeringsgottgörelse beviljas för en investering som i en av bolagets industrianläggningar möjliggör en minskning av energianvändningen i fråga om den understödda verksamheten med minst 20 procent jämfört med situationen före gottgörelsen.

I 2 mom. i den föreslagna paragrafen preciseras det att som växthusgasutsläpp från tiden före investeringen i anläggningen räknas de genomsnittliga växthusgasutsläppen för de fem kalenderår som föregår ansökan om investeringsgottgörelse. I momentet preciseras det vidare i enlighet med den sista meningen i punkt 81 led d i kris- och omställningsramen att det vid verifieringen av minskningen av växthusgasutsläpp enligt 1 mom. 1 punkten ska beaktas även faktiska växthusgasutsläpp från förbränning av biomassa.

När det gäller bedömningen av minskningen av energianvändning ska som energianvändning före investeringen enligt preciseringen i 3 mom. i den föreslagna paragrafen räknas den genomsnittliga energianvändningen under de fem kalenderår som föregår ansökan om investeringsgottgörelse.

I 4 mom. i den föreslagna paragrafen preciseras det dessutom i enlighet med punkt 81 led e i kris- och omställningsramen att investeringar som gäller verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter ska leda till en minskning av växthusgasutsläppen från bolagets anläggning som går längre än de relevanta riktmärken för gratis tilldelning av utsläppsrätter som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447 om fastställande av reviderade riktmärkesvärden för gratis tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2021–2025 i enlighet med artikel 10a.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

15 §. *Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar.* Enligt den föreslagna paragrafen är kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse kostnader för utrustning, maskiner och anläggningar som behövs för elektrifiering, övergång till vätgas eller vätgasbaserade bränslen eller förbättrad energieffektivitet och andra investeringskostnader som hänför sig till sådana investeringar som avses i 14 §. Bestämmelsen om kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelsen i dessa fall grundar sig på punkt 81 led p i kris- och omställningsramen. Det är fråga om ett av de sätt för att beräkna godtagbara kostnader som möjliggörs i led n, o och p i punkt 81 i ramen. Detta beräkningsalternativ valdes vid beredningen särskilt på grund av att det är tydligt att genomföra.

16 §. *Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om särskilda villkor för beviljande av investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar. De särskilda villkoren i 1 och 2 mom. i paragrafen motsvarar de föreslagna villkoren för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi i 11 §. I 1 mom. föreslås det liksom i 11 § 1 mom. att investeringsgottgörelse endast får beviljas i situationer där det har en pådrivande effekt.

I 2 mom. i paragrafen föreslås en tidsfrist för när investeringsprojektet ska vara färdigställt och ett påföljdssystem för förseningar. Detta påföljdssystem motsvarar det system som föreslås i 11 § 2 mom. om investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi.

I 3 mom. i paragrafen föreslås det i enlighet med punkt 81 led f i kris- och omställningsramen att beviljandet av investeringsgottgörelse inte får leda till att bolagets totala produktionskapacitet ökar. I momentets andra mening preciseras det i enlighet med ovannämnda punkt i kris- och omställningsramen att det till sådan ökning av den totala produktionskapaciteten som förhindrar erhållande av investeringsgottgörelse dock inte räknas sådana nödvändiga kapacitetsökningar av tekniska skäl som uppgår till högst två procent jämfört med situationen före investeringen. Syftet med den bestämmelsen i kris- och omställningsramen är att förhindra att den totala produktionskapaciteten ökar till följd av stödet. I situationer där bolagets produktionskapacitet ökar till följd av investeringsprojektet med mer än de två procent som nämns i andra meningen får gottgörelse inte beviljas. Därmed möjliggör det föreslagna momentet inte beviljande av gottgörelse endast för den relativa del av kostnaderna som hänför sig till utfasningen av fossila bränslen eller energieffektivitetsåtgärder inom den befintliga kapaciteten. Bestämmelsen hindrar dock inte bolaget från att samtidigt med den investering som berättigar till gottgörelse genomföra en helt separat investering, i till exempel utvidgning av produktionslokaler.

Kapacitetsökningar kan på det sätt som nämns i bestämmelsen vara nödvändiga av tekniska skäl till exempel i situationer där den utrustning som ska anpassas inte finns i en sådan storlek att det är möjligt att bibehålla exakt samma produktionskapacitet.

I 4 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det i enlighet med punkt 81 led l i kris- och omställningsramen att investeringsgottgörelse inte beviljas för sådana investeringsprojekt som enbart gäller efterlevnaden av tillämpliga unionsnormer. Enligt kris- och omställningsramen avses med unionsnormer i detta sammanhang a) en obligatorisk unionsnorm som anger vilka nivåer som enskilda företag ska uppnå i miljöavseende, med undantag för normer eller mål som fastställs på unionsnivå och som är bindande för medlemsstaterna men inte för enskilda företag, b) skyldigheten att använda bästa tillgängliga teknik enligt definitionen i direktiv 2010/75/EU och att säkerställa att utsläppsnivåerna inte överstiger de som skulle uppnås vid tillämpning av bästa tillgängliga teknik; om de utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik har definierats i genomförandeakter som antas enligt direktiv 2010/75/EU eller enligt andra tillämpliga direktiv, ska de nivåerna tillämpas i detta meddelande; om nivåerna uttrycks i form av ett intervall ska den gräns för vilken den bästa tillämpliga tekniken först uppnås för det berörda företaget vara tillämplig. En motsvarande definition av unionsnormer finns i den allmänna gruppundantagsförordningen. Det har ansetts lagstiftningstekniskt ändamålsenligt att hänvisa till definitionen i den allmänna gruppundantagsförordningen.

17 §. Särskilda villkor för användning av förnybar vätgas. Enligt den föreslagna paragrafen ska bolag som ansöker om investeringsgottgörelse för i detta kapitel avsedda investeringsprojekt som gäller sådan utfasning av fossila bränslen inom industrin som inbegriper användning av förnybar vätgas kunna visa att den vätgas som används produceras från förnybara energikällor i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter. Villkoret motsvarar punkt 81 led g i kris- och omställningsramen.

18 §. Särskilda villkor för användning av förnybara vätgasbaserade bränslen. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om villkoren för ansökan om investeringsgottgörelse för investeringar som gäller sådan utfasning av fossila bränslen inom industrin som inbegriper användning av förnybara vätgasbaserade bränslen. I sådana fall ska bränslena i enlighet med punkt 81 led h i kris- och omställningsramen uppfylla samtliga av följande krav: 1) de är flytande och gasformiga bränslen som härrör från förnybar vätgas vars energiinnehåll härrör från andra förnybara energikällor än biomassa, 2) de uppnår växthusgasutsläppsminskningar under hela livscykeln på minst 70 procent jämfört med en fossil motsvarighet på 94 gram koldioxidkvivalenter per megajoule, och 3) de har producerats i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

4 kap. Investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

19 §. Till investeringsgottgörelse berättigande investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi. Den föreslagna paragrafen innehåller i enlighet med punkt 85 led a i kris- och omställningsramen bestämmelser om investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi i fråga om vilka investeringsgottgörelse kan beviljas. Enligt 1 mom. 1 punkten i paragrafen får investeringsgottgörelse beviljas för investeringar i produktion av relevant utrustning för omställningen till en klimatneutral ekonomi. Med sådan utrustning avses enligt 2 mom. batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysanläggningar och utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid. Den finska språkdräkten i punkt 85 led a led

i i kris- och omställningsramen lyder så här: "nettonolltalousen siirtymisen kannalta olennaisten laitteistojen, varsinkin akkujen, aurinkopaneelien, tuuliturbiinien, lämpöpumppujen, elektrolyysilaitteiden ja hiilidioksidin talteenotto-, hyödyntämis- ja varastointilaitteiden tuotanto". Användningen av ordet *varsinkin* (sv. *i synnerhet*) skulle kunna tolkas som att förteckningen inte är fullständig, utan endast består av exempel. I den engelska versionen av kris- och omställningsramen används ordet *namely*, vilket tyder på att förteckningen ska ses som fullständig. Också andra språkversioner bekräftar att förteckningen är avsedd att vara fullständig (till exempel på svenska är ordalydelsen "det vill säga"). Kommissionen har också informellt bekräftat att förteckningen i kris- och omställningsramen är avsedd att vara fullständig i fråga om den utrustning som kan beviljas stöd. Därmed är även den förteckning över stödberättigande utrustning som föreslås i 2 mom. fullständig, och investeringsgottgörelse får inte beviljas för produktion av annan utrustning.

Enligt 1 mom. 2 punkten i den föreslagna paragrafen får investeringsgottgörelse också beviljas för produktion av nyckelkomponenter som konstruerats och främst används som direkt insatsvara för produktionen av relevant utrustning enligt 1 punkten. Detta förutsätter inte att all produktion vid anläggningen måste bestå av tillverkningen av dessa nyckelkomponenter, men investeringsgottgörelsen får gälla endast den del av investeringskostnaderna som hänför sig till produktionen av dessa nyckelkomponenter. Med nyckelkomponenter avses enligt 3 mom. de komponenter som nämns i bilagan till den föreslagna lagen. Förteckningen i bilagan är uttömmande. Därutöver får investeringsgottgörelse med stöd av 1 mom. 3 punkten också beviljas för produktion eller återvinning av råvaror av avgörande betydelse som är behövliga för produktionen av relevant utrustning och nyckelkomponenter. Med återvinning av råvaror av avgörande betydelse avses även återvinning av råvaror av avgörande betydelse genom materialåtervinning. Liksom i fråga om nyckelkomponenter förutsätts det inte att en understödd anläggning producerar eller återvinner enbart råvaror av avgörande betydelse, men investeringsgottgörelsen får gälla endast den del av investeringskostnaderna som hänför sig till produktion eller återvinning av råvaror av avgörande betydelse.

20 §. *Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringsprojekt inom sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi.* Den föreslagna paragrafen innehåller i enlighet med punkt 85 led f i kris- och omställningsramen bestämmelser om vilka kostnader för investeringsprojekt enligt detta kapitel som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan som grund för investeringsgottgörelse godkännas kostnader som gäller sådana materiella och immateriella tillgångar som krävs för produktion eller återvinning av relevant utrustning, nyckelkomponenter och råvaror av avgörande betydelse. Godtagbara materiella tillgångar är i synnerhet markområden, byggnader, anläggningar, utrustning och maskiner. Med immateriella tillgångar avses i synnerhet patenträttigheter, licenser, know-how och andra motsvarande immateriella rättigheter. För att kostnader som gäller immateriella tillgångar ska kunna godkännas som grund för investeringsgottgörelse, måste de dessutom uppfylla de närmare villkor som föreslås i 2 mom.

21 §. *Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om särskilda villkor för beviljande av investeringsgottgörelse för investeringar enligt 4 kap. Enligt 1 mom. 1 punkten i paragrafen ska bolaget förbinda sig till att investeringen förblir på den plats där investeringen finns i minst fem år efter det att investeringen har färdigställts. Kravet grundar sig på punkt 85 led i i kris- och omställningsramen. Denna tidsfrist på fem år gäller alla bolag oberoende av deras storlek. Den lindrigare tidsfrist på tre år som enligt kris- och omställningsramen kan tillämpas på små och medelstora företag införs således

inte. Kris- och omställningsramen tillåter att man ersätter en anläggning eller utrustning som blivit föråldrad eller gått sönder under denna period, vilket kravet på att investeringen inte ska flyttas inte hindrar. I så fall förutsätts det dock att den ekonomiska verksamhet för vilken investeringsgottgörelse beviljats förblir på den plats där investeringsprojektet finns i minst den föreskrivna femårsperioden. Inget ytterligare stöd får dock beviljas för att ersätta den anläggningen eller utrustningen.

Enligt punkt 85 led j i kris- och omställningsramen måste stödmyndigheten innan stödet beviljas kontrollera de konkreta riskerna för att den produktiva investeringen inte äger rum inom EES. På grund av detta krav föreslås det i 1 mom. 2 punkten i paragrafen som ett villkor för beviljande av investeringsgottgörelse att bolaget kan visa att det finns en sådan konkret risk. I praktiken kan bolaget påvisa denna risk genom att lämna en sådan redogörelse för behovet av stöd och hur det påverkar investerings- eller lokaliseringsbeslutet som förutsätts i bilaga II till kris- och omställningsramen.

Investeringsgottgörelse får inte heller användas för att underlätta omlokalisering av produktionsverksamhet mellan medlemsstater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Därmed föreslås det i 1 mom. 3 punkten som ett villkor för beviljande av investeringsgottgörelse att bolaget förbinder sig att inte till Finland från en annan EES-stat omlokalisera samma eller motsvarande verksamhet som den verksamhet för vilken investeringsgottgörelse söks. På motsvarande sätt föreslås det i 2 mom. att investeringsgottgörelse inte kan beviljas om verksamhet har omlokaliserats till Finland från en annan EES-stat under de två år som föregår ansökan om investeringsgottgörelse. Ovannämnda krav ska bedömas på koncernnivå. De föreslagna bestämmelserna grundar sig på punkt 85 led k i kris- och omställningsramen.

5 kap. Beviljande av investeringsgottgörelse och tillsyn över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljas

22 §. Ansökan om investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om förfarandet vid ansökan om investeringsgottgörelse och om de uppgifter som ska ingå i ansökan. Enligt 1 mom. söks investeringsgottgörelse genom att man innan arbetet i samband med investeringsprojektet börjar lämnar in en ansökan till Finansieringsverket. Ansökan skulle göras på en blankett som Finansieringsverket fastställer. Därutöver föreslås det att Finansieringsverket ska kunna begära övriga uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Enligt förslaget får Finansieringsverket även befogenhet att vid behov meddela närmare föreskrifter om tidsfristen för ansökan om gottgörelse och de uppgifter som ska lämnas i ansökan samt om hur uppgifterna ska lämnas.

23 §. Godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse och om den tid inom vilken ärendet ska behandlas. Enligt kris- och omställningsramen ska beslutet fattas senast den 31 december 2025.

24 §. Beslut om beviljande av investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om innehållet i beslut om beviljande av investeringsgottgörelse. Enligt 1 mom. får det i ett beslut om beviljande av investeringsgottgörelse ingå begränsningar som gäller genomförandet av investeringsprojektet och som är nödvändiga för att säkerställa att villkoren för investeringsprojekt enligt den föreslagna lagen uppfylls.

I 2 mom. i paragrafen föreslås det bestämmelser om de omständigheter som åtminstone ska framgå i ett beslut om beviljande av investeringsgottgörelse. Förteckningen motsvarar de krav på innehållet i statsunderstödsbeslut enligt prövning som ställs i 11 § i statsunderstödslagen

(688/2001). Förteckningen i momentet är inte avsedd att vara uttömmande, utan beslutets innehåll kan bero på karaktären av det investeringsprojekt som stöds, eftersom förutsättningarna för tillämpning varierar mellan olika projekttyper.

25 §. Skyldighet för bolag som är berättigade till investeringsgottgörelse att lämna uppgifter. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om skyldigheten för bolag som är berättigade till investeringsgottgörelse att lämna uppgifter. För tillsynen över villkoren enligt den föreslagna lagen och beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse ska ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse enligt 1 mom. till Finansieringsverket lämna riktiga och tillräckliga uppgifter.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen ska ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse utan dröjsmål underrätta Finansieringsverket om ändringar som påverkar genomförandet av det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas och andra ändringar som påverkar beloppet av gottgörelse. Skyldigheten att lämna uppgifter inbegriper sådana förändringar i omständigheterna som på ett väsentligt sätt påverkar iakttagandet av villkoren för investeringsgottgörelse. Sådana kan bland annat vara förändringar i investeringsprojektets karaktär och omfattning, i tidtabellen för genomförandet av projektet eller i projektets kostnader. Förändringar som påverkar beloppet av gottgörelse kan också vara ändringar i finansieringen av projektet, till exempel andra offentliga stöd som beviljats projektet efter det att investeringsgottgörelsen beviljats.

26 §. Finansieringsverkets tillsynsuppgifter och ändring av beslut om beviljande av investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om Finansieringsverkets tillsynsuppgifter efter det att ansökan har godkänts. Enligt 1 mom. svarar Finansieringsverket för tillsynen över att investeringsprojektet genomförs så att det uppfyller de villkor som ställs på projektet i den föreslagna lagen och i beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse. I 2 mom. föreskrivs det om Finansieringsverkets rätt att utföra granskningar som behövs för tillsynen över investeringsprojekt. Rätten att utföra granskningar motsvarar till sitt innehåll rätten för statsbidragsmyndigheter att utföra granskningar enligt statsunderstödslagen. I den föreslagna paragrafen hänvisas det till bestämmelserna om granskning i statsunderstödslagen.

I 3 mom. i den föreslagna paragrafen finns det bestämmelser om de situationer där Finansieringsverket ska avbryta tillämpningen av ett beslut och fatta beslut om ändring av investeringsgottgörelsen. Enligt den föreslagna momentet finns det fyra situationer där Finansieringsverket ska fatta beslut om ändring av investeringsgottgörelsen. Den föreslagna 1 punkten gäller situationer där bolaget förflyttar en investering i en sektor som är strategisk med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi från den plats där investeringen finns innan fem år har förflutit från det att investeringen färdigställdes. Den föreslagna 2 punkten gäller situationer där bolaget till den plats där en investering i en strategisk sektor finns från en annan EES-stat omlokaliserar samma eller motsvarande verksamhet som den verksamhet som investeringsgottgörelse beviljats för innan två år har förflutit från det att investeringen färdigställdes. I den föreslagna 3 punkten föreskrivs det om situationer där bolaget bryter mot de villkor som i denna lag ställs på det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljats eller mot beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse eller villkoren enligt beslutet. En sådan överträdelse ska vara väsentlig för att den ska innebära en skyldighet att ändra beslutet om investeringsgottgörelse. Enligt den föreslagna 4 punkten ska Finansieringsverket också fatta beslut om ändring av investeringsgottgörelsen om det i det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljats sker någon annan ändring som påverkar beloppet eller användningen av investeringsgottgörelse.

Ett beslut om ändring av investeringsgottgörelsen kan innebära att rätten till investeringsgottgörelse dras tillbaka. Detta är fallet om det i genomförandet av investeringsprojektet sker en sådan förändring att de lagstadgade villkoren för beviljande av gottgörelse inte längre uppfylls. Det kan till exempel vara fråga om en situation där de slutliga kostnaderna för investeringsprojektet som beräknas utgöra grunden för investeringsgottgörelse till följd av en ändring i projektets omfattning underskrider den föreskrivna minimigränsen på 50 miljoner euro. Gottgörelsen kan också dras tillbaka om de villkor enligt kris- och omställningsramen som gäller den plats där investeringen finns inte uppfylls. Ett beslut om ändring av investeringsgottgörelsen kan alternativt innebära att beloppet av investeringsgottgörelse sänks. Detta är till exempel fallet om ett projekt för förnybar energi eller för utfasningen av fossila bränslen eller energieffektivitet inom industrin försenas så att det överskrider tidsfristen för färdigställande på 36 månader eller om de slutliga godtagbara investeringskostnaderna blir mindre än beräknat i ansökningsskedet. Således ska det slutliga beloppet av investeringsgottgörelse fastställas först i det skede då projektet har färdigställts och de slutliga godtagbara kostnaderna är kända. Om de godtagbara kostnaderna överskrider de kostnader som framstälts i ansökningsskedet och som godkänts i beslutet om beviljande av gottgörelse, kan de ändå inte beaktas som en faktor som skulle öka beloppet av investeringsgottgörelse, utan investeringsgottgörelsens maximibelopp är bundet till de investeringskostnader som godkänts genom beslutet om beviljande av gottgörelse.

I 4 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det om den tidsfrist inom vilken ett beslut om ändring av investeringsgottgörelsen ska fattas. Eftersom gottgörelsen kan dras av vid beskattningen under en mycket lång tidsperiod är det inte ändamålsenligt att efterkontrollen av investeringsprojekt skulle täcka hela den tid som avdrag av investeringsgottgörelse vid beskattningen kan omfatta. Därför föreslås det att ett beslut om ändring av investeringsgottgörelsen ska fattas inom sex år från utgången av det kalenderår då investeringsprojektet färdigställts. I samband med beredningen har det bedömts att Finansieringsverket i praktiken under denna tidsperiod har tillgång till den information som kan påverka eventuella beslut om ändring.

27 §. Utlämnande av uppgifter till Skatteförvaltningen. I paragrafen föreslås det bestämmelser om Finansieringsverkets skyldighet att i fråga om avdrag av investeringsgottgörelse och eventuell rättelse av beloppet av investeringsgottgörelse i efterhand till Skatteförvaltningen lämna uppgifter som inverkar på gottgörelsens belopp. Finansieringsverket ska lämna Skatteförvaltningen bolagsspecifika uppgifter om beviljade investeringsgottgörelser, gottgörelsernas maximibelopp och beloppet av godkända och faktiska kostnader inom investeringsprojektet samt uppgift om ändring av ett beslut om investeringsgottgörelse och om andra omständigheter som påverkar investeringsgottgörelsens slutliga belopp och avdrag av gottgörelse, till exempel färdigställande eller eventuell försening av projektet och inverkan av detta på gottgörelsen. Uppgifterna ska lämnas bolagsvis. Om bolaget hör till en koncern ska Finansieringsverket till Skatteförvaltningen bekräfta storleken av det avdrag som de enskilda koncernbolagen är berättigade till.

28 §. Finansieringsverkets rätt att få information av myndigheter. I paragrafen föreslås det bestämmelser om Finansieringsverkets rätt att få information av andra myndigheter. För skötseln av sina uppgifter enligt den föreslagna lagen ska Finansieringsverket oberoende av sekretessbestämmelserna ha rätt att av andra myndigheter få information. Finansieringsverkets rätt att få information är begränsad till information som är nödvändig för skötseln av verkets uppgifter. Paragrafen innehåller en förteckning över den sekretessbelagda information som Finansieringsverket har rätt att få. Enligt den föreslagna 1 punkten har Finansieringsverket rätt att få information om den ekonomiska ställningen för den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse. Enligt den föreslagna 2 punkten har Finansieringsverket rätt att få

information om andra offentliga stöd som den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse har ansökt om eller beviljats. Punkten behövs för att Finansieringsverket ska kunna övervaka kumuleringen av stöd. I den föreslagna 3 punkten föreskrivs det att även andra omständigheter som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iakttas vid beviljandet av investeringsgottgörelse och vid tillsynen över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljas ska omfattas av Finansieringsverket rätt att få information.

29 §. Kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om villkoren för användning av investeringsgottgörelse för sådana projekt som även beviljats annat statligt stöd. Avsikten är inte att helt förhindra att investeringsgottgörelse och annat statligt stöd kumuleras, utan kumulering ska vara möjligt enligt vad som tillåts i kris- och omställningsramen. Kumulering av statligt stöd får inte leda till att det maximala stödbeloppet eller den högsta möjliga stödnivån enligt någon tillämplig bestämmelse överskrids. Det sammanlagda beloppet av statliga stöd får under inga omständigheter överskrida 100 procent av de stödberättigande kostnaderna. I paragrafen föreskrivs det också om bolagets skyldighet att i samband med sin ansökan om investeringsgottgörelse uppgge andra statliga stöd som gäller samma projekt och som bolaget beviljats.

30 §. Sökande av ändring i Finansieringsverkets beslut. I paragrafen föreslås det bestämmelser om sökande av ändring i beslut av Finansieringsverket. Det primära rättsmedlet är enligt 1 mom. begäran om omprövning. I 2 mom. finns det en informativ hänvisning om att lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) tillämpas i fråga om sökande av ändring i förvaltningsdomstol.

I enlighet med kris- och omställningsramen ska stödet vara beviljat före utgången av 2025. Statsstödsrättsligt kan stödet anses ha beviljats den dag då stödmottagaren enligt tillämplig nationell lagstiftning har fått laglig rätt till stödet. Utgångspunkten för investeringsgottgörelse är att den anses ha beviljats den dag då Finansieringsverket fattar beslut om att bevilja ett bolag investeringsgottgörelse. Om Finansieringsverket däremot avslår bolagets ansökan om gottgörelse för att verket bedömer att villkoren för beviljande av investeringsgottgörelse inte uppfylls, har bolaget rätt att söka ändring i detta beslut. Det är mycket sannolikt att ändringssökandet inte skulle hinna slutföras under 2025, utan beslutet skulle meddelas först senare. I en sådan situation kan man tänka sig att bolaget skulle ha fått laglig rätt till investeringsgottgörelse senast när det ursprungliga beslutet om beviljande av gottgörelse fattades, oberoende av när det egentliga beslutet med anledning av ändringssökandet, genom vilket frågan avgörs, meddelas. Eftersom frågan har en avsevärd inverkan på bolagets effektiva möjligheter att söka ändring har det ansetts nödvändigt att utfärda uttryckliga bestämmelser om detta.

Därmed föreskrivs det i 3 och 4 mom. i den föreslagna paragrafen om inverkan av ändringssökande på tidpunkten för beviljande av investeringsgottgörelse i en situation där Finansieringsverket avslagit bolagets ansökan om investeringsgottgörelse eller investeringsgottgörelse beviljats till ett mindre belopp än vad bolaget ansökte om, och beslutet med anledning av begäran om omprövning eller ändringssökandet ändras till bolagets fördel. I så fall ska investeringsgottgörelsen anses ha beviljats den dag då Finansieringsverket fattade det beslut som begäran om omprövning eller ändringssökandet gällde. Samma princip ska iakttas både i situationer där det ursprungliga beslutet ändras direkt med anledning av ändringssökandet och i situationer där den myndighet där ändring söktes upphäver det ursprungliga beslutet och återförvisar ärendet för ny behandling.

6 kap. Avdrag av investeringsgottgörelse vid beskattningen

31 §. Avdrag och periodisering av investeringsgottgörelse. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om den tid inom vilken investeringsgottgörelsen ska dras av. Efter det att investeringen har färdigställts kan hela investeringsgottgörelsen som snabbast användas på tio år, eftersom högst tio procent av det totala beloppet av investeringsgottgörelse kan användas varje skatteår. Gottgörelsen ska dock användas inom 20 år, varefter den inte längre går att använda. Den föreslagna användningstiden på 20 år beräknas från det första skatteår för bolaget som börjar under kalenderåret 2028. Om investeringen färdigställs först efter detta skatteår, får investeringsgottgörelse dras av första gången det skatteår som investeringen färdigställs. I sådana fall blir den maximala tiden för att använda investeringsgottgörelsen kortare än 20 år, eftersom den tiden i vilket fall som helst räknas från det första skatteår som börjar under kalenderåret 2028. Därmed kan investeringsgottgörelsen i vilket fall som helst användas sista gången senast det skatteår som börjar under kalenderåret 2047. Investeringsgottgörelsen dras av från den samfundsskatt som ska debiteras av bolaget efter avräkning av utländsk skatt. Avdraget förutsätter att bolaget yrkar på ett belopp i euro, eftersom bolaget i vissa situationer kan bli tvunget att betala tilläggsskatt enligt minimiskattelagen på grund av att gottgörelsen dras av. Således är det inte fråga om ett skatteavdrag som görs automatiskt på tjänstens vägnar, utan avdraget ska alltid grunda sig på ett dispositivt yrkande av bolaget.

32 §. Beskattningsförfarande vid avdrag av investeringsgottgörelse. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om beskattningsförfarandet vid avdrag av investeringsgottgörelse. I 1 mom. föreslås det att ett yrkande på avdrag av investeringsgottgörelse ska framställas skriftligt. Det föreslås ingen uttrycklig tidsfrist för framställandet av yrkandet i paragrafen, utan yrkandet kan framställas i skattedeklarationen eller först genom ett yrkande på rättelse av beskattningen inom de tidsfrister som allmänt iakttas i beskattningsförfarandet. Om bolagets beskattning senare rättas så att den skatt som bolaget ska betala ökar, ska bolaget ha möjlighet att genom ett rättelseyrkande begära att investeringsgottgörelse dras av till ett större belopp än vad bolaget ursprungligen hade yrkat på. I 2 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det att lagen om beskattningsförfarande tillämpas på behandlingen av investeringsgottgörelse vid Skatteförvaltningen. I 3 mom. föreskrivs det vidare att Skatteförvaltningen rättar bolagets beskattning med anledning av ett beslut av Finansieringsverket som leder till att beloppet av investeringsgottgörelse ändras i efterhand. I Finansieringsverkets beslut om ändring av investeringsgottgörelsen söks ändring på samma sätt som i andra beslut som Finansieringsverket meddelat med stöd av den föreslagna lagen. Det ändringssökande som gäller beslut om rättelse av beskattningen kan därmed enbart gälla ett korrekt verkställande av beskattningen, inte riktigheten i Finansieringsverkets beslut i sig. Enligt förslaget får beslut om rättelse trots tidsfristerna i 55 § 2 mom. och 56 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande fattas inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket Finansieringsverket fattade det aktuella beslutet om ändring av investeringsgottgörelsen. Beslut om rättelse får fattas trots att ändring har sökts i Finansieringsverkets beslut. Utgångspunkten för investeringsgottgörelse är att beloppet av gottgörelse inte överskrider beloppet av bolagets samfundsskatt. För att säkerställa att denna princip iakttas föreskrivs det i 4 mom. i den föreslagna paragrafen om situationer där beloppet av bolagets inkomstskatt minskar med anledning av en ändring i bolagets beskattning. I sådana fall ska Skatteförvaltningen rätta bolagets beskattning så att det maximala beloppet av den investeringsgottgörelse som dras av högst motsvarar beloppet av bolagets inkomstskatt.

7 kap. Särskilda bestämmelser

33 §. Uppskjuten skattefordran som redovisats på grundval av investeringsgottgörelse i fråga om minimiskatt för stora koncerner. I den föreslagna paragrafen förtydligas behandlingen av uppskjutna skattefordringar som eventuellt redovisas på grundval av beviljad investeringsgottgörelse vid beskattningen enligt lagen om minimiskatt för stora koncerner.

Enligt 9 kap. 1 § 2 mom. i lagen om minimiskatt för stora koncerner ska vid övergången till att omfattas av minimiskatten alla uppskjutna skattefordringar i allmänhet beaktas, även om det är fråga om en post som enligt reglerna om minimiskatt vanligtvis undantas från beräkningen. Enligt 6 mom. i den paragrafen tillämpas dock inte 2 mom. på fordringar som uppkommit i vissa transaktioner. I den föreslagna bestämmelsen preciseras det att uppskjutna skattefordringar som eventuellt redovisats på grundval av investeringsgottgörelse enligt den föreslagna lagen ska betraktas som fordringar enligt ovannämnda 6 mom., vilka inte kan beaktas vid minimibeskattningen.

34 §. Ikraftträdande. I 1 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det om lagens ikraftträdande. Det föreslås att lagen träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning, efter det att kommissionen har godkänt det statliga stödet.

I 2 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs det att lagen redan får tillämpas på ansökningar om investeringsgottgörelse som har lämnats in den dag då regeringens proposition överlämnades (den 19 december 2024) eller därefter. I enlighet med kris- och omställningsramen ska investeringsgottgörelse ha beviljats före utgången av 2025, vilket innebär att den tid som återstår för att lämna in och behandla ansökningarna är kort. Därför är avsikten att investeringsgottgörelse ska kunna sökas så snart som möjligt efter det att regeringens proposition har överlämnats. Eftersom stöd söks på en blankett som Finansieringsverket fastställer, förutsätter ansökan om gottgörelse dock att Finansieringsverket har öppnat ansökan om skattegottgörelse. Det är dock skäl att beakta att vid tidpunkten för lämnandet av regeringspropositionen pågår fortfarande diskussioner med kommissionen om huruvida det statliga stödet kan godtas. Det är möjligt att kommissionen till följd av diskussionerna ännu kräver ändringar i lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar. Dessa ändringar kan också påverka villkoren för beviljande av stöd. Beslut om investeringsgottgörelse kan inte fattas förrän kommissionen har godkänt det statliga stödet och lagarna har trätt i kraft.

Bilaga. Bilagan till den föreslagna lagen innehåller en uttömmande förteckning över de komponenter som med tanke på produktionen av relevant utrustning för omställningen till en klimatneutral ekonomi betraktas som nyckelkomponenter.

7.2 Lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

3 §. Finansieringsverkets uppgifter. Innovationsfinansieringsverket Business Finland ska på ansökan bevilja ett bolag den skattegottgörelse som föreskrivs i den föreslagna lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (lagen om skattegottgörelse för investeringar). Den lagen innehåller närmare bestämmelser om bedömningen av villkoren för gottgörelse, förfarandet vid beslutsfattandet och utbetalningen. Enligt förslaget fogas det till 3 § i denna lag en bestämmelse med stöd av vilken stödmyndighetens uppgifter enligt lagen om skattegottgörelse för investeringar ska skötas av Finansieringsverket.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I propositionen föreslås att Finansieringsverket ska kunna ge närmare föreskrifter om tidsfristen för ansökan om investeringsgottgörelse, om de uppgifter som ska lämnas i ansökan samt om hur ansökan ska lämnas in. Det är fråga om sådana tekniska detaljer som det inte är ändamålsenligt att reglera i lag eller förordning.

9 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid den tidpunkt som anges i den förordning som utfärdas av statsrådet. Statsrådets förordning om lagarnas ikraftträdande bör utfärdas omedelbart efter att lagarna har godkänts och stadfästs och kommissionen på behörigt sätt har underrättats om det statliga stöd som de föreslagna lagarna omfattar och det har säkerställts att stödsystemet är förenligt med gemenskapslagstiftningen. Säkerställande av efterlevnaden av EU:s bestämmelser om statliga stöd innan lagen träder i kraft anses vara ett sådant särskilt skäl enligt 79 § i grundlagen som medför att tidpunkten för ikraftträdandet kan föreskrivas genom förordning av statsrådet.

Lagarna föreslås emellertid kunna tillämpas redan på ansökningar om investeringsgottgörelse som lämnats på dagen för överlämnandet av regeringspropositionen 19 december 2024 eller därefter. Detta är nödvändigt med tanke på den korta giltighetstiden för kris- och omställningsramen. Ansökan ska dock lämnas in på en blankett som Finansieringsverket fastställer, vilket innebär att ansökan om investeringsgottgörelse i praktiken förutsätter att Finansieringsverket öppnar ansökan om gottgörelse. Beslut om investeringsgottgörelse kan ändå inte fattas förrän kommissionen har godkänt det statliga stödet och lagarna har trätt i kraft.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Enligt regeringens proposition om grundlagen utgör särskilda skäl främst reglering som gäller tekniska och mindre detaljer och som inte förknippas med utövning av någon betydande prövningsrätt. Dessutom kan särskilda skäl som hänför sig till regleringsobjektet kräva antagande av bestämmelser som ändras ofta och snabbt.

Enligt 22 § 5 mom. i den föreslagna lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi får Finansieringsverket meddela närmare föreskrifter om tidsfristen för ansökan om gottgörelse och de uppgifter som ska lämnas i ansökan samt om hur uppgifterna ska lämnas.

Bemyndigandet enligt bestämmelsen att utfärda rättsnormer på lägre nivå föreslås vara noga avgränsat på det sätt som beskrivs, de föreskrifter som Finansieringsverket meddelar ska vara av väsentlig teknisk karaktär och regleringens betydelse i sak förutsätter inte att det föreskrivs om ärendet i lag eller förordning. Bemyndigandebestämmelsen ska anses uppfylla de krav som ställs på delegering av rättsakter i 80 § 2 mom. i grundlagen och kan enligt regeringens uppfattning godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt 79 § 3 mom. i grundlagen ska det framgå av lagen när den träder i kraft. Av särskilda skäl kan det i lagen föreskrivas att tidpunkten för ikraftträdande föreskrivs genom förordning. I grundlagsutskottets praxis har det bland annat ansetts som ett sådant särskilt skäl som avses i 79 § 3 mom. i grundlagen att lagens ikraftträdande har samband med EG-lagstiftningens ikraftträdande (se t.ex. GrUU 36/2010 rd, GrUU 21/2007 rd, s. 2, GrUU 46/2006 rd, s. 3/II och GrUU 41/2006 rd, s. 4/I). I grundlagsutskottets utlåtanden GrUU 36/2010 rd och GrUU 21/2007 rd ansågs det att tidpunkten för lagens ikraftträdande kunde föreskrivas genom förordning när det gällde statligt stöd som kommissionen ska underrättas om och vars ikraftträdande förutsatte kommissionens godkännande. Förslaget om reglering av tidpunkten för lagens ikraftträdande genom statsrådets förordning motsvarar denna praxis i grundlagsutskottet och påverkar enligt

regeringens uppfattning inte ordningsföljden för behandlingen av lagförslagen. På ovannämnda grunder kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om bolags rätt till gottgörelse för kostnaderna för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (*investeringsgottgörelse*). Investeringsgottgörelsen dras av från den inkomstskatt som beräknas för bolaget med stöd av inkomstskattelagen (1535/1992) innan skatten debiteras.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *stora investeringar* sådana investeringsprojekt som gäller en viss anläggning och i fråga om vilka de investeringskostnader som utgör en godtagbar grund för investeringsgottgörelse uppgår till minst 50 miljoner euro,

2) *bolag* aktiebolag eller andelslag som är allmänt skattskyldiga i Finland samt samfund som är begränsat skattskyldiga i Finland och som för bedrivande av näringsverksamhet i Finland har ett fast driftställe enligt 13 a § i inkomstskattelagen,

3) *koncern* bolag som är i koncerngemenskap med varandra så att det ena bolaget utövar bestämmande inflytande över det andra bolaget eller ett tredje subjekt ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över bägge bolag på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995),

4) *lagring av el* att den slutliga elanvändningen förläggs till en senare tidpunkt än produktionstillfället, eller att elenergin omvandlas till en lagringsbar energiform, med tillhörande lagring av denna energi och därpå följande återomvandling av den till elenergi,

5) *lagring av värme* att den slutliga värmeenergianvändningen förläggs till en senare tidpunkt än produktionstillfället, eller att elenergin eller värmeenergin omvandlas till en lagringsbar energiform, med tillhörande lagring av denna energi och vid behov därpå följande omvandling eller återomvandling av den till värmeenergi för slutlig användning (uppvärmning eller kylning),

6) *förnybara vätgasbaserade bränslen* flytande och gasformiga bränslen som härrör från sådan förnybar vätgas vars energiinnehåll härrör från andra förnybara energikällor än biomassa,

7) *principen orsaka inte betydande skada* den princip om att inte orsaka betydande skada som avses i artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens,

8) *arbetets början* inledandet av bygg- och anläggningsarbetena i samband med investeringen eller det första rättsligt bindande åtagandet att beställa utrustning eller ett annat åtagande som gör investeringen oåterkallelig, beroende på vilket som inträffar först, dock inte köp av mark och förberedande arbete, som att utverka tillstånd och utföra preliminära genomförbarhetsstudier,

9) *råvaror av avgörande betydelse* sådana råvaror av avgörande betydelse som avses i bilaga IV till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, nedan *den allmänna gruppundantagsförordningen*,

10) *anläggningar*

a) i fråga om verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter en sådan fast, teknisk enhet som avses i artikel 3 e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG,

b) i fråga om verksamhet som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter en sådan teknisk enhet som är jämförbar med en i underpunkt a avsedd fast, teknisk enhet,

11) *industrieanläggningar* sådana i 10 punkten avsedda anläggningar där den huvudsakliga verksamheten är en industriell process.

3 §

Investeringar som berättigar till investeringsgottgörelse

Rätten till investeringsgottgörelse enligt denna lag beviljas på ansökan bolag som i Finland genomför en stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi och som uppfyller villkoren enligt denna lag, i något av följande:

- 1) produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi,
- 2) utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser, eller
- 3) sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi.

4 §

Avgränsning av tillämpningsområdet för investeringsgottgörelse

Ett bolag är inte berättigat till investeringsgottgörelse, om

1) bolaget eller den koncern som bolaget hör till är ett sådant företag i svårigheter som avses i kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (2014/C 249/01),

2) bolaget eller den koncern som bolaget hör till är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden,

3) bolaget eller den koncern som bolaget hör till är ett kreditinstitut eller något annat finansiellt institut,

4) bolaget, den koncern som bolaget hör till eller den ägare som utövar faktiskt bestämmande inflytande över bolaget eller koncernen finns på Europeiska unionens sanktionsförteckning.

5 §

Allmänna villkor för investeringskostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse

Investeringskostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är sådana skäligen kostnader som har uppstått till följd av anskaffning av anläggningstillgångar och som ett resultat av ett gottgörelseberättigat bolags investeringsprojekt under den tid som projektet pågår, som betalats av ett sådant bolag och som i bolagets bokföring redovisats som tillgång i anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna.

Som grund för investeringsgottgörelse godkänns endast kostnader som uppstått till följd av sådana anskaffningar och arbeten i fråga om vilka en skriftlig beställning har gjorts eller ett skriftligt avtal ingåtts efter inlämnandet av ansökan om gottgörelse. En anskaffning som beställts för ett investeringsprojekt innan ansökan om gottgörelse har lämnats kan godkännas endast om det i beställningsavtalet eller köpebrevet ingår ett villkor om att anskaffningen återgår om beslutet om investeringsgottgörelse är nekande. Kostnaderna är även i detta fall godtagbara först från den dag då ansökan om gottgörelse lämnades.

Av kostnaderna för anskaffningar som gjorts hos en part som på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande är i intressegemenskap med det bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse godkänns endast den del som bolaget kan visa att motsvarar självkostnadspriset. På anskaffningar från parter som är i intressegemenskap med det bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse tillämpas vad som i 6 § föreskrivs om investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse.

6 §

Investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse

Investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse är

- 1) löner,
- 2) allmänna kostnader,
- 3) representationsutgifter,
- 4) räntor och andra finansieringskostnader,
- 5) avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992),
- 6) avsättningar med tanke på kostnader,
- 7) resekostnader som ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse betalat eller ersatt,
- 8) mervärdesskatter som ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse betalat som en del av anskaffningspriset för varor eller tjänster.

7 §

Beloppet av investeringsgottgörelse

Beloppet av investeringsgottgörelse är 20 procent av de investeringskostnader som godkänns som grund för investeringsgottgörelsen.

Investeringsgottgörelsens maximala belopp är 150 miljoner euro per bolag.

Om bolaget hör till en koncern, beräknas investeringsgottgörelsens maximala belopp på koncernnivå.

Investeringsgottgörelse beviljas till ett lägre belopp än vad som anges ovan i denna paragraf, om beviljande av full investeringsgottgörelse skulle leda till att de maximigränser enligt 29 § som gäller kumulering av statligt stöd överskrids.

8 §

Behörig myndighet

Innovationsfinansieringsverket Business Finland (Finansieringsverket) beslutar om beviljande av investeringsgottgörelse och svarar för tillsynen över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljats och för andra uppgifter som hänför sig till beviljandet av gottgörelse och tillsynen över investeringsprojekt. Skatteförvaltningen sköter uppgifter som hänför sig till förfarandet för att dra av investeringsgottgörelse.

2 kap.

Investeringar i produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi

9 §

Investeringsprojekt som hänför sig till produktion eller lagring av energi och som berättigar till investeringsgottgörelse

Till investeringsgottgörelse berättigar sådana investeringsprojekt som hänför sig till produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi och som gäller

1) produktion av energi från förnybara energikällor enligt definitionen i artikel 2 led 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *direktivet om förnybar energi*, inklusive produktion av förnybar vätgas och förnybara vätgasbaserade bränslen, men inte elproduktion,

2) lagring av el eller lagring av värme,

3) lagring av förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas, biometan och biomassabränslen i vilka det innehåll som lagras till minst 75 procent på årsnivå kommer från en direkt ansluten produktionsanläggning för förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas eller biomassabränslen.

10 §

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är kostnaderna för ett sådant investeringsprojekt som avses i 9 § till den del som kostnaderna gäller byggande av ny kapacitet eller uppgradering av ett kraftverks kapacitet.

Om investeringsprojektet gäller uppgradering av ett kraftverks kapacitet, utgör endast sådana tilläggskostnader som hänför sig till den uppgraderade kapaciteten kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse.

11 §

Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi

Investeringsgottgörelse beviljas endast sådana investeringsprojekt som bolaget inte skulle genomföra eller som det skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt utan gottgörelsen.

Den anläggning eller utrustning som är föremål för den investering som investeringsgottgörelsen gäller ska vara färdigställd och i drift inom 36 månader från den dag då investeringsgottgörelsen beviljades. Om tidsfristen på 36 månader inte iakttas, ska beloppet av den investeringsgottgörelse som på grundval av investeringsprojektet i fråga har beviljats bolaget minskas med en procent av det beviljade beloppet för varje månad som överskrider

tidsfristen på 36 månader. Beloppet av investeringsgottgörelse minskas ändå inte, om bolaget visar att orsaken till förseningen inte beror på bolaget, att den inte kunde förutses och att bolaget inte skulle ha kunnat undvika den genom att iaktta tillbörlig aktsamhet.

Beviljande av investeringsgottgörelse förutsätter att principen orsaka inte betydande skada iaktas vid genomförandet av investeringsprojektet.

12 §

Särskilda villkor för förnybar vätgas

Om investeringsprojektet gäller produktion av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse dessutom att vätgasen och de vätgasbaserade bränslena produceras från förnybara energikällor i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

13 §

Särskilda villkor för biodrivmedel

Om investeringsprojektet gäller produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas, biometan eller biomassabränslen, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse dessutom att de bränslen som produceras uppfyller de kriterier för hållbarhet och minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

3 kap.

Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser

14 §

Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar som berättigar till investeringsgottgörelse

Till investeringsgottgörelse berättigar ett investeringsprojekt som möjliggör åtminstone ett av följande:

1) de direkta växthusgasutsläppen från en av bolagets industrianläggningar där fossila bränslen används som energikälla eller råvara minskar med minst 40 procent jämfört med situationen före investeringen genom elektrifiering av produktionsprocesser eller övergång till användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen i syfte att ersätta fossila bränslen,

2) energianvändningen minskar i fråga om den verksamhet som investeringsgottgörelsen gäller med minst 20 procent jämfört med situationen före gottgörelsen i en av bolagets industrianläggningar.

Minskningen av direkta växthusgasutsläpp enligt 1 mom. 1 punkten mäts på basis av de genomsnittliga direkta växthusgasutsläppen för de fem kalenderår som föregår ansökan om investeringsgottgörelse. Vid verifieringen av minskningen av direkta växthusgasutsläpp ska även faktiska växthusgasutsläpp från förbränning av biomassa beaktas.

Minskningen av energianvändning enligt 1 mom. 2 punkten mäts på basis av den genomsnittliga faktiska energianvändningen under de fem kalenderår som föregår ansökan om investeringsgottgörelse.

I fråga om investeringar som gäller verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter ska investeringen leda till en minskning av växthusgasutsläppen från bolagets industrianläggning som går längre än de relevanta riktmärken för gratis tilldelning av utsläppsrätter som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447 om fastställande av reviderade riktmärkesvärden för gratis tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2021–2025 i enlighet med artikel 10a.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

15 §

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är kostnader för utrustning, maskiner och anläggningar som behövs för elektrifiering, övergång till vätgas eller vätgasbaserade bränslen eller förbättrad energieffektivitet och andra investeringskostnader som hänför sig till sådana investeringsprojekt som avses i 14 §.

16 §

Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar

Investeringsgottgörelse beviljas endast sådana investeringsprojekt som bolaget inte skulle genomföra eller som det skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt utan gottgörelsen.

Den anläggning eller utrustning som är föremål för den investering som investeringsgottgörelsen gäller ska vara färdigställd och i drift inom 36 månader från den dag då investeringsgottgörelsen beviljades. Om tidsfristen på 36 månader inte iakttas, ska beloppet av den investeringsgottgörelse som på grundval av investeringsprojektet i fråga har beviljats bolaget minskas med en procent av det beviljade beloppet för varje månad som överskrider tidsfristen på 36 månader. Beloppet av investeringsgottgörelse minskas ändå inte, om bolaget visar att orsaken till förseningen inte beror på bolaget, att den inte kunde förutses och att bolaget inte skulle ha kunnat undvika den genom att iakttä tillbörlig aktsamhet.

Investeringsgottgörelse får inte användas för att öka bolagets totala produktionskapacitet. Till sådan ökning räknas dock inte sådana nödvändiga kapacitetsökningar av tekniska skäl som uppgår till högst två procent jämfört med situationen före beviljandet av investeringsgottgörelse.

Investeringsgottgörelse beviljas inte för investeringar som enbart gäller efterlevnaden av tillämpliga unionsnormer. Med tillämpliga unionsnormer avses i detta moment unionsnormer enligt artikel 2 led 102 i den allmänna gruppundantagsförordningen.

17 §

Särskilda villkor för användning av förnybar vätgas

Om investeringsprojektet gäller sådan utfasning av fossila bränslen inom industrin som inbegriper användning av förnybar vätgas, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse att den vätgas som används produceras från förnybara energikällor i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

18 §

Särskilda villkor för användning av förnybara vätgasbaserade bränslen

Om investeringen gäller sådan utfasning av fossila bränslen inom industrin som inbegriper användning av förnybara vätgasbaserade bränslen, ska dessa bränslen uppfylla samtliga av följande krav:

- 1) de är flytande och gasformiga bränslen som härrör från förnybar vätgas vars energiinnehåll härrör från andra förnybara energikällor än biomassa,
- 2) de uppnår växthusgasutsläppsminskningar under hela livscykeln på minst 70 procent jämfört med en fossil motsvarighet på 94 gram koldioxidekvivalenter per megajoule, och
- 3) de har producerats i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

4 kap.

Investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

19 §

Till investeringsgottgörelse berättigande investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

Till investeringsgottgörelse berättigar investeringsprojekt inom sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi, om de gäller

- 1) produktion av relevant utrustning för omställningen till en klimatneutral ekonomi,
- 2) produktion av nyckelkomponenter som konstruerats och främst används som direkt insatsvara för produktionen av den utrustning som anges i 1 punkten, eller
- 3) produktion eller återvinning av råvaror av avgörande betydelse som är behövliga för produktionen av den utrustning och de nyckelkomponenter som anges i 1 och 2 punkten.

Med relevant utrustning för omställningen till en klimatneutral ekonomi avses i 1 mom. 1 punkten batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysanläggningar och utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid.

Med nyckelkomponenter avses i 1 mom. 2 punkten de komponenter som nämns i bilagan.

20 §

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringsprojekt inom sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är sådana kostnader för ett investeringsprojekt som gäller materiella tillgångar, till exempel mark, byggnader, anläggningar, utrustning och maskiner, och immateriella tillgångar, till exempel patenträttigheter, licenser, know-how eller andra immateriella rättigheter, som krävs för produktion eller återvinning av de nyttigheter som avses i 19 §.

För att immateriella tillgångar ska räknas som kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse måste de

- 1) förbli förknippade med det område där investeringsprojektet genomförs och inte överförs till andra områden,

- 2) huvudsakligen användas i den anläggning som tar emot investeringsgottgörelse,
- 3) kunna skrivas av,
- 4) ha förvärvats på marknadsvillkor från tredje part som inte har någon anknytning till bolaget,
- 5) tas upp i tillgångarna för det bolag som ansöker om investeringsgottgörelse, och
- 6) förbli förknippade med det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas i minst fem år.

21 §

Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

Beviljande av investeringsgottgörelse förutsätter att

1) investeringen förblir på den plats där investeringen finns i minst fem år efter det att investeringen har färdigställts,

2) det finns en konkret risk för att investeringen inte genomförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3) bolaget eller den koncern som bolaget hör till inte under en period som börjar med det att investeringsgottgörelse söks och slutar två år efter det att investeringsprojektet har färdigställts omlokaliseras till Finland från en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samma eller motsvarande produktionsverksamhet som den verksamhet som investeringsgottgörelse beviljas för.

Investeringsgottgörelse beviljas inte om bolaget eller den koncern som bolaget hör till under de två år som föregår ansökan om investeringsgottgörelse har till Finland från en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet omlokaliserat samma eller motsvarande produktionsverksamhet som den verksamhet i fråga om vilken investeringsgottgörelse söks.

5 kap.

Beviljande av investeringsgottgörelse och tillsyn över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljas

22 §

Ansökan om investeringsgottgörelse

Investeringsgottgörelse söks hos Finansieringsverket innan arbetets början i samband med investeringsprojektet.

Den som ansöker om investeringsgottgörelse ska för att ärendet ska kunna avgöras lämna riktiga och tillräckliga uppgifter. Ansökan ska göras på en blankett som Finansieringsverket fastställer. Ansökan ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

1) bolagets namn och storlek, kontaktuppgifter och hemort, företags- och organisationsnummer och en utredning om namnteckningsrätt,

2) en beskrivning av investeringsprojektet, inklusive investeringsgottgörelsens ändamål enligt denna lag samt projektets mål, sättet att genomföra projektet och datum då projektet inleds och avslutas,

3) en kostnadskalkyl och finansieringsplan för projektet,

4) beloppet av investeringsgottgörelse som söks,

5) i fråga om sådana investeringsprojekt som avses i 2 och 3 kap. en bedömning av investeringsgottgörelsens betydelse för genomförandet av projektet, inklusive en lönsamhetskalkyl för investeringsprojektet utan gottgörelse och med gottgörelse,

6) behövliga uppgifter och utredningar om att villkoren för beviljande av investeringsgottgörelse enligt denna lag uppfylls för investeringen,

7) de uppgifter som enligt 29 § 5 mom. krävs i fråga om kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd,

8) andra än i 1–7 punkten avsedda uppgifter som förutsätts av den behöriga myndigheten och som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

Om investeringsgottgörelse söks för i 4 kap. avsedda investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi, ska de uppgifter som krävs i bilaga II till Europeiska kommissionens meddelande om en tillfällig kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03), nedan *kris- och omställningsramen*, ingå i ansökan om investeringsgottgörelse, med undantag av uppgifter som endast gäller stöd enligt punkt 86 i kris- och omställningsramen.

På Finansieringsverkets begäran ska den som ansöker om investeringsgottgörelse dessutom lämna övriga uppgifter och handlingar som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

Finansieringsverket får meddela närmare föreskrifter om tidsfristen för ansökan om gottgörelse och de uppgifter som ska lämnas i ansökan samt om hur uppgifterna ska lämnas.

23 §

Godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse

Finansieringsverket godkänner ansökan om investeringsgottgörelse och fastställer det maximala beloppet av gottgörelse och de investeringskostnader som berättigar till gottgörelse, om villkoren enligt denna lag uppfylls.

Finansieringsverket ska innan det beviljar investeringsgottgörelse för en investering enligt 4 kap. kontrollera att det finns en konkret risk för att investeringen inte genomförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att det inte finns en risk för att verksamheten omlokaliseras inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Investeringsgottgörelsen ska beviljas senast den 31 december 2025.

24 §

Beslut om beviljande av investeringsgottgörelse

I ett beslut om beviljande av investeringsgottgörelse får det ingå villkor och begränsningar som gäller det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas och som är nödvändiga för att säkerställa att villkoren för beviljande av investeringsgottgörelse enligt denna lag uppfylls.

Av beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse ska det dessutom på ett sådant sätt som ett tillbörligt genomförande av det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas samt tydligheten i fråga om det gottgörelseberättigade bolagets rättigheter och skyldigheter förutsätter framgå

1) godtagbara investeringskostnader inom det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas,

2) gottgörelsens maximibelopp av de godtagbara investeringskostnaderna inom det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas,

3) bolagets skyldighet att lämna upplysningar om hur det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas framskrider och genomförs samt när upplysningarna ska lämnas,

4) andra grunder för beviljande av gottgörelse och för kontroll av och tillsyn över investeringsprojekt.

25 §

Skyldighet för bolag som är berättigade till investeringsgottgörelse att lämna uppgifter

För tillsynen över att villkoren enligt denna lag och beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse iakttas ska ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse till Finansieringsverket lämna riktiga och tillräckliga uppgifter.

Ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse ska utan dröjsmål underrätta Finansieringsverket om ändringar som påverkar genomförandet av det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas och andra ändringar som påverkar beloppet av gottgörelse.

26 §

Finansieringsverkets tillsynsuppgifter och ändring av beslut om beviljande av investeringsgottgörelse

Finansieringsverket utövar tillsyn över att investeringsprojektet uppfyller de villkor enligt denna lag och beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse som ställs på projektet.

För tillsynen över investeringsprojekt har Finansieringsverket rätt att utföra behövliga granskningar som gäller gottgörelsemottagarens ekonomi och verksamhet. På Finansieringsverkets rätt att bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att utföra granskningar, rätt att bistås av en utomstående sakkunnig vid granskningar, utförande av granskning och rätt att få handräckning vid utförandet av tillsyns- och granskningsuppgifter enligt denna lag tillämpas 16–18 § i statsunderstödslagen (688/2001).

Finansieringsverket ska fatta beslut om ändring av investeringsgottgörelsen, om

1) bolaget förflyttar en investering i en sektor som är strategisk med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi från den plats där investeringen finns innan fem år har förflutit från det att investeringen färdigställdes,

2) bolaget till den plats där en investering i en strategisk sektor finns omlokaliserar samma eller motsvarande verksamhet som den verksamhet som investeringsgottgörelse beviljats för innan två år har förflutit från det att investeringen färdigställdes,

3) bolaget väsentligt bryter mot de villkor som i denna lag ställs på det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljats eller mot beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse eller villkoren enligt beslutet, eller

4) det i det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljats sker någon annan väsentlig ändring som påverkar beloppet eller användningen av investeringsgottgörelse.

Ett beslut om ändring av investeringsgottgörelsen ska fattas senast inom sex kalenderår från utgången av det år då investeringsprojektet färdigställts.

27 §

Utlämnande av uppgifter till Skatteförvaltningen

Finansieringsverket ska för tillsynen över avdrag av investeringsgottgörelse lämna Skatteförvaltningen bolagsspecifika uppgifter om beviljade investeringsgottgörelser, gottgörelsernas belopp och beloppet av godkända och faktiska kostnader inom investeringsprojektet samt uppgift om ändring av ett beslut om investeringsgottgörelse och om andra omständigheter som påverkar investeringsgottgörelsens slutliga belopp och avdrag av gottgörelse.

28 §

Finansieringsverkets rätt att få information av myndigheter

Finansieringsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få information rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter få sådan information som är nödvändig för skötseln av verkets uppgifter och som gäller

- 1) den ekonomiska ställningen för den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse,
- 2) offentliga stöd för den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse,
- 3) andra omständigheter som gäller den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse och som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iakttas vid beviljandet av investeringsgottgörelse och vid tillsynen över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljas.

29 §

Kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd

Investeringsgottgörelse får beviljas också för investeringsprojekt som beviljats annat statligt stöd, om detta statliga stöd gäller andra stödberättigande kostnader än de stödberättigande kostnader som investeringsgottgörelsen gäller.

Investeringsgottgörelse får beviljas också för investeringsprojekt som beviljats annat statligt stöd för samma stödberättigande kostnader, förutsatt att en sådan kumulering av statligt stöd inte leder till att det maximala stödbeloppet eller den högsta möjliga stödnivån enligt någon tillämplig bestämmelse överskrids.

Investeringsgottgörelse för investeringsprojekt som gäller produktion av förnybar energi eller lagring av energi enligt 2 kap. får dock inte beviljas för ett projekt som har beviljats driftsstöd till investeringar för påskyndande av utbyggnaden av förnybar energi och för lagring av energi enligt avsnitt 2.5.2 i kris- och omställningsramen.

Det sammanlagda beloppet av investeringsgottgörelse och eventuellt annat stöd får under inga omständigheter överskrida 100 procent av de stödberättigande kostnaderna.

För tillsynen över kumuleringen av statliga stöd ska bolaget i ansökan om investeringsgottgörelse uppge alla andra statliga stöd som gäller samma investeringsprojekt och ange hur dessa stöd fördelas på de stödberättigande kostnader som kan specificeras.

30 §

Sökande av ändring i Finansieringsverkets beslut

I fråga om beslut av Finansieringsverket får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Om begäran om omprövning eller ändringssökandet gäller ett beslut av Finansieringsverket genom vilket bolagets ansökan om investeringsgottgörelse har avslagits eller investeringsgottgörelse har beviljats till ett mindre belopp än vad bolaget ansökte om, och beslutet med anledning av begäran om omprövning eller ändringssökandet ändras till bolagets fördel, ska investeringsgottgörelsen anses ha beviljats den dag då Finansieringsverket fattade det beslut som begäran om omprövning eller ändringssökandet gällde.

Vad som i 3 mom. föreskrivs om ändring av beslut tillämpas också i situationer där Finansieringsverkets beslut upphävs och återförvisas för ny behandling.

6 kap.

Avdrag av investeringsgottgörelse vid beskattningen

31 §

Avdrag och periodisering av investeringsgottgörelse

Investeringsgottgörelsen dras utifrån bolagets yrkande på ett belopp i euro av från bolagets inkomstskatt det skatteår för bolaget som börjar under kalenderåret 2028 och de därpå följande 19 skatteåren. Investeringsgottgörelse kan dock dras av tidigast det skatteår som investeringen färdigställs. Investeringsgottgörelsen dras av från samfundsskatten efter avräkning av utländsk skatt.

Varje skatteår kan emellertid högst tio procent av beloppet av den investeringsgottgörelse som beviljats bolaget dras av.

32 §

Beskattningsförfarande vid avdrag av investeringsgottgörelse

Ett yrkande på avdrag av investeringsgottgörelse ska framställas skriftligt. Yrkandet ska framställas genom bolagets skattedeklaration eller någon annan blankett som Skatteförvaltningen fastställt.

På behandlingen av yrkanden på avdrag av investeringsgottgörelse, rättelse av beloppet av investeringsgottgörelse och andra ärenden som gäller investeringsgottgörelse vid Skatteförvaltningen tillämpas lagen om beskattningsförfarande.

Skatteförvaltningen rättar bolagets beskattning med anledning av ett beslut av Finansieringsverket som leder till att beloppet av investeringsgottgörelse ändras i efterhand. Beslut om rättelse får trots tidsfristerna i 55 § 2 mom. och 56 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande fattas inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket det beslut av Finansieringsverket som leder till att beloppet av investeringsgottgörelse ändras i efterhand har fattats. Beslut om rättelse får fattas trots att ändring har sökts i Finansieringsverkets beslut.

Skatteförvaltningen rättar bolagets beskattning och sänker beloppet av den investeringsgottgörelse som dras av, om beloppet av den inkomstskatt som bolaget innan investeringsgottgörelsen dras av ska betala för skatteåret minskar med anledning av en ändring i beskattningen så att beloppet av investeringsgottgörelse som dras av överskrider beloppet av inkomstskatt för bolaget innan investeringsgottgörelsen dras av.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

33 §

Uppskjuten skattefordran som redovisats på grundval av investeringsgottgörelse i fråga om minimiskatt för stora koncerner

Uppskjutna skattefordringar som redovisats på grundval av beviljad investeringsgottgörelse behandlas som sådana fordringar som avses i 9 kap. 1 § 6 mom. i lagen om minimiskatt för stora koncerner (1308/2023).

34 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.
Denna lag tillämpas på sådana investeringar i fråga om vilka ansökan om investeringsgottgörelse har lämnats in den 19 december 2024 eller därefter. Vad som i 23 § föreskrivs om godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse tillämpas från och med den dag då lagen träder i kraft.

Bilaga

Nyckelkomponenter som avses i 19 § 1 mom. 2 punkten och 3 mom. i lagen

1. Nyckelkomponenter för produktion av batterier:
1) Litiumjonbatterier, natriumjonbatterier, kaliumjonbatterier och natriumsvavelbatterier:
a) katod- och anodmaterial
b) elektrolyter
c) prekursorer
d) katoder
e) anoder
f) batterikemikalier (t.ex. batteriklassat nickelsulfat, koboltsulfat, mangansulfat, litiumhydroxid, litiumkarbonat)
g) tejp (tejp som förbinder komponenterna)
h) al-påse (aluminiumfolie, i vilken andra cellkomponenter är placerade)
i) kompressionskuddar (komponenter som balanserar trycket under laddning och urladdning av batteriet), bly (plattor som möjliggör strömflöde)
j) celler
k) värmeledande harts
l) samlingsskena (ett elektroniskt element som gör det möjligt att ansluta celler och cellmoduler till varandra)
m) ändplatta (så kallade lock placerade i monoramen när modulen fylls med elektrolyt)
n) batterihöljen
o) batterihanteringssystem
p) komponenter för värmehantering av celler (dynor och folier)
q) miljöskyddskapsling
r) EMI-avskärmning (elektromagnetiska störningar)
s) hantering av cellsvällkraft (distanser)
t) distans/sköld som förhindrar termisk cellutbredning
u) cellens termiska spridningsgaskanal
v) cellens elektriska isoleringsfilm
w) batterimoduler (cellstapelram med isoleringsmaterial, termisk pasta, isoleringsstrukturdelar av metall och plast och modulkölje)
x) batteripaket
y) batterifästen och blyplattor
z) kyl- och värmesystem (värmeväxlare, kylplatta, rörledningar, anslutningar) inklusive mekaniska och kemiska strukturer
å) tätningssystem (packning, gummiprofil, pasta, lim)

ä)	tryckutjämnare (avlufare, sprängskiva) och elektronik
ö)	aggregatbälten
aa)	kablar
bb)	separatorer
cc)	kopparfolie
dd)	smältsäkring
ee)	pyrosäkring
ff)	pyro- drivenhet
gg)	huvudkontakter
hh)	förladdningskontakter
ii)	förladdningsmotstånd
jj)	shunt för mätning av batteriström
kk)	batteriströmmätning HALL-sensor
ll)	enhet för mätning av individuell cellspänning och temperatur (cellövervakningskrets, CSC, givare)
mm)	batteriisoleringsövervakningsenhet
nn)	förstärkare för mätning av batterispänning
oo)	förstärkare för mätning av batteriström (högspänningsinstrumentenhet, HVIU)
pp)	batterihanteringsenhet (BMU, på modul- och/eller pakethivå)
qq)	multibatterihanteringsenhet (MBMU)
rr)	multibatteristyrening (MBCU)
ss)	programvara
2) Flödesbatterier (Redox, RFB):	
a)	strömvtagare (kopparplatta eller -folie)
b)	batterihöljen och andra plastdelar
c)	byggmaterial (rör, plåtar, plattor)
d)	kolfiberplattor
e)	bipolära plattor
f)	katjon- eller anjonbytarmembran och -separatorer
g)	elektrodmaterial (poröst grafitgarn, kolgarn, kolmaterial)
h)	elektrolytförrådsbehållare
i)	elektrolytlösningar som innehåller ett eller flera elektroaktiva redoxkopplingssystem (oorganiska eller organiska)
j)	cirkulationspumpar för elektrolytlösning
3) Värmebatterier:	
a)	batterihanteringssystem
b)	värmväxlare
c)	värmeackumulerande medier (fast fas eller fasförändringstyp)
d)	höljen med isolerings- och ackumuleringslager.
2. Nyckelkomponenter för produktion av solpaneler:	
1)	ram
2)	skyddande skärmar
3)	solceller
4)	polysilikon
5)	kiselkristaller
6)	kristalldragningsstationer
7)	kapsågar och diamanthvajar
8)	metalliseringspasta (silver och aluminium)

9) solcellsglas
10) energihanteringssystem
11) perovskitceller
12) temperaturregulatorer
13) frekvensomvandlare
14) omriktare
15) rengörings- och skadedetekteringssystem
16) transformatorstationer och -skenor
17) kablar
18) understationer
19) transformatorer
20) fundament
21) monteringsystem för solpaneler
22) stålmoduler för understationer
23) övergångsstycken
24) brytare.
3. Nyckelkomponenter för produktion av vindturbiner:
1) torn och fundament (fundamentkonstruktioner)
2) rotornav
3) rotorblad
4) rotorhuvudaxlar
5) lager
6) växlar (växellådor)
7) kraftgeneratorer
8) kyl- och smörjsystem (luft, olja)
9) transformatorer
10) kopplingsskåp
11) kontrollsystem
12) maskinhus- och rotorbladsrotationsmekanismer
13) spjäll
14) åskskydd
15) UPS (avbrottsfri strömförsörjning)
16) kontroller
17) omvandlare
18) bromsar
19) växellådsoljor
20) intern- och exportkabel som används för strömuttag från havsbaserade vindkraftparker
21) isbekämpningssystem
22) kablar
23) isdetekteringssensorer och -system
24) vindsensorer
25) kylarvätskor
26) understationer
27) kraftomvandlare
28) övervakningssystem
29) moduler av stål för understationer
30) övergångsstycken.

4. Nyckelkomponenter för produktion av värmepumpar:

- 1) ventiler (t.ex. fyrvägsventil, EEV-ventil)
- 2) hölje- och monteringsselement (t.ex. ramar)
- 3) manöverpaneler
- 4) kylvätskefilter
- 5) förångare
- 6) frostskyddsenheter för förångare (t.ex. värmare)
- 7) rörledningssystem
- 8) värmeväxlare och stödanordningar
- 9) kompressorer och stödanordningar
- 10) återvinningsenhet
- 11) geostrong värmeväxlare
- 12) moduler för markvärmeväxling
- 13) glykolvärmare/-kylare
- 14) elmotorer
- 15) oljeavskiljartankar och stödanordningar
- 16) ventiler
- 17) cirkulationspump
- 18) kylmedel/driftsmedia.

5. Nyckelkomponenter för produktion av elektrolysanläggningar:

- 1) transformatorer
- 2) omvandlare
- 3) elcentraler
- 4) högtrycks- och lågtrycksgasflaskor
- 5) separatorer
- 6) radiatorer och förångare
- 7) avjoniserare för kylsystem
- 8) tryckregulatorer
- 9) temperaturregulatorer
- 10) gasdetekteringssystem
- 11) ATEX-komponenter
- 12) kompressorer
- 13) drift- och nödventilationssystem
- 14) elektronisk styrprogramvara
- 15) elektroniska styrenheter
- 16) gasfiltersystem
- 17) katoder
- 18) membran
- 19) bipolära plattor
- 20) värmeväxlare
- 21) vätgasfilter
- 22) vätgaskylsystem
- 23) anoder
- 24) tätningpulver – BaO (bariumoxid), Al₂O₃ (aluminiumoxid) och SiO₂ (kiseloxid)
- 25) gastorkar.

6. Nyckelkomponenter för produktion av utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid (CCUS):

1) installationer och kompressorer för luftseparation
2) fluidiseringsanläggningar
3) sorptionsmedel
4) membran
5) porösa material för absorption av trycksvängningar
6) reaktorer med fluidiserad bädd
7) ovan- och underjordsutrustning för injekterings- och observationsborrhål anpassade för arbete i koldioxidhaltig miljö
8) borrhålshuvuden anpassade för koldioxidinjektion
9) koldioxidbeständigt hölje
10) koldioxidbeständiga driftsrör
11) koldioxidbeständig borrhcement
12) lagringstankar för koldioxidbuffert
13) servicetankar
14) kompressorer
15) sensorer
16) detektorer
17) ovan- och underjordiska övervakningssystem inklusive optiska fiberkablar
18) rengörings- och torksystem för koldioxid
19) koldioxidbeständiga rör för konstruktion av rörledningar för överföring av koldioxid.

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) 3 § 2 mom. som följer:

3 §

Finansieringsverkets uppgifter

Finansieringsverket ska också sköta statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med närings-, energi- och miljöpolitiska stöd samt stödmyndighetens uppgifter enligt lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (/).

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Finansieringsverket får ta emot en ansökan om investeringsgottgörelse enligt 22 § i lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi redan innan denna lag träder i kraft.

Helsingfors den 19 december 2024

Statsminister

Alexander Stubb

Finansminister Riikka Purra

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) 3 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Finansieringsverkets uppgifter

Finansieringsverket ska också sköta statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med närings-, energi- och miljöpolitiska stöd.

Föreslagen lydelse

3 §

Finansieringsverkets uppgifter

Finansieringsverket ska också sköta statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med närings-, energi- och miljöpolitiska stöd *samt stödmyndighetens uppgifter enligt lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (/).*

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Finansieringsverket får ta emot en ansökan om investeringsgottgörelse enligt 22 § i lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi redan innan denna lag träder i kraft.